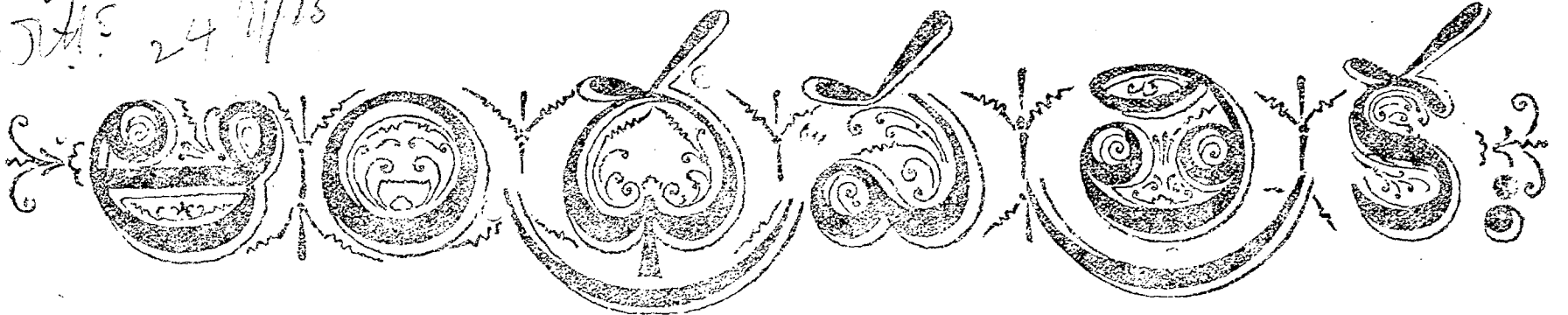

24/11/15

308623 వత్తిడినము వ్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్న పట్టణము 1915 నం. నవంబరునెల 24 వ తేది బుధవారము

No 201

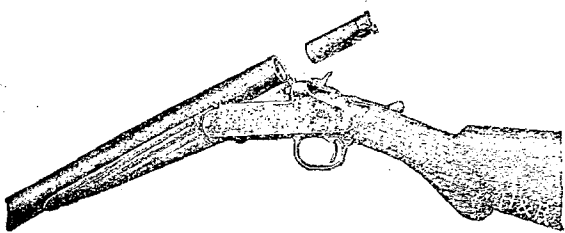
నంపుటము. 2.

రా. ఉ. స. నా. మ. స. వ. త. ర. కా. ర్తీ. క. బహుళ తృతియ 3.

సంచిక 200

తుపాకులు!

తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు విగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగుల ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యూ. వి. రామానుజం శెట్టి అంకు కో, (181) 12, పాకన్సు బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనేయు

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0 తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్ల పోగొట్టును సర్వప్రసోక్కుల బారదోలును. బొట్లపోగొట్టును పనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగియుండును.

ప్రతిఘటించుండదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము

అమృతాంజనం డిపో 6, తంబు శెట్టి వీధి, చుడగాను.

మన శత్రువులు.

ఇంక పొగచుట్ట, కిక్రెట్ట, కల్లు, సారాయము, కాఫీ, టీ, శల్లమందు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను గూర్చి వ్రాయబడినది. బాహరకు బోధించుటకు వీలగునట్లు 82 పాఠములుగా విభజింపబడినది. వెల 0-5-0 లు గౌరవము బుద్ధులగు వెల 0-4-0.

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదిగఱ కెవరును తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము, అని ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపట్లము చాలకలవు. వెల 0-8-0

చాలవర్తి రామమూర్తిగారు.

టీచరు-మిషన్ కాలేజీ, గుంటూరు.

ద్రావదీ స్వయంవరము

అర్జునుడు మత్స్యయుక్తము తెగవేయు చిత్రపటం చిత్రలేఖనమందు అసమానపాండిత్యము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములును అద్దము గట్టినట్లు చూపబడినది. వేయేల నిది ప్రతియంటు తప్పక నుండదగినదని చెప్పటాని సతికయోక్తి యంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుపటము 0-5-0 పాటోగ్రాఫు 0-5-0

వి. పి. చార్మి ప్రత్యేకము

కె.యల్.యూ. సోమయ్యజులు అందుసర్వ, 289) బుక్ సెల్లర్స్, రాజమండ్రి.

మహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విచిత్ర గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు వలయునా రీక్రింది విలాస మునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 విశ్వేశ్వరీయము 0-2-0
- 2 కొక్కొండ మాహాభ్యుత్థా 0-12-0
- 3 కింహంబల యాత్ర 0-3-0
- 4 గోపాల కష్టము 0-3-0
- 5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము 0-5-0
- 6 నరకాసురవిజయ వ్యాయోగము 0-5-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

కొక్కొండ కుమారనరసింహం,

(231)

రాజమహేంద్రవరము.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుంధికి, జ్వాలించుకు, రోగములకు, నాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రിയమగుటచేతను, నవనర సమయములందు దొంగుట దుస్సము. మాడిసాయంవలె కస్తూరి యుండితర పచారము లేవియును తేల్చబడవు. ఇంత నరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి చక్కీంచిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితీ కస్తూరిని గొని యోసపోదు. తులం 1-కి రూ 30-0-0 అమృతాంజనం డిపో, చుడగాను.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము. ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి. దీనివలనెల 81 వ తేది అక్షర సౌకర్యం నాడుగు దూష్యముల విలసనల చూచుటల గొనవారలకు క్యాలండరు ఉచితముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ యుద్ధమువలన క్యాలండరులు కొద్దిప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాభాగము గలగల.

వనోపధి సారసవరిలా

(28)

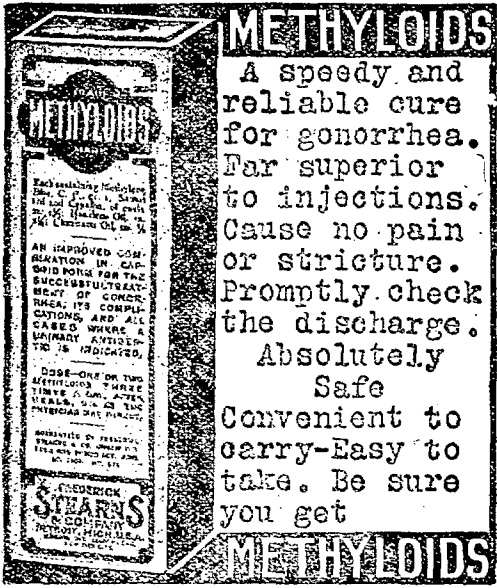
ఇది భవానునందబుటు సత్పురుషులను మరియు సకల చర్యగోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపొట్టు, పాతవామము, పొట్టు వీరసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్యమునకు కాంతినికలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినికలిగించును. నెత్తుకు శుద్ధిపడచి వృద్ధిజేయును. దీనివలన భీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

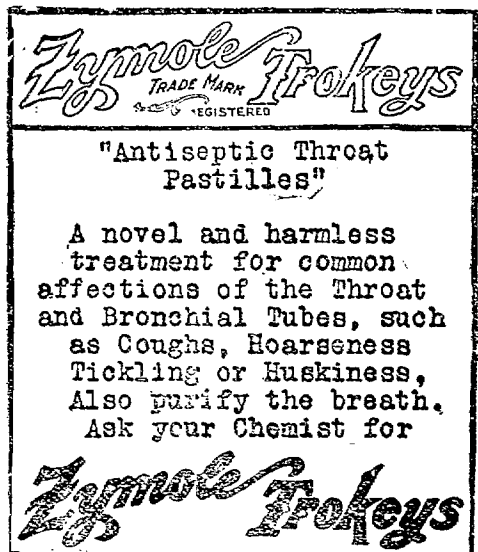
కుష్టుకుమందు:- ఇది చర్యమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమునువల్లి(తాగుటకు మందు) నాగల్లితైలము వైపుతకు మందు, ఈరెండుకని నెలరోజులకు సరిపోవును 5-0-0.

ప్రొఫైటరు:- వి. డి. సావంత్, 084, చునసవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

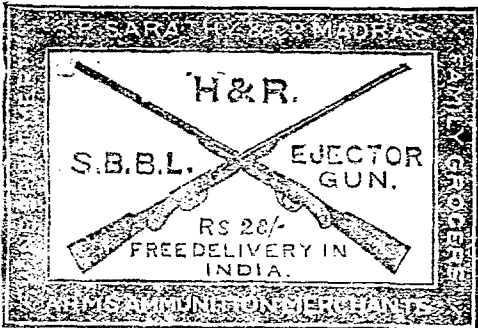

METHYLOIDS
A speedy and reliable cure for gonorrhea. Far superior to injections. Cause no pain or stricture. Promptly check the discharge. Absolutely Safe. Convenient to carry-Easy to take. Be sure you get

Zymole Trokeys
"Antiseptic Throat Pastilles"
A novel and harmless treatment for common affections of the Throat and Bronchial Tubes, such as Coughs, Hoarseness, Tickling or Huskiness, Also purify the breath. Ask your Chemist for

స్వీడన్ లో తయారుచేయబడిన యాదీగున కనుబరచబడియున్న బోనుకుపాటల మాక్కుగల నిప్పు వెల్లెలను తెచ్చిమోనుడు. బహుళా దొరుకగల వాటిలో నుంచి. ప్రతి పదివెల్లెలకు రెండువెల్లెలయిన రెండు 5 రూపాయల నోటు వెల్లబడియున్నది.

H&R. S.B.B.L. EJECTOR GUN.
RS 28/- FREE DELIVERY IN INDIA.

సుపాకి మందుగుండ్లు వగయిరా సామానుల ధరలను వెలుపు పట్టి కొరకు వ్రాయుడు.
ఎస్. పి సారథి అందు కంపెనీ,
81, వై నాబాబాబోడ్డు మదరాసు.

కీర్తి శేషులైన గోపాల్కృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి నెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి పి ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రత్రికా కార్యాలయము,
హస్తవాక్కు నెం 212, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు
20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి నెల 1-0-0
భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు వరపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి ముచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.
అమృతాంజనము సిహీ, మదరాసు.

వీరపూజ
ఇందు పురాతన భారతీయవీరల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని తెలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగొక కాంధ్యమున మతీయొకటి లేదు. వెల రేకులు లైండు 0-12-0 కాలికో లైండు 1-0-0
శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము.
నలయువారు:- శ్రీపాద నుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు

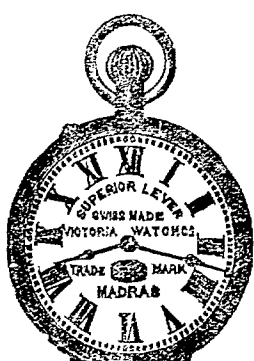
కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ
కృష్ణాజిల్లాలోని యేలూరుతాలూకా యందగల చింతల గ్రాడికిని యేలూరునకును 30 మయిళ్ల పొడవైన బోకలువండు రోడ్డుగలదు. ఆ రోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలగ్రాడికిని రాకపోకలకు ఎడ్లబండ్లుమీదను సుమారు 20 గంటలు పట్టును. ఆ ప్రయాణమిప్పుడు రెండుమూడు గంటలలో నుకరముగ జేయవచ్చును. ప్రయాణసౌకర్యములు గలగజేయుటకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపింపబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలగ్రాడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుంచుట కేర్పాట్లను చేయుచున్నారు.
ఒక మోటారు బండియందు తదనకు 28 మంది ప్రయాణము చేయగలరు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట ప్రారంభమగును. బండ్లు ఏ తేదినండి నడుచునదియును టిక్కెట్లధర వివరమును కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట ప్రారంభించుటకు వారముదినములకు ముందు ఏలూరు నందును చింతలగ్రాడి యందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు ప్రిన్సిపాల్స్ ను ప్రకటనములమున వెల్లడిచేయుదును.
ప్రాప్తైతరు,
(294) కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ.

కూష్మాండ లేవ్యము
ఇది సారవంతములగు మూలికాదులతో సాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. ఈ లేవ్యము ఉపయోగించుట వలన పయిత్యములు అజీర్ణమాలలు తీయములు పొందుకోగములు శేష్ములు శుక్లమేహములు కుసుములు సుఖవ్యాధులు మొదలగు వర్మకోగములు నివారణగావించును. మరియు ఇది 40 రోజులు నేదించిన బలము వీర్యవృద్ధి ధాతువుష్టి యావనము గలగజేయును. రోగము లేకనే నేదించ వచ్చును:
40 దినములకు 2 డబ్బాలు చాలును డబ్బా 1-కి రు 2-5-0
(2) ఇదిగాక అనేక నంట అవువధములు కేవలము భిక్షాదులు వగైరా దొరకను రోగ లక్షణములు తెలిసిన వారికి తగిన అవువధం పంపుదును కోరిన వారికి కేటాప పంపుదును.

మేనేజరు సరస్వతివైద్యశాల
మామూడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

రెజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము
దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది ప్రతం యివ్వబడును.
ఈగడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సిమలో మాకంపె నికిగాను గెట్టితరమైన సామానులతో చేయబడినది. దీనిలో మాకంపెనేరున్న పీపాయిమార్కు చేసియుండును. ఈ గుపీయరు లీవరు గడియారము మానవత్వ యంతర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము చూపునదియు నిండా నుండరముగను లోతట్టు అద్దపు మూతగలదియు.
మాకంపెనేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపెనేరు చేరుజేసి తక్కు వధరకు అమ్ముచున్నాము. మనుషటి వెల రు. 8-8-0.
ఇప్పటి వెల గొలునుతోచేరి ,, 8-0-0.
విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకారుపేట, మదరాసు.

రసభవము   రులము 1-కి ఆటాలు 0-10-0
గోరోజువా   "   "   7-0-0
కుంకుమ పువ్వు   "   "   2-0-0
అనుభవజనము దిహీ, 7, తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

యుద్ధ వార్తలు
(ఆస్ట్రేలియా పత్రికలనుండి)
మద్యపానము
నిషేధించుటకు కోరుట.
లండను నవంబరు 2:- పండుగలు మానిపించుటవలన త్రాగుడుకొంతవరకు తగ్గి వదలియు, యుద్ధ కాలములో ను ద్యమును విక్రయము ఆపు జేయుటకుంద దొరతనమువారు పొదుపుగ వాడుకొందరి ప్రజలనుకోరుచున్నారనియు, స్పెష్టేటరు, పత్రిక వాగొనుచున్నది. మద్యనిషేధమువలన ౧౫౦,౦౦౦, ౦౦౦ పాణలు సంవత్సరమునకు మిగులును. సారాయిని తీయుటకు వినియోగించుచున్న బియ్యమును మిగులును. మరియు ప్రజలలో యుక్తకులగుదురు. వారినితీ హెచ్చును. రష్యాలో మద్యనిషేధము చేసినతరువాత జిజ్ఞాస విశేషముగ సామ్యును నిల్వ జేసెకొనుచున్నారు.
రన్నానుస్తీమరు
సబుమేరై ను ముంచుట.
లండను నవంబరు 7:- వార్తా ప్రకటనసంఘమునా రిట్లు తెలియజేయుచున్నాను :- 800 మందిభారతీయవైనికలతో వెళ్లుచున్న 'రన్నాను' అనుస్తీమరును ఒక సబుమేరై ను ఈజిప్త సముద్రములో ముంచినది. 75 గురు మాత్రమే రక్షింపబడిరి. బ్రతికినవారు 28 కళానులును నురక్షితముగ ఒడ్డుచేరికొనిరి.
కిచనరు ప్రభుత్వ.
పత్రికాభిప్రాయము.
లండను నవంబరు 7:- కిచనరుప్రభుత్వ పరిమాకొని నట్లు వదలిగనున్నదని ప్రకటించినందునకై నిన్న "డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్" పత్రిక తనయునమ్మతిని ప్రకటించినది. మరియు నిట్లు వాగొనుచున్నది.- ఇట్లు మరల జరుగకుండ దొరతనము వారు బాగ్రిత్య వెట్టికలెను. మంత్రినగ్గులు తిరిగి యేర్పాటు జరుగుచుండవచ్చును. అందుచేత నేకారణముచేతనైన యుద్ధ కార్యదర్శిపదవి మారవచ్చును.- అప్పుడు కిచనరు గారికి దీనితో సమానవాధ్యతలు గలిగిన ఉద్యోగము నియ్యవలసినదని కోరుచున్నాము.
తైమ్సుపత్రిక
తైమ్సు పత్రిక యిట్లు వాగొనుచున్నది - ఇదివరకు వీరు ఫ్రాన్సు మున్నగు ప్రదేశములకు వెళ్లవలసి వచ్చినప్పుడు కొంతకాల మిక్కడ లేకపోయిరి. ఇప్పుడు వీరు మిక్రియండులితో సంప్రదించి, బాల్కన్ సముద్ర విషయమై యోచించుచుండవచ్చును. ఇంతేగాని వీరుపని మునుకోలేదు. వీరు ఫ్రాన్సులో బ్రిటిషుసేనలకు నాయకులుగ నుండునను వకంతి సందేహ నదికాదు.
మార్షింగుపోస్టు.
వీరు లండను కదిలి వెళ్లవలసి వచ్చినయెడల పని తొందరలవలన తిరిగి వచ్చుటకు చాలకాలము పట్టును. అందుచేత వీరికి బతులుగ మరయొకరి నియమించుకొనవలసిన యవసరముండవచ్చును. వీరు పనిని చాలించుకొనలేదను సంగతి మధ్యాహ్నము.
అబ్దుర్ రహ్మన్ పత్రిక.
కాన్స్టాంటినుపోలిసును మనము పట్టుకొనితిరగుమును మనము సంజేహించుకొండ సహానికాకు నేనలను పంపించవలయును.
ఈవినిగు స్టాండర్డు.
కొత్త సేనలను యేర్పాటుచేయునని ముగిసినయెడల కిచనరుగారు తమసామర్థ్యము నితరవిషయములకు వినియోగింపవచ్చును. వీరుపనిపాలనా విజ్ఞాతలు గొప్పయోధులు.
వీక్లీ డిస్పాచ్.
బల్గేరియాయుద్ధము లోనికి దిగుటవలన యుద్ధ ప్రాముఖ్యము తూర్పుకు వ్యాపించినది. అందువలన ఈజిప్టులోనుండి సర్వస్వా హములు జరపవలసినవచ్చినది. ఈయేర్పాటులు చేడముటకు వీరికంటె మధుతరమనులేను.
న్యూసు ఆఫ్ ది వరల్డు
మిక్రియండులివారి ఆక్రమణ మైత్రిగొ వృద్ధిచేయుననినదని వీరికొప్పు జెప్పబడినదట వీరికంటె దీనిని నెరవేర్చునపుడు అలేరు.
రై నాల్డు పేపరు
వీరు చేయుబానిసపని గురించి సరిగ చెప్పబాలము కానిదివరకు వీరాపని నిర్విఘ్నముగ నెరవేర్చిగని ఒక్క కొకకీరకు. వారందుకు బూరికొని నందునకై జేకము క జ్ఞమైయున్నది.

జనరలు ఫాక్.

ఫ్రెంచి సర్వ సేవాధికారి యగు జోసేఫ్ గారి తరువాత ఫ్రెంచి సైన్యములో గొప్ప అరురాగ మను సంపాదించి నట్టివాడు. ఈ యుద్ధములో గొప్పకీర్తిని పొందినట్టివాడు. వయస్సు రిర సంవత్సరములు. మాజీ యుద్ధములో ఫ్రెంచి సైన్యము హతము గాకుండ మూడుదినములు వెను కకు తగ్గి తరువాత జర్మనులమీద పడి తరిమివేసెను. లొరైనులోగూడ గెలుపొందెను. ఫ్రెంచి సైన్యమును శాంతినిములలో బాగుపఱచినవారిలో నగ్రగణ్యుడు.

కాశీకుట్రకేసు.

ఈనెల 22-న తేదీ మరల విచారణలో మిలటూ డ్రానుబిత్ జరిగినది. 1912-13 సంవత్సరమున సచ్చరిత్రక ప్రచారక మండలి నేర్పరచినవారిలో నేకోడను. శరీర వ్యాధియును నభివృద్ధి పొందించుటకును మద్దపానమును నిరసించుటకును మేమిసంఘము నేర్పరచితిమి. నేను చూచి నపుడు విభూతి సాగరిగియుండెను. ఇప్పుడు మారిపోయెను. నెట్టియును చంపవని నా కాభిప్రాయించి నపుడు నేనాకావ్య ము చేయవలయునన్న చువెదనని కీర్తిగ్రుడనెను. వెను గుడుండ జరిగినదనుచు యొకసాంకేతిక చదువు నాతో నతడు చెప్పగా నేను అట్టివారాయునుయొద్ద నట్లే చెప్పి తిని. నన్నొకసారి మార్వారా వెల్లెనుగా నేను నిరాక రించితిని. రెండుసార్లవరకు సమీక్షించుటకు నామీద నమ్మ కము లేదుగాని హిందీభాష రాసినా కొద్దిగా నుండుటచే నాకు చాల పరిచయముగారి. డిల్లీలో పండిత బ్రాహ్మణుల దాలోచన చెల్లటచే నేను రెండుసార్లు వెల్లెనుచోటికి నేర్లక మరయొకచోటికి వెల్లెతిని. నేను భాగ్యవ నాస్వంత పనిమీద వెల్లెలేదు. అట్లు నటించితిని. పోలీసు శాఖి మోస గించుటకు ప్రకటన పత్రములను గొనిపోతిని.

లాభాహార కుట్రకేసు.

ఈనెల 22-న తేదీ విచారణలో జనేరు నుండరసింగు సాక్షి విచారణ జరిగినది. ఫిరోజ్ ఖాన్ దోషిడికి చాలబట్టు మార్పాను సాటియా లాకును వెల్లెరి. ఖమ్మత్ నేమనగా ఇంద్రసింహభార్య కలు నుకొని నాభర్తకు విడువని పట్టుబట్టింది. రాత్రి 10 గంట లకు ఫిరోజ్ ఖాన్ తో మేమందరము రైలు దిగితిమి. అచట గేం మంది విప్లవకారులను వైకుంఠ కనబడిరి. మేము 2 గంటల వరకాగితిమి. పోలీసు లెవ్వరును రాలేదు. సమాచార సుధి కారులకు తెలిసి వానిగొంతమంది వైకుంఠకు తరమివేసినది మాకు తెలిసినది. మమ్ములకు మరునాడు నూడ మార్గానుని. మేము నిలిగియు నాలోచించి రిడిగ్ ఫుట నుండదని కలంబి తిమి. మేము మార్చికు వెల్లెతిమి. నేను పట్టుట నాభావ వెల్లెతిని. పోలీసు వారు నా యెల్లు పో నామాదిగాని ఏమియును దొరకలేదు. నేనే స్వయముగా మాత్రంకొట్టి పోలీసువారికి లాంగిపోతిని. నేనభ్యుత్థుడనుగానున్నపుడు జరిగిన సభలో చర్యలను గ్రంథస్థము చేయలేదు. పిమ్మట పారిసింగునుద్దాయు కోరినప్రకారము ద్వీ పాంతరవాసశిక్ష చేయబడిన విధానిసింగు సాక్ష్యము పుచ్చు కొనబడెను. నాకును పారిసింగునకును దావాజరిగినది. హిం దూదేశమునకు వచ్చిపిమ్మట నేను మరల పారిసింగును చూడలేదు అని ముద్దాయుచెప్పెను. నాకును పారిసింగునకును వివాదములేదు. ఆ కాశీకుట్ర చెప్పెను

కూనూరు కేసు.

రంగసామిగొండపక్షమున వ్యాధివాది రంగారావి గారు చెప్పెను. వ్యాధివాది ఈనెల 22-న తేదీ బామిన మీద విడుదలచేయగోరును పిటిషను దాఖలుచేసిరి. రెలేకన్య రంగసామికి వ్రాసిన లేఖలే తమ కాధారముని యుద్దాయు నాదించుచున్నారు. అట్టి ఆధారముమీద బామి నుమీద విడుదల చేయరాదను. అదాల్పును నయితును మేరేయును రంగసామిచే కట్టినట్లు ఈకొంగళేయు తెచ్చి రనుట నామానము దొరకవలెనని వ్యాధివాది నుజెంటు గాగొంటు గారు నుడిచిరి. ఆలేఖలు నీతిబాహ్యములు కావు గాన, సత్కుటుంబ సంబంధము కన్యలు వ్రాయదగినవేనా అని వ్యాధివాది అబ్దుర రహిం గార డిరి. అని నీతిబాహ్యములు కావు గాన అనాలోచ్యములు. నేను రంగసామి నెరంగుని మేరే చెప్పెను. అనిచేయు. నయ తెలుకన్యప్రాప్తవామను మేరే ఈలేఖలు వ్రాసిరి. అట్లు గుజువులను బాసానము. ముద్దాయునై నాకోరింపబడిన నేరము ద్వీపాంతరవాసశిక్షమాకము. అరని బామినమీద వదలిం పగారుకుట యసుభరము గాను. సరారిమైక మరల గొంతుట యుద్ధము. పరాగదలదీ ధుకు డెంతగొప్ప ముత్తమునైన ధర్మాధురే యుటకుంకయుండును అని గ్రాంటు గారు నుడిచిరి. ధర్మగుటగూడ నొకదోషము కాబడదని వ్యాధి వాది నుడిచిరి. ఈవిషయము సాధారణధర్మమున నేనువిన్నవించలేక రంగసామి ధుకును. ముమ్ముకన్య యరనిస్వాధీక గాన బామినమీద విడిదికావో నీతిదేయిచేసెను చేయగలను. ఇది వరకే నలుగు రయుకుకు సాక్షులు తిరిగిపోయి గాన నీతకు పోలీసువారు మామాలాగనే యుండలేదు. తండ్రియొద్ద నెవ్వరకాలముండుట కేర్పాటుచేసెన నాకాక్షేపణము లేద ని గ్రాంటు గారనిరి. ముమ్ముకన్య రంగసామిస్వాధీక యుట వింత. మే రిని తేవడియుట కామయే ప్రధానము మొదటి విచారణ కత్త తీర్మానించెను. పోలీసు నా రామెను నిష్పంధమునందున నుంచవచ్చును. పోలీసు వారివరకు వలెనే ఇకముందు గూడ ఆమెకు కాపురలలో నుంచవచ్చును. ముద్దాయుని చెప్పెను రింగుంతుమరల నుండుటకతకు పూచీత్తు వ్యాసియుచ్చు గాని అతడు వృద్ధుడను లెకండి) సమీక్షించుటకు కభ్యం తిరను కలుగును. అం రంగారావి గారు విన్నవించిరి. రంగసామిని వదలివో వయితును చెరల నుంచ వలసి యుండును. ఇద్దరిని ఏకకాలమున విచ్చలవిడిగ నుండ నిచ్చుటకు నీలులేదు. రంగసామిని పోలీసువారికాపాల్కింద నతని యింటనే యుండుట సమంజసము తోమచున్నదని గాగొంటు గారనిరి.

పోలీసువారి కాపలా యనగ నేమో వ్యాధివాది యుట తెలియకపోదు. బామినమీద వదలింప వలయుటను అందులకు మాత్రము నేనంగీకరింప నని రంగారావిగారనిరి. బామిన గుబుడికబాం చేజనీటు గారికి నమ్మక మైనవారియొద్ద చెరి 10000 రూపాయలకు ముద్దాయు యొద్ద 10000 రూపాయలకు బామిన పుచ్చుకొని విడుదల చేయలేనని వ్యాధివాది అయితిని గానును అబ్దుర రహిం గారు తీర్మానించిరి. డాక్టరు జే. సి. బోను గారి యుపన్యాసము. కలకత్తాలో రామమోహన పుస్తకాలయమున సభ్యుల తో నిండియున్న సభాసభ్యుల మా. సి. సి. బోను గారి అభ్యు త్తరకంద జరిగిన సభలో డాక్టరు జే. సి. బోను గారు ప్రసంగి సిందిరి. ప్రకృతిచాంచల్యము మొదట చేయబడిన గ్రాహకయంత్రము సరిగా గ్రహించబడక పోవుట కలయుకయే కారణమని నేను గ్రహించి తిని ఆ అలయుకను పోగొట్టుటకు నేను కొన్ని విషయముల నుపయోగించి చాంచల్యమును వ్యాఖ్యముగ పోగొట్టి జడతను గలిగించితిని లోహముగూడ జడతరసదాగ్ధములే యనియు అవి పరిసరసితులవలన చలించుచుండుననియు నేను దానివలన గ్రహించగలిగితిని నేనీవిషయమును 7-5-1903-నతేదీ రాము లు సానైటీవారికి తెలిపితిని పదార్థతత్వజ్ఞులగు నేను శరీర తత్వమునుగూర్చి వ్రాయుట యసంగతమని వారాక్షేపించిరి. కైట్ ప్రభువురంటి ప్రజ్ఞాధి వాయువుకూర్చి వ్రాసినపుడు గూడ నట్టియాక్షేపణయే చేయబడినది ఆకారణమున ముద్రిత మగుచున్న నా వ్యాసమును ప్రకటించుట మానివేసిరి. నా పత్రికను సానైటీవారిగంధాలయమున చేర్చబడినది మరి రెనెల లకు వ్యతిరేకమగు భావముగల మరి యొక రీ విషయమునే చాగ్ధముగా మరయొక సంఘమువారు విలసములేకుండ దానిని ప్రకటించిరి. ఇట్లు నొకరు వైభావ మూని దుర్వాస్థ భావము చేయుచు ప్రధాన స్థానమున నుండుట చే 10 సంవత్సరముల వరకు ను నా పరిశోధన మరుగుబడినది. గాని అంగదేశమున ధర్మప్రయులను న్నీహి తులు చాలచంది దీరుచుండు గల యవ్యాధిమును గుర్తించిరి. వారి ప్రాప్తికామే నాకు చాల యుపకరించిరి. జుతువులలోను మొక్కలలోనుగూడ చాంచల్యమును సూచక భృమణములు సూచమున గలదు 1903 న సంవత్స రమున నేను కనిపెట్టితిని రాముసానైటీవారు దీనిప్రాము ఖ్యమును గమనించి ప్రకటించరది. గాని వెనుకటి ప్రకృతిస్ప ధియే మరల తరుణమున నాటంకము కలుగ చేయ బూ నెక. మిగిలిన కన్యల విషయము చాల ముఖ్యమైన దైవము స్వయముగ మొక్కలకు గూర్చి పరిశోధనముచే యువరతును మా ఆభిప్రాయమును తెలుప బాల ముమాత్రము సానైటీవారి నాకు వ్రాసిరి. నా పరిశోధ నలకు సానైటీవారు తిరస్కరించినది దీనివలన తేమచున్నదని కొందరు వ్యాఖ్యానము చేసిరి. మరి 10 వత్సరములు నాక/త యు సంధికారముగా నుండెను. గాధాధికారపు (ప్రతి) యండే ప్రకాశము క్రియకృతముగ కలిగినది. అ నేకములకు నాటంకములు కలిగిన పిమ్మట గా)నాక యంత్రము పూర్తి యైంది. అనుమానకాలము వచ్చినది రాములు సానైటీవారు నాయందు తమకు గల గౌరవమును మానియుట 1903 లో ప్రకటించిరి. విద్యా కా భా ను తి) గారు ను బం గా లా దొర తి న మా వారు ను నూ చిం ప గా నేను యూరోపు ఆమెరికా దేశములకు వెళ్లుటకు ఇండియా మంత్రిగారనుమతించిరి. నేను వెల్లెరి యుద్దేశము పూర్తిగా నెరవేరింది. నే నేకాంతవాసమున ననేకములకు నాటంకముల కు గురియై చేసినది చివరకు ఫలవంత మైనది. హిందూదేశము నందలి పరిశోధనలకు రాములు సానైటీ వారును అక్కపర్వకేం బ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయముల వారును ఆమెరికావారును గూడ చాల కొనియాడిరి. హిందూదేశమునండి చాలచంది విద్యార్థు లమెరికాకు వెళ్లుచున్నారు. వీరికి దేశమును దేశమును వీర ను కొత్త వీరి నాదరించువారు తేమడిగి గాని ఇప్పుడెంతయు మారినది. ఆమెరికా విశ్వవిద్యాలయములవారే పట్టిపెట్ట నిచ్చి న విద్యార్థుల కాహ్వాన మంపుచున్నాడు. నాదేశోధనసాను గుర్తును పంపగోరుచున్నాడు. నేనెంతవరకు చేసినది తెరమరల తోలగొందుకు మాత్ర మే పని ఇకనే ప్రాగంధము కావలసియున్నది.

కా॥ సభ్యుల తీవ్రఖండనము

ప్ర) 14. - కావనపర్వ అధ్యాయము ననుసారము
ల నన్నిటిని, విషయముకల్గుచున్నచో ఒక గ్రంథములో ప్రతి
అధ్యాయమున.

జనం 28028 వాక్యేహుని డిస్ట్రిక్టు మన వెబులవద్ద
త్రైవని, తక్కినవి మునుపై లెక్కలను పంపమని వాసిత్తిమి.
రా.లేడు. తిరిగి ముందుపథలో శ్రద్ధించినయెడల ను
ము చెప్పబడును.

జ:—నీరు బండకు నిశ్చలమైనదియనుచో బి ఎస్. సి. పట్ల
ముకు పొందిరి. మరియు ఏ. ఎ. ఐ. సి. ఇ. పట్ల ముకు పొందిరి. వీరికి
ఇంజనీరింగు శాస్త్రములో పది సంవత్సరముల అనుభవమున్నది.
పారిశ్రామిక శాఖతో ఏను సంవత్సరములనుండి పరిచయము.
నీరు ప్రభుత్వ మా శాఖాధికారిగ నున్నాడు.

అనరవిలు జనాధీన సాహసము.

ప్ర 104. పల్లవరాజు, చెన్నపురి మధ్య రైలు ప్రయాణికులకు చాల అలస్యము కలుగును. ఇందువలన వేళ్ళైతలు ప్రత్యేకముగన, వచ్చేదాకా ప్రత్యేకముగన, పట్టణములనుండి ఈ ఇబ్బంది తీర్చబడగా?

జ. నడిబొడ్డు ఇండియా రైలు కంపెనీ ఏజెంట్లు వై ప్రశ్నయొక్క సకలుకు పంపించెదము.

ఆంధ్ర రాయనాచార్యులు

సృష్టి 170:— 8300 రూపాయల వ్యాజ్యములను డిస్ట్రిబ్యుటునునందు విచారించుట కధికారి మిచ్చియెడల, అట్టివ్యాజ్యములను ఎన్నిటిని వారు అదనముగ విచారించగలిగియుండును? అదనము కొరతనుసూచులనంత అధిక భేదము లిచ్చుట కాలోచించినా?

జ. — ఒక్కొక్క ముగియకదల సురక్షమునకు నాలుగు వ్యాజ్యములకును పంపబడుచున్నట్లు ఇప్పటికి లెక్కలవలన తేలుచున్నది. ఈమధ్యనుబట్టి జీతములను వృద్ధిజేయదలచుకొనెదము.

ప్ర 174:— చెన్నపురి పోలీసుకు గురించి మోబైల్ ఐ. సి. ఎస్ గారు హిందూ ప్రతికూల వ్రాసినవ్యాసములను చూచి తిరా! దొరతనమువారు 1908, 1909, 1910 సంవత్సరములలో జారీచేసిన ఉత్తరవులను వారు మన్నించినది లేనిది విచారణ చేయించుదా? పరిశీలనకై వృత్తిరీతముగ వారు చేయకుండ తగిన జాగ్రత్త చేయుదురా?

జ. — అవును మాదిరిమి. ఉత్తరవులను మన్నించునట్లు చూడవలసివచ్చి మేముపోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుకు వ్రాయుదుము

అనరవిలు చిదంబరనాథ మొదలగు.

ప్ర. 183:— రాజధాని విద్యాశాఖకును, సర్కారి కేటు విద్యాశాఖకును సంబంధించిన ప్రాజెక్టులను కొందరిని సంఘముగ నియమించి, ఇంగ్లండు మున్నగు శత్రువులలోని విద్యా పద్ధతులను అన్వేషించుటకై పంపవలసివచ్చి నేడు ఒకే ప్రాజెక్టును మును ప్రతిపాదించగా దొరతనమువారు రెండవ కంగీకరించినది. దానినిమీద ఏమి యోచించినది?

జ. — ఇండియా దొరతనమున కీ విషయము వ్రాసితిమి. సృ. 185 - గాంధీ-ఇత ఎయిదుకోట్లకు పరిమించుటకై అధికారులను, అసభి కారులను గల సభ నొకదానిని యేర్పాటుచేయుదుమని చెప్పిరి కాని ఇంతవరకు నేమి జరిగినది తెలియదు.

జ. — రేపు శీతాకాలము వేళ్ళలోపుగ అట్టి సభను జరుపవలెనని యనుకొనుచున్నాము.

మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు.

పోయిన మేము 25 తేదీన జరిగినసభలో ఆమోదింపబడిన మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు ఎమెండుమెంటుఆఫ్ (అనగా చెన్నపురి రేవుపరిసరాలకు సంబంధించిన పూర్వపు శాసనములలోని డిప్యూటీలనుజేతను ఉద్దేశించిన ఈ సంవత్సరపు శాసనము) (గ్రీకుగారు యంగీకారమును బడసినది సభాకార్యదర్శి తెలియజేసెను.

రానున్న శాసనోపపాదనము.

రజస్థానివాహాశాసనము, మలబారులోనివాహాశాసనములకు వార సత్వపుచాన్సులను చెందిన శాసనము, మద్రాసు ఎస్టేబ్లిమెంటు ఆఫ్ సర్వీసులలోని శాసనము, చెన్నపురి ఇరిగేషను శాసనము, మద్రాసు అప్రెంటిస్ ట్రైనింగు అండ్ టిచింగ్ ట్రస్టు (రేవుపరిసరాల మొదలగువిషయములకు చెందిన శాసనము) సభాచేయ శాసనము, జిల్లామినిస్ట్రీ ఆఫ్ సర్వీసులలోని శాసనము, సివిల్ కోర్టుల క్యరమోషనర లిమిటర్లు శాసనము—ఇవి శాసనసభలో సుపపాదించబడనున్నవి కార్యదర్శి తెలియజేసెను.

వైద్య నమోజు శాసనము.

చెన్నపురి వైద్యనమోజు శాసనమును సవరణచేయు శాసనోపపాదనములను మువ్వరు గౌ. సభ్యులు ప్రకటించి యున్నారు. గౌ. బయ్యారెంపింపేళ్ళకర్మ గారొకరు గౌ. మోచర్ల రామచంద్రరావు గారొకరు, గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణ రావు గారు మూడవవారు. వైద్యనమోజు శాసనమును నిర్దుష్టపెట్టి బిల్లు రోకదానిని సుపపాదించుటకు శాసనసభవారియనుమతిని కోరుచు

గౌ. నరసింహేశ్వర శర్మ గారు

ఇట్లుచెప్పి:— ఇకముందొకసవరణబిల్లును సుపపాదించుటకు సభవారియనుమతిని కోరుచున్నాను. అయ్యది గత సంవత్సరమున ఆరు నెలల కిది వచ్చిన వైద్యనమోజు శాసనమును నిబంధనలను నిర్దుష్టపెట్టెడివి పంపినను, అట్టి సవరణకొరకు మీయనుమతిని కోరుటలో నాకు

రెండు సమస్యలు కలుపు. ముద్య నమోజు శాసనమును మంజూరుచేసిన సభ్యులె యిపు డిచటనుండుట యొకటి; రెండవది, ముద్యనమోజు శాసనమును మంజూరు చేసినయారకు అసభి కార విమర్శకులగుట, ఇపుడు సమస్య పాదనము చేయుచున్న నేనుకూడ అసభి కార సభ్యుడగుటజేసి యు, ఇందు గౌరవాగౌరవ వివక్షత లేక యాదర్శ సానుభూతి యు లేకాగుట మకరమగుచున్నది. కాని నమోజు శాసనమును మంజూరు చేయునపుడు అది స్వతేజు కు ముద్యమున అసభి కారుకు ముగా నునమోగింపబడదు నింటిమి అయ్యు, అసభి కారుడే యా శాసనము క్షణికు ముద్యముల కపకృతి చేయునమోజును ని యచటి సభ్యులు కొందఱును మఱి కొందఱు పౌర ప్రజలు లును నూడ భయపడిరి. విజయచేత, వైద్య శాస్త్రోద్ధారణము స్వతేజ వికేళి విరక్షితలేంద వైద్యులయినవారు సకలశాస్త్రములను జరిపి యందలి సారాంశములనుగ్రహించి, తత్సహాయములన మానర సౌఖ్యమును గడించుట కిష్టములయి యున్నది ఇంకాను జూనివారు ఈ సీతినే పాటించుచున్నార డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు ఆ యుర్యేద వైద్యులకు వైద్యులను మాన్యుమున హించి ఎందువలన వారు ఆ యుర్యేద వైద్యుల పురస్కరించుకొనివారని వారియొద్ద నామానాన వోషమును ఆహ్వానించి, ఈ నామానానోషమునకు బ్రతిమల వైద్య శాసనములో నొకయ్యెమును వ్రాసియున్నాడు. ఈయ్యెమును మన వైద్యపరిషదమువారి దృష్టికివచ్చును. రోగ బాధితులను రక్షించగోరి వైద్య సేవ చేయుచుండు ఆ యుర్యేద వైద్యుని పురస్కరించుచో దానివలన మానకష్ట కారణ కార్యమునకునోడంబడిన వాడగునా? ఆ యుర్యేద వైద్యుడు వాగుచేయుచున్న రోగికి అంగైవైద్యుడు వైద్య సేవ చేయవలయుననినచో, ఆ యుర్యేద వైద్యునియొక్క సహకారము లేకపోవుటతో రోగికిని అంగైవైద్యునకును నూడ కష్టముగనా! మఱియు, అంగైవైద్యులు ఆ యుర్యేద ముద్యమునకు సాహాయ్య మొనర్చుట తగినా? అదితగినయెడల పండిత గోపాలాచార్యులవారి ఆ యుర్యేద కళాకాలంలో పరిచేయించుట అంగైవైద్యుల విద్యా ప్నాతకుల నడవడిని వైద్య పరిషదమువారి రెండు విమోచనములతో? ముద్య శాస్త్రము నానాటికి అభివృద్ధి చెందవలయుననినచో ఇట్టి అసంభావములుండరాదు. ముద్య పరిషదమువారు అన్వయించిన అన్వయములు సాఫల్యము కాకుండ నాచుటయే యీ సవరణయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. తెలిసియో తెలియకయో వారుచేసిన పౌర బాటులు ఇకముందు నమోజు శాసనముపేరున జరుగకుండ శాసననిబంధనల యొక్క యొక విశేషముతో సద్వృత్తి సవరణపుట్టి నొకదానిని సుపపాదించుటకు సభవారి యనుమతిని కోరుచున్నాను.

రావులవారు రామానూజాచార్యులుగారు.

గౌ. శర్మ గారు యుపపాదనమును రామానూజా చార్యులుగారు ఆమోదించి. డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు విషయమున ప్రజలకొర కలవర పాటు కలిగినదియు ఈసభలో నేరగవెప్పి సవరణము లేదనియు నమోజు శాసనమును మంజూరు చేయుంపు డిచ్చివచ్చినవారునున్నయు వట్టి కాగితపు ముక్కలకలె నిష్ఫలములయి పోయినవియు చెప్పిరి

గౌ. జైనులాయుధీన గారు.

వైద్యులకును బలపరచు గౌ. జైనులాయుధీన గారు వైద్యనమోజు శాసనమును నమోజుచేయుట యత్నర సమయము. ఆంగ్లేయ వైద్యపద్ధతుల నందినవారి వైద్య సేవాకార్య విరహమును క్రమపద్ధతి కడిమిచుంక యీ శాసనము సుపపాదించినట్లు, ఆంగ్లేయ వైద్యుల స్వర్ణక్షణము విన్నాటు చేసినాటకు ఈ శాసనము నుద్దే యిరము, నాకు వింటిమి కార్యకరణమునకు మాత్రమే మాట వచ్చును య్యెనుపూర్వ శాస్త్రములను వైద్య సేవకు జేయుచుకొన నిచ్చగించు సురక్షముగా అంగైవైద్యులకు వైద్యులకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యతనుచ్చుటతో నేనుంతులాలోచనమున్నచో, యేయతి న్యామమున్నచో తెలియవచ్చును. కావున ఇట్టి శాసనము సత్వరమున సంపూరింపబడుట యుదితము.

గౌ. ఎ. జి. కార్మ్యుగారు

ప్రభుత్వమువారిపక్షమున మాటలాడుచు, గౌ. కార్మ్యుగారు మొట్ట మొదట కృష్ణస్వామి అయ్యగారు నీవిషయమున ప్రసంగించి డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు శ్రీగర్వగు గారి పుర్యవారణను అమీలు చేసికొన వచ్చునని అపుడు వారి విషయమున తగిన న్యామము మానవలసియు, ఈ లోపుగా ఆ విషయమున అంతగా విమోచించుట యెరుకని మానవమంది కావలసియు నూనించి. పిమ్మట బిల్లుకు గుఱించి మాటలాడుచు, ఉపపాదించిన న్న బిల్లుయొక్క యశములు తమకు తెలియనీయు, బహు

గా అంగు ఆ యుర్యేద వైద్యునితో సంబంధమును కలగజేసి కొనుట నమోజు కాబడిన ఆంగ్లేయ వైద్యులకైనను అనుచితము కానేరదను విషయమునకు నేమోయనియు, అట్టిచో, దానికి తమ యత్నంతర మాండవనియు తెలియజెప్పిరి. మఱియు, స్వతేజ వైద్యులలో ఎవరు సమర్థుగా నెవరు అసమర్థులాయన విషయము స్పష్టము కాదనియు ఈ విషయమున గౌ. సభ్యులును అవసరమైత మఱి యి త రు య ను క ల సీ యు న్నందు చచ్చిచి తీర్మానించినచో బాగుండునని కార్మ్యుగారు చెప్పిరి.

గౌ. రామచంద్రరావుగారు.

ఇపుడు ఆంగ్లేయ పరిపాలన విషయము ఆ యుర్యేద వైద్యుల ముద్యనమోజు శాసనములో నిమిడియున్న దా యునునది. ఆ యుర్యేద ముద్యమును చేరలేదనుట ఎందుకు సందేహింపదు. కాని యిట్టివిషయములను నిర్ధారించుట వైద్యపరిషదములో న్యామమునకు లెకనున లేదు. నామానానోషమునగా నేమోజుని తెలిసికొనగోరి వైద్యపరిషదము లాటాను నమోజుకర్తను అనుగగా, ఆరుకు 1908 సంవత్సరపుచచ్చి చచ్చులకు మాడచునాడు. దానినిమాడగా బ్రతిమల మెడికలు చట్టములో ఆహుటకు ఇచ్చిన అర్హమునకును మనవారుదానికిచ్చిన అర్హమును సంబంధము కనుబడలేదు. ఇట్టివిషయములో ముద్య పరిషదమువారు తొందరపడి వాక్యకీకంతుకు తమనే త్రివిధనే వైమోచితమున నిర్ధారించుటకంటె ముద్యనమోజు శాసనము నందలితోడను సలహాచేసివిషయ నిర్ధారణమును చేసినచో బాగుండును. ఇట్టి పాఠాలులకు ఎడమలేకుండజేయుట యవసరము.

గౌ. డాక్టరు నాయురుగారు.

వైద్యుల సుపపాదించు తీరస్కరించు మాటలాడిన నమోజు శాసన ముపపాదించినవారు దానిని తీరస్కరించినా కీదీనమును మరలతమప్రజలను చూపించుకొనుచున్నారని. అప్పుడి యుడిన ప్రతిన లన్నియు అతిక్రమింపబడినవి వైద్యులలోని వారందరు అసానుకూల యందు నిజములేదని. ఏ ప్రతిన అతిక్రమింపబడలేదనుట ఆంగ్లేయ వైద్యులు నమోజు చేయుచుకొనుటకు ఏలవలయునని. కాని నమోజుచేయుచుకొనిన తమవార నిబంధనల ప్రకారము మాత్రము తమవైద్య సేవాకార్యములను నిర్వర్తించవలయును. ఆ యుర్యేద వైద్యులను పురస్కరించుకొనుట నిబంధనల ప్రకారమునాన పరిమితము ఆ యుర్యేద ముద్యమునకు సాహాయ్యము చేయునని? దానంతట యది నిజమునా? ఆ యుర్యేద ముద్యములకు ప్రోత్సయం ఏ వైద్య పాదకట్టినచో దానిని జేయునిభయము నతిశ్రావ్యముగా నుండు కొందును. ఆంగ్లేయ వైద్యులన్నవో ప్రకంచమునంతకును దానిని ప్రకటింతురు. ఈరెండు వైద్యములను ఇంతటి కృత్యమున్నపుడు, నమోజు చేయుచుకొనిన ఆంగ్లేయ వైద్యులు ఆ యుర్యేద వైద్యునికి తోడ్పడనే? వైద్యనమోజు శాసనమును నే సుపపాదించినపుడు, తత్కార్యమున గౌ. డాక్టరు జైనులాయుధీన గారు నన్నకటి యడిగిరి. ఆ శాసనమునందు యూనానీ ఆ యుర్యేద వైద్యులనుమాడ చేస్తుంది జైనులాయుధీన గారిడిగిరి. నమోజు చేయుటకు సమర్థులయిన వైద్యులేయును యడిగిరి. అప్పటికిని విప్లవకీకంతుక దానికి జవాబుగా నేలేదు ఈ యుపపాదనమును అంగీకరించి, సవరణపుచట్టమును సుపపాదించుటకు ననుమతి నిచ్చినను, ఇపుడు నమోజు అయిన వైద్యుల చాలమంది రాజీనామాలు ఇచ్చి చేరుచున్నందు, పిమ్మట శ్రమ కావలసియు చెప్పి నాయురు గారు విమోచించిరి.

గౌ. రామయ్యగారు

వైద్య పరిషదమువారి యక్షప్రకారము శాసనమును అన్వయించుటకు పిలువదగినవారు, నాయురు గారి మాటలను నంతగా పాటించరాదనియు, ప్రస్తుతపు శాసనమునందు ఆ యుర్యేద యూనానీ వైద్యులకు అసభి కారుకును లగు చట్టము లున్నవియు, ఇంతటి యసర్థము లిందువలన మాడ గలవని తెలిసికొనో కాను గర్వ మెంటువారు ఈ శాసనమునకు ప్రోత్సాగీకారమును గడించి యుండ నేరనియు, ఇంతటి కంటె ఎక్కడు చెకుగు స్వతేజు వైద్యులకు నుండవోదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట గౌ. శర్మ గారు ప్రతికూలము జవాబుల చెప్పిపోవుచుగర్వ మెంటువారియంగీకారమును వ్యక్తపరచిన గౌ. కార్మ్యుగారికి తమకృతజ్ఞులు తెలియజేసి; మఱియు సవర సభ్యులు సమర్థతా సురక్షతా విచారణకొరకు కొకసమావేశ మవసరమని చెప్పినమాటలు సర్దుకలులయినను, ఈ చిల్లరవిషయములన్నియు పిమ్మటసమామకొనవచ్చుననిచెప్పిరి నాయురు గారి విషయమై మాటలాడుచు వైద్యపరిషదమువారు ఎంతవరకు నాయురు గారుమాజమాన్యమునుండి విమర్శలయితే, యంతవరకు ఆ పరిషదము సమర్థముగ ననుమతించినయు,

దీని తరువాతి అనుబంధము పేజీ చూడుము

విషయానుక్రమణిక.

యధావార్త	2
కుట్రకేసులు, చిత్రపటములు	3
చెన్నపురి-శాసనసభ	4-5
ప్రధానవ్యాసము	
మనశాసనసభ-వైద్యపరిషత్తు	6-7
బిల్లు, స్థానికవాదము	
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రవాదము	8-9
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	10-11-12
చిత్రకథ	13-14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది

బుధవారము

మన శాసనసభ-వైద్యపరిషత్తు.

నిన్నటిదినము సమావేశమైన మన స్థానిక శాసన సభ వారాలోటించిన విషయములలో తాత్కాలికముగా మిఖ్యతమములు యుండునది ఇటీవల దక్షిణ ఇండియానంతయు, దక్షిణ ఇండియానంతయు సని మాత్రమననల, కొంతవరకు హైందవభూమి సంతయు కలంచి నైచిన మన మద్రాసు ఆంగ్ల వైద్య పరిషత్తు వారి తీర్మాన విషయము. శారవ నీయులు బయ్యా సరిసింహాశ్వరశర్మగారును, రామ చంద్రరావుగారును, ఆయంజర్ల కృష్ణారావుగారును వై వైద్యపరిషత్తువారు చేసిన కార్యమువంటికార్యము ఇకపండు జరుగకుండుటకునై సవరణ బిల్లులను కొని తెచ్చుటకు సభవారిని అనుమతి వేడుదు రని దేశమంతయు వెరింగియే యుండినది. అదే విధముగా వీరు మువ్వరును ఒక్కరి తరువాత నొక్కరుగ తమతమ యుపక్రమములను సభవారి యెదుట నిడిరి. ఈసందర్భమున శారవనీయ సభ్యులచే జేయబడిన యుపన్యాసములు అన్ని సంగతుల ను దావరములేక వెలువరచునవి యయ్యెను. ఆట్లు చేయునప్పుడు చేసిన వాగ్దానములు నేడు వైద్యపరి షత్తును బంధించుటకు కువాదమును మును ననిడి కాబోలును శా॥ శర్మగారు ఆట్లుగానే కల యొక సాత్యంబు యగు నిర్ణయమును కనుకరచిరి. ప్రభుత్వమువారు గాని లోకలుబోధకులు కాని ఆత్మ నాధారముచేసికొని స్వదేశీపద్ధతి వైద్యాలయములకు గాంతుల నియ్యకపోవచ్చునెమో యను ననుమానముననే "ఆస్పత్రి" మున్నగుపదముల నిర్వచనము జాగ్రత్తగాచేయబడినదని సూచించిరి. డాక్టరు జైవల్లాబ్జీ గారు నిగర్హముగా ప్రసంగించుచు దేశములో బహుళసంఖ్యాకులగు ప్రజలు ప్రాచీనములును దేశజనులును నగుపద్ధతుల ప్రకారము రుజువాధితులకు చికిత్సచేయు చుండు వైద్యులనే యుపయోగించుకొను చుండగా విజాతీయ మగు పద్ధతి నకలంబించు మిక్కిలైక వైద్యులకు కక్ష పాతము కనుబడిచి వారికి ప్రత్యేకము హక్కులు కలిగించి అందులోను స్వదేశీవైద్యులను ననుముట్టరాకు నా మాలకాకి యని తృణీకరించు హక్కును నిచ్చి వారిని అంత్యజులవలె మనుభర్మ శాస్త్రము ననుసరించికాక నవనయగు రిజిస్ట్రేషను ఆట్లు ననుసరించి ముట్టరానితెగతో చేర్చు సభికార

మిచ్చుట ఏటిన్యాయమో ఏటిరాజకీయ దూరదృష్టి యో తెలియవరచ నలసిన దని ప్రశ్నించిరి. తానెంతో స్వశాఖాభిమానముతో గారాబముతో వెంచి పెట్టేసి ఇత బలవంతము చేసిన ఆట్లును తన యుద్దేశములకు భంగమొనర్చు దీక్షతో గానవనియ సభ్యులు సవరణతెచ్చు చున్నారను హృదయ పరితాపముననే డాక్టరు నాయరుగారు వీరికి ప్రత్యుత్తరముగా చేసిన యుపన్యాసము నందలి కొన్నివాక్యములు సంపూర్ణ సంతోచిత హృదయుల తల్లడింపులను వ్యక్తపరచు చున్నవి గావున గమనింపదగి యున్నవి నిష్పరుచేసి కొన నిష్టములేని వారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదట! రిజిస్టరు చేసికొనుమని ఎవ్వరిని నిష్పంధ పెట్టుట లేదట! ఎంత యా దా ర్య మి! ఇట్టి యుదారులు నాయరుగారు రిజిస్టరు చేసికొనిన వారికి విశేషించి ప్రత్యేకపుహక్కు లుండవలెనని ఏల ఏర్పరచిరో అనేకులు రిజిస్టరుకాక స్వాతంత్ర్యముచే నిలిచిపోవలె ననుట నాయరుగారి మాత్రము మే యగునెడల నింత ఫలవిహీన కార్యమునకు నీరేల రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు వారియొక్క కాలమును ప్రజల యొక్క ద్రవ్యమును వృథచేసి ఈ ఆక్టును చేయించి స్వధర్మదూరులయ్యిరో ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని వివరింప వలసి యుండును. ఇంకను వీరి విచిత్రచరిత్రను మాచుచునరులు విన నలసి యున్నాడు. ఆయుర్వేదవైద్యులకు గాని యునాని వైద్యులకు గాని పాశ్చాత్యవైద్యుల తల తోడ్పడవలెనని యడుగు చున్నాడు. ఇట్టిప్రశ్న శాస్త్ర విచార స్వభావము నెగిన పని ఒడి పిల్లకాయ యైనను వేసియుండ నోపడు. స్వశాఖాభిమానము డాక్టరు నాయరుగారిని నింతటి శోచనీయ స్థితియం దిడునని మేమెన్నడును తలంచలేదు. వారికి ఆయుర్వేద వైద్యుల విజ్ఞానాదికము గాని ఆయుర్వేద మొకగొప్ప శాస్త్రమనిగాని తెలియదనియందమా యైన వాకే యెందరనో ఆయుర్వేదమహాపండితులను జీవిత మంతయు ఆ శాస్త్రమున గడిపి శార వాలంకృతు లయిన వారిని చూచి యుండునట్లు చెప్పుచు పాశ్చాత్య వైద్యులు ఆయుర్వేద పద్ధతిని హీనముగా చూచుటకు అట్టివారి యజ్ఞానమే కారణము గాని మరి వేరు కాదని నక్కానించు చున్నాడు. మరియొకచోట డాక్టరు నాయరుగారు సుశిక్షితులగు రిజిస్టరయినవాడును నయిన వైద్య పట్టభద్రులగుతనకు ఎరుటి వాని శక్తిస్థితిగతులు తెలియనప్పుడు ఆతని విజ్ఞానమంతయుని పరిమితి ఏర్పడనప్పుడు అట్టి ఎదుటివాడగు ఆయుర్వేద వైద్యునకు సాయముచేసినయెడల ఆట్లు జోక్యము పుచ్చుకొనునుగాని మరియేమియు ఆత్మరలన తొందర లేదని చెప్పుచున్నాడు. ప్రస్తుతస్థితితో ఆయుర్వేద వైద్యగణముయొక్క విజ్ఞానమునకు ఇది పరిమితి ఇది పరిమితిగాను. అని ఎవ్వరును నిర్ణయించి యుండ లేదు. కాని అందుతో ప్రతిభావంతు లెందరో యున్నారని డాక్టరు నాయరుగారే విమర్శించుచున్నాడు. అట్టి సందర్భమున వానినందరిని సుశిక్షుతులుగా రనుటకును వారిలో సాంగత్యము కూడదనుటకును దేశీయపద్ధతుల వాసనయే యెరుంగని వైద్యపరిషత్తువారికి గాని డాక్టరు నాయరుగారికి గాని జలుముతప్ప మరియేమియధికారము కలదో యెరుంగ నోరుచున్నాము. డాక్టరు నాయరుగారు

ప్రభుత్వమువారిని కూడ బెదరింపజూచి యుండుట చిత్రములలో చిత్రము. ఆక్టును సంస్కరించుటకు తేబకనుండు బిల్లులు తేవచ్చునను నుపక్రమమును ప్రభుత్వమునా రంగీకరించునెడల దాని ఫలముగా తొందర కలుగుననియు ఇప్పుడు రిజిస్టరుచేసికొనిన వైద్యశిఖామములు రాజీనామా లిచ్చి వేరుపడి నిలుచునా రగుదురనియు వంత్యసందేశమును తెలియజేసిరి. అయ్యా పాపము! డాక్టరు నాయరుగారి బెదరింపులుగూడ ప్రభుత్వమువారిని కదలించ లేకపోయినవి. పౌరుషము చూపి నాయరుగారును నారి శాఖాబంధువులును రాజీనామా నిత్తురా? అప్పుడు వైద్యపరిషత్తు బాగుపడగలదు. శా॥ శర్మ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చెప్పినరీతి డాక్టరు నాయరుగారి నాయుకత్వము లేక పరిషత్తు ఇప్పుడింటి ఇక్కువత్వ ప్రికరముగా పనిచేయు గలదు. నాయరుగారికథ ఇంతటితో వదలుదము. శా॥ శర్మ గారును రామచంద్రరావుగారును ఆయంజర్లకృష్ణారావుగారును మువ్వరును అగినపనమ్మతిని ఇచ్చుచు కొత్తబిల్లుల ప్రవేశమునకు శాఖాభ్యంతరము చెక్కుటలేదని తెలుపుచు శా॥ కార్మ్యగారు ప్రభుత్వపక్ష మునచేసిన యుపన్యాసవిషయములను విమర్శింప వలసి యున్నాము. ఇప్పుటి మొకిత రిజిస్ట్రేషను ఆక్టుకింద వైద్య పరిషత్తు వారి తీర్మానముపై లిప్సీలు గవర్నరు గారికి నుండుట చేతను కోర్టుల కప్పీలు లేక పోవుట చేతను ప్రభుత్వమునా రెల్ల యభిప్రాయమును నిచ్చుటకు నీలులేకనిరి. అప్పీలు వచ్చి నప్పుడు నిష్పాక్షికముగా విచారించ బడు ననియు తెలిపిరి. శాసననిర్మాతలును రాజ్యకార్య నిర్వాహకులునునగు నుత్తమాధికారులకు అట్టి అధికార మిచ్చుటచే ఇట్టి సందిగ్ధము లేదు చున్నవి. ప్రభుత్వపువారి యభిప్రాయము ప్రజకు తెలిసి మానసములు చల్లపడ వలసిన సందర్భము లలో గూడ ప్రభుత్వమునా కి అభిప్రాయ మిచ్చుటకు స్వాతంత్ర్యము లేకపోవు చున్నది. కావున అప్పీలు అధికారము గవర్నరు లాదిగా గల వారెంత తక్కువ పెట్టుకొనిన సంత ముంచిసి. వైద్య పరిషత్తు తీర్మానము న్యాయస్థానములలో వివరింపబడగలదేని ఇట్టి ఇక్కట్లులు దప్పుటేకాక పరిషత్తు వారికిని జాగ్రత్తి యుండును. ఈ విషయమును మా ప్రతినిధులును ప్రభుత్వమువారును నాలో చితురుగాక యని కోరుచున్నాము. శా॥ కార్మ్య గారు ప్రశంసించిన రెండవ విషయము గమనింపదగియున్నది. తాము బిల్లులను ఎదరించుట లేదట గాని ఆయుర్వేదపద్ధతి సంగతి బిల్లులలో నమూనా కావలసియుండు నెడ ఆయుర్వేద పద్ధతి యిట్టిది యని నిర్వచనము లేక వ్యవహరించుట కష్టముగా నుండునట. ఆయుర్వేద వైద్యునకీ లక్షణములు లుండ నలయు నని ఏర్పడుట యవసర మట! ఈయంశములకు నిర్ణయించుటకు ననుకూలము కలుగజేసికొని యొక సమావేశ మొనర్చుట తగియుండునట! ఈ కుభిప్రాయములతో నేకీ భవించుచు రెండో యంతురని మేము నమ్ముజాలము. కాని యీ యభిప్రాయములను కార్య రూపమునకు దెచ్చుటలో మాత్రము మిక్కిలి జాగరూకతతో మెలగవలసియుండునని హెచ్చరించుటమాకు ధర్మమని తోచు చున్నది. నట్టి ఆంగ్ల వైద్యప్రాధుల సమావేశ మేమియు చేయజాలదు.

ఆయుర్వేద వైద్యుల ప్రతినిధులను శివప్రసాదులు
దురు. ఆయుర్వేదము మాత్రముతో నిలిచినను
పొసగదు. యునాని వైద్యుల ప్రతినిధులను చేర్చ
వలసి యును. ఈ ప్రతినిధులను జల్లావసున
వారిలోవారియొక్కతో నిర్ణయింప వచ్చును.
ఆయా పద్ధతులలో నిత్యజ్ఞానముండిన గాని చాల
దని యీ ప్రతి నిధులచే తీర్మానము చేయింప
వచ్చును. ఆతీర్మానానుగుణముగా తగిన కమిటీ
లచే విమర్శనలుజరిపి వైద్యులను ఆయాపద్ధతుల
క్రింద సుశిక్షితవర్గములో చేర్చి నిజస్థరు చేయ
వచ్చును. ఇది మాకు తోచినపద్ధతి. ఇట్టిమార్గ
మేరే యవలంబించినం గాని స్వదేశీపద్ధతుల
పక్షావలంబకులకు బిల్లులు విచారణకు వచ్చునై
ఓకి తగినవట్టు చిక్కకపోవచ్చును. కావున తగిన
వా రాలోచించి పనిబూనుదురుగాక యి నమ్ము
చున్నాము.

గౌరవ పంచాయతులు.

పంచాయతుల నిర్మాణమువిషయమున నిన్నటి
దినము మన శాసన నిర్మాణసభలోని ప్రతినిధి
సభ్యులు గా॥ కేశవపిల్లగారి యుపకృమముమీద
మిక్కిలిగట్టిగా పోరాడిరి. పిల్లగారు పంచాయతు
లిట్లుండవలెనని తీర్మానించుటకు అధికారాధికార
సభ్యులతో జేసినసంఘము కొక్కటిని నియమింప
వలసిన దని సలహాచేసిరి. అందుమీద తక్కిన
యనధికారసభ్యు లొక్కరివెంబడి యొక్కరుగా
లేచి ఇటీవల ఇండియా ప్రభుత్వమువారును స్థానిక
ప్రభుత్వమువారును పంచాయతుల విషయమున
చేసిన తీర్మానము లెంత యసంతృప్తికరములుగా
నుండునదియు స్పష్టముగా తెలియవరచిరి. అధి
కారాధిపత్యమును తీసికొనుటకు మారుగా
ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను అనుమానముతోను
నవిశ్వాసముతోను చూచుచున్నారని కేశవపిల్ల
గారే మొరపెట్టిరి తక్కిన ప్రతినిధి సభ్యులు
అనధికారుల యధిపత్యములను తీసికొనకపోవు
టయు ప్రతి నిధులలోనున్న ఆర్థ మంతయుతో
తనివి నందుటయు ప్రభుత్వమువారు మిక్కిలి పరి
మితాలోచనలతో ప్రవర్తించి రని తెలియజేయు
చున్నవని నూచించిరి. అందులో గా॥ కె. రామ
య్యంగారువారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి పంచా
యతి యుత్తరువు మొత్తముమీద పనిని సాగింప
గొది గాదనియు సచ్చటనైన సాగించుటకు
వీలున్న ఘోషల ఆపంధ యననుకూలములను
దెచ్చిపెట్టినది గానున్నదనియు ఖండించిరి.
ఇట్టిక పంచాయతులను గురించి ముచ్చటించుచు
ఆ పంచాయతులకు గ్రామ ముననలు అధ్యక్షుడు
గా నుండుటచేత నట్టి పంచాయతులు మేలచేయు
టకు బదులు కీమచేసుకలవని వక్కాణించిరి. గా॥
రామానుజాచారి గారు పంచాయతులను మనము
కోరుటలో ముఖ్యోద్దేశము అనవసరముగా ప్రజలు
కోర్కెల కెక్కకుండ చేసుకొనునటులయే యగు
టచేత నట్టి యుద్దేశమును ఫలన త మొనర్చుటకు
తగినశక్తులు పంచాయతులకు నీయబడని యప్పుడు
పంచాయతులవలన లాభ ముండజాల దనిరి. అట్టి
పంచాయతులయెడల ప్రజలకు నుత్సాహము
గాని గౌరవముకాని రెండును నుండవనియు విశద
పరచియుండిన బాగుండునని మాకు దోచుచున్నది.
గా॥ శివస్వామి అయ్యగారు ప్రభుత్వము వారి
పక్షమున నుపన్యసించుచు ప్రభుత్వమువారు కలె
క్టరుల నాలోచించినారనియు లోకలుబోధుల ఆర్థ
ననుసరించి మూడు వేల జన సంఖ్యకు పై బడిన

గ్రామములలో నెల్ల యూనియనుపంచాయతుల
వేర్వేరుచ నున్నారనియు నేటి వద్దతి ననుసరించి
ఇప్పుడు 40 యూనియనులునుచోట 4000 లో
500 లో యూనియను లేర్పడుననియు ఇదివరకు
యూనియనుల కుండిన లోపములను తొలగించు
టకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించినారనియు
డిసెంబరు 25వ తేదీ కమిషనువారు పంచాయతుల
వేర్వేరుచుటలో మిక్కిలి జాగ్రత్తతో మెలగవలసిన
దని వ్రాసి రనియు తెచ్చి కేశవపిల్ల గారి యుప
కృమమును వెలికించిరి. కలెక్టరుల నాలోచించిన
ప్రజాభిప్రాయము నాలోచించిన ట్లగునని యెవ్వ
రైనను భ్రమ చెందుదురని శివస్వామయ్యగారు
తలచుట యాశ్చర్యకరము. మూలాధారములు
చక్కటి దూరదృష్టితో వేయకపోవుచున్నా డి
మేయి యి ప్రజాప్రతినిధులు ఉద్దోషించు చుండ
గా యివవ ద లుండుచోట నైదు వేల గునని
గా. శివస్వామి అయ్యగారు రూపంప జూచుట
వారికి మూసవస్యభావ ముగమునా లేదని నూచించు
చున్నదే కాని పనువాలప నమ్మకముపుట్టించుట
లేదు. ఇక డిసెంబరు 25వ తేదీ కమిషనువారు రెండో
జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించవలెనని వ్రాసినారని తెచ్చిన
వాదము ఎట్టి వారికి చిరునవ్వును పుట్టినకమా
నదు. శివస్వామయ్యగారు వాదముకొరకు వాద
ముచేయుచున్నారనుటకు బదులువెట్ల యుండ
జాలదు. కాని ఏ రెండువట్టులతో ప్రభుత్వము
వారిపక్షమున వాదించినను గా॥ ఉపాధ్యక్షుడు
సర్ హోర్నెల్లు ప్రా అర్థుగారు లేచి పంచాయతు
లకు న్యాయ విచారణాధికారములను హెచ్చుగా
నిచ్చునుద్దేశముతో నొకబిల్లునుపెట్టి నాలోచించు
చున్నామని నుడువుట సంతోషకరము. ప్రభుత్వ
మువారి యుద్దేశములను గురించి యధికార ప్రతి
నిధులు తప్పటి ప్రాయ పడి యుండుటకు తాము
చి. తించుచున్నామని తెలియజేయుటయు సంతృప్తి
కరమే. ప్రభుత్వమువారు పంచాయతి యుత్తరు
వును మంజూరు చేయునప్పుడు పంచాయతులకు
న్యాయ విచారణాధికార మిచ్చువలయునను నుద్దే
శముండలేదనుట స్పష్టము. గాప్రముగో ప్రబలిం
విచున్నచే నేటి కాముద్దేశము జరిగినది. ఇందు
అధికారాధిపత్యము వినివయడల మా ప్రతి
నిధులు చేయు సలహాలు మరికొన్నియైనను ప్రభు
త్వమువారికి నచ్చవచ్చును. ఈయాశంకలవారయే
గా॥ కేశవపిల్లగారి తీర్మానమునుదెచ్చిరి. అట్టితీర్మా
నమును నంగీకరించుట జరిగిన సంగతులను బట్టి
మాక ప్రజలకు న్యాయ మొనర్చుట మాత్ర
మయి యుండ గలదు. కాని నేటి దినపు సభలో
సభవారి యందు ఆర్థభాగ మొక వైపునను మరి
యర్థ భాగము మరి యొక వైపునను సభిప్రాయ
మిచ్చుగా సభ్యుడును తనప్రత్యేకశక్తిని వినియో
గించి గా॥ కేశవపిల్లగారి తీర్మానమునకు స్వతి
రేముగా సభిప్రాయ మిచ్చి ఆ తీర్మానమును
ప్రశంసి వేసి నట్లు విరుటకు మిక్కిలి చింతిలు
చున్నాము.

డాక్టరు జే. సి. బోనుగారు.

సుప్రసిద్ధులగు మన పౌక్వతికాత్రుపండితుడు డాక్టరు
జే. సి. బోనుగారు కలకత్తానగరమున తం పరిశ్రమచురించి
యచ్చిన యుపన్యాససారాంశమును తిత్తికాత్రులలో మా
చదువులు అంతాకొనుటకును. పౌక్వతి కాత్రుపండిత
పరిపంచమున నూడవోక విధమున వర్ణరథేకము కలదనుట ఆ
యుపన్యాసమునలన స్పష్టముకాగలదు. బోనుగారు కవివెట్టిక
విషయమును రాయల్ ఏషియాటిక్ సంఘమువారికి బంపుట
య సచ్చట నొక ఉన్నాభిప్రాయము పదిసంవత్సరము
కాలము తొక్కిపెట్టుటయు నీలోతుగ నదేవిషయమును
అచ్చటివాడే తాను కవివెట్టికగా పుకటించుటయు జరిగిననని
చెప్పినవిషయములను జనువునప్పుడు మానవు డెంతటి కార్య

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి సెయిలింగు క్లబ్బు:—శేపు సాక్షం
కాలము గే-30 గంటలకు క్లబ్బు ముగిసెను గా ఈ సంఘము
వారి సాంస్కృతికోత్సవము జరుగును.

శ్రీజయపూరు మహారాజాగారిరాక:—నేటి
ఉదయము 7-20 గంటలకు శ్రీజయపూరుమహారాజాగారు
స్వేచ్ఛు బ్రేయముగా నెంట్రియస్టేషనువద్ద వచ్చిరి. వారి
చుట్ట యొక 10 ది రోజులుండెను.

శ్రీ గవర్నరుగారు:—శ్రీ గవర్నరుగారికి ఒట్లు
జబ్బుగా నున్నందువలన నిన్నజరిగిన శాసననిర్మాణసభ
సమాజేశమునకును సాయంకాలము జరిగిన స్పష్ట జరగల వాస
ర్యుగారి ఆశోగ్య ఉపన్యాసమునకును అభ్యుత్సాహ గానుండ
లేదు.

చెన్నపురి క్రైస్తవ కళాశాల:—ఎచ్చే శుక్ర
వారం 21వ తేదీ సాయంకాలము గే గంటలకు క్రైస్తవ కళా
శాల ప్రాధాన డాక్టరు బి. వి. పాత్యూ కృతార్థులై
కాన్వేక్షనులో గతులై పుచ్చుకొను విద్యార్థులకు విందు
జేయెను.

వైద్య విద్యార్థులకు విందు:—నచ్చే శుక్రవార
ము 26వ తేదీ సాయంకాలము గే గంటలకు చెన్నపురి వైద్య
కళాశాలాధికనములో యీ కళాశాలాసంఘమువారు క్రొత్త
గా వైద్య పరీక్షలలో కృతార్థులైనవారికి విందు జేయెను.
ఆహారము స్పష్ట జరగల వారు మొత్తముగాను అభ్యుత్సాహ
వహించును.

రైలుపట్టాలతెచ్చి వోవుట :—ఒకవిలేఖపడియు
వ్రాయుచున్నాడు:—ఫత్తెల్లకం బరంపురముల మధ్యన గరవల
బండి ఇటీవల పట్టాలనుండివచ్చిపోయినది. ఇంజనుకొన్నిబండ్లు
విరిగిపోయినది. ప్రాజాపామును కలుగలేదు. ఇంజనునుపు
వారికి దెబ్బతిగిలి ఆనుకొనిపో నున్నాడు. రయిల్వేకంపెనీ
వారికి చాలావ్యయముగలిగినది. ప్రయాణీకులకు బండ్లు మార్చి
తిరిగిపోని పోవుచున్నాడు. వ్యయము చాల అధికముగానున్నది.

ములైనను స్వాభిమానముచే నొడిగట్టుకుగదా నును తీర్మాన
మందరకును దోచకపోయి. ఎట్లైనకేమి బోనుగారి తరువాతి
పరిశోధనలను వారి ఫలములు ఇంగ్లండు ఆమెకాలమున
ఇతర పాశ్చాత్యదేశములలోను వారికి కీర్తిగడించి అనేక
లక్షమందితులను వారిస్నేహితుల నొచ్చి మ్రోదవరమును
హరి పౌతిభాదకుల పరిశోధనల విజ్ఞానాభివృద్ధికి అను
ముఖ్యముగా వైద్యవిజ్ఞానాభివృద్ధికి కార్యకరములని పాశ్చాత్య
పరివీలులచే నంగీకరింపజేసినది. అంతటి కష్టములకు నడు
రాడ్డి ఇంతటి యశస్సును గడించిన జే. సి. బోను
గారుండ వీరివలెనే బ్రాహ్మకులగు పి. సి. రాయ మున్నగు
వారు నుండ వీరెవరును మాప్రభుత్వమువారికి తెలుసుకొ
లోని కాత్రుపండితకాలమాధ్యక్షులకు పరికరాకాశ్రుట వి
త్తిముగా దోచుచున్నది. మా రాజధాని కళాశాలలో గా
ధ్యామునుగానుండి విద్యార్థిభాగికారత్వమును గడించి య
చ్చటను ప్రతిభావతు డనుమియకొనకపోయిన డాక్టరు బో
నుగారు కాలవినదవ్వవలె! ఏల మ్రోదవరము ప్రభుత్వ
పౌక్వతియవారంగీకరింపకున్నారో? వారే విశదపరచవలసి
యందును.

శ్రీయుత ఇ. డి. వాచాగారు.

మహారాజుకి చెందియుండిన గౌరవములన్నియు కృప
కృపముగా శ్రీయుత వాచాగారికి చెందుతుంటు మిక్కిలి
సంతృప్తికరము. రాబోవు దేశీయ మహాసభాసభ్యున సుఖా
ధ్యక్షుడును బొంబాయి నగరపాలక సంఘసభ్యుడును బొం
బాయి నగరపాలకుల పక్షమున బొంబాయి శాసననిర్మాణసభ
లో సాగితిరిగిన సభ్యత్వమును వచ్చి గౌరవములును వాచా
గారు వడసియుండుట వారియెడల నారాధ్యుడునగు గల వి
క్వాసమును వ్యక్తపరచుచున్నది. వాచాగారు తిరుగుగల రాజ
కీయునిజ్ఞానమును పంఖ్యముగా తాము నిరంతరము పాటుపడి
సంపాదించియుండు వారిక విజ్ఞానమును ఇదివరకుంటె నె
క్కు-నగా వినియోగించి ఇదివరకు కంటె బలవత్తరముగా జే
కపోతమునకు దోడ్పడుటకు వారికి సంప్రదానకాళము కలు
గును గాక యిది కోరుచున్నాము.

విరోధా మహా సంగ్రామము

బల్లెరియాకు ఆయుధసామగ్రిలు గల 10000 వాగనులను పంపుట.

వ్యభిచారముననుసరము జలాంతర్గాములు నిత్రమండలియొద్ద నొకలు తరుముట.

బాల్లికు సముద్రమున యుద్ధ నౌకలు.

శత్రుసేనల పాపతీర్తియ నంతకు వశపరచుకొనుట.

ఇంగ్లండు

యుద్ధమునా వోచున్నది.

లండను నవంబరు 23:- కామన్సు సభలో మాకెన్నా గారిలు చెప్పిరి- యుద్ధమునవోచు మూలమున గెం లకు మాత్రము వచ్చెను. కూలితరకము తెక్కురగా యుద్ధమునవోచునీ మొత్తము చిన్నదిగా గనబడుచున్నది. ఈయుద్ధమునకున కందరును చందాల నియ్యకము చేయుటగాను మాటికి గెంతున కడ్డిగలిగి ఒకపా నుగాని అంతకంటె నెక్కువవిలువగల పత్రముల సమృద్ధిగా తుట నిశ్చయింపబడినది. ఈపత్రములు అసలుసామగ్రియ నుమాన్యుకొనవచ్చును కాని ఆరుమాసములవరకును వడ్డీ మాట్టము.

లెక్కనమాండరు ఆస్పాల్సు హిక్సన్ గారిమరణము.

లండను నవంబరు 23:- గంగరక సంఘము అక్టోబరు నెలలో వీరిని ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుకొనిరి. వీరు హాల్లో మృతిచొంది రుకొనిరికాని వీరివిషయమున నిటీవల చెరిసిన విషయముల ననుసరించి వీరుహాల్లోకి వీసికొనిపోవడకయే జర్మ నీవారిచే నుడిదయబడినది తెలియుచున్నది. వీరికి జబ్బుచేసి సంధించియుండగా వీరిని చీకటిలో వీసికొనిపోవుచును బ్రిటీ షువారివైఖలు వచ్చుచున్నారనుకొని యిక్కడ జర్మనీయు లున్నారు మీరు రావద్దని ఆతిథులొచ్చించెను. ఇందుకొరకు వీరినికొట్టించి యుద్ధమునకు పాకినో గాల్చి బెల్జియం లో పూడ్చిరి.

కాటింగ్టులోని సాకాదళ గమనికలు.

లండను నవంబరు 23:- సి. మి. గె. జెట్టు కీక్రింది లెంతివార్త వచ్చెను -

లండను నవంబరు 23:- కాటింగ్టునందలి సాకా గమని కల విషయమున హెల్స్ లింగ్ బర్న్ హార్డాడ్ అను ప్రతీక యా క్రింది విషయము వ్రాయుచున్నది. బ్రిటీషువారి డ్రెడ్నాటు లును, క్రూసర్సులు, బార్బెడ్జో నావలును అంతర్గాములను స్కో మీరుగ పోయెను. ప్లాంకెమున పెద్దపెద్ద యోధులు నిలిచి యుండెను. బార్బెడ్జో నావలును అంతర్గాములును బాల్లిక్ల సుదూరమునందు నుండితమకు బ్రతికేసెను. జర్మనీయుల కూర్చున్న 20 డిప్లొమెట్లు ఈ వడంతులను విని స్కోకు పోయెను. బ్రిటీషువారి యుద్ధపుటోడలు గనబడగనే వెనుకకు మరలిరచ్చెను.

మధ్యధరా సముద్రమునుండి శత్రువుల

యంతర్గాముల పారదోలుట.

లండను నవంబరు 23:- సి. మి. గె. జెట్టు కీక్రింది వార్త వచ్చెను. మధ్యధరా సముద్రములో నున్న యంతర్గాము లను బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి, ఇటాలియానారల యుద్ధపు టోడలు తరుముచున్నవి. వీరి పురుషులకు ఫలితము కలుగకుండ యుండలేదని మెస్సినాకొను ప్రతీకకు మాట్టలానినిలేఖకుడు చెబుచున్నాడు.

ఒక సివిలు దావా.

లండను నవంబరు 23:- సాఫీగానున్న ఆతన హో లుకార్బెర్న కంపెనీవారు హాబర్గు ఆంగ్ల దేశపు నౌకలలో పంపికనరుకుల మూలమునకు ఇంగ్లాండులో దావాచేసిరి. సర్ సామ్యూలు ఇవాన్సుగారి కేసును విచారణచేసి కొట్టిచే సిరి. చీవాలోని ఆయాదేశముల రాయబారుల కార్యాలయ ములో నమోదుచేయబడిన ఆయాదేశముల వర్తకసంఘము స్వాతింత్ర్యతల్పి ఈ దావాలో కలిగినది ఈ వర్తక సంఘము తలసదేశమును వాదన చేసిగాను. ఈ సంఘమున భాగ స్వాములగు జర్మనుల సాత్తు దొరతనమువానికి చెందిపోవుచు ఆంగ్లేయుల హక్కుననుకూల యుద్ధ మారంభమైన సిమ్మట ఆంగ్లేయులు భాగస్వాములుగా నుండలేదని దుబువు కావలె నని న్యాయాధిపతి తీర్మానించెను.

మరణము.

లండను నవంబరు 23:- సర్ ఎలెజునుగు గారును ఆ డ్మీరలు జాను రెయసుగారును మృతినొందిరి.

మధ్యరానము.

లండను నవంబరు 23:- ప్రతి దినమున మధ్యరాను వి క్రయించు కాలపరిమితిని మరల తగ్గించుటచే వర్తకసంఘముల లో కలవరము కలిగినది. గత రెండు దినములను 8 వధులు జరి గినవని విలుధారము గారు పార్లమెంటు ప్రజులపక్షలో లామెకు బాన్సి గారికి తెలిపిరి. లిబర్ట్యూలో జరిగినట్లే కొంత ఆరుభవ ము కలిగిన పిమ్మట యుద్ధపు మొక్క ఫలితము కలూరుచును. యుద్ధ కార్యములను శ్రేష్ఠముగ నొనరించుట కీకానక మరసర ము అని లామెకు బాన్సి గారనిరి.

గ్రీసునౌకలు.

లండను నవంబరు 23:- గ్రీసుదేశపు నౌకలకు ఆంగ్ల దేశపు శత్రువులలో నిశాధించలేదు. గ్రీసుదేశమునకు నౌకలను పోనియకూడదని మేము తీరునియ్యలేదు. అట్టి యుద్ధము చే మియు నములాలేదు. అని విదేశకార్యాలయమువారు ప్రక టించిరి

ప్రాస్తు

జర్మనీయుల ప్రకటనలు.

లండను నవంబరు 23:- జర్మనీయుల ప్రకటనలలోని యధృతములను సర్ జాన్ ఫ్రెంచివారి తమ ప్రకటనలనుందు నిరూపించుచున్నాడు. నవంబరు 20న తేదీని ఇప్పెనుకుండి జానీప్రేమ బోవు నిమవదారిమీద నున్న బ్రిటీషువారి స్థానము వద్ద నొక మురుగనిని పేల్చితి మని జర్మనీయులు వ్రాసిరి- ఈ మురుగని మనకందకమునకు ముందు చాలదూరమున పేల్చిరి- మనకేమియు నవ్వము కలుగలేక- ఇందువలన గలిగిన గోయియొక్క ఇరుపార్శ్వములను ఆక్రమించితిమి. అక్టోబర్ 23న తేదీని జర్మనీయులకుగలిగిన నష్టముకుగూర్చి జర్మనీయులు తాము లానిననువైర్పతిసుండే జరిగిన యుద్ధమును జెప్పి అంత యెక్కువనష్టము గలుగలేదని చెప్పి మోసపుచ్చుచుంది. కాని వారు లానిన కాగ్నేయమున మనవై బడిరి.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచివారిలేఖ

లండను నవంబరు 22:- గత కొందరినయలందు మన ఫిరంగులు శత్రుకందకములలోని వివిధభాగములమై నిరా ఘాటుగా ప్రయోగింపబడినవి. లాన్సెట్ త్రరమునకు, ఆర్మెం టీయన్కుతూర్పునకు, ఇమెసుకు తూర్పునందును శత్రువులు ఫిరంగులనుబ్రయోగించిరి. నవంబరు 19న తేదీని మనకందకము లందు జర్మనీయుల విమానమొకటిగెగిరి. మాలిము ముగి పేల్ చుచును పట్టుకొనబడిరి. విమానము చెక్కుచెదరక యున్నది. అని ఫీల్డుమార్షల్ సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు చెబుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 23:- పారిసు-ఆర్జెంటు, ఫ్రాంసెనీ, ఆల్సీసులందు ఫిరంగుల యుద్ధమును ఆగ్లేసనందు ముందు గనుల యుద్ధమును జరిగెను నవంబరు 17న తేదీని కర్నానది మీద బల్లెరియావారి ఫ్రెంచి వారు నెనుకకు గొట్టి రి. మరుచటిదినమున మరల పోరాటము పొంగంధుయ్యెను. 15న తేదీని బ్రిటీషువారు గల్లిపోలిలో నొకకందకమును పొం బులందు స్థానమును బట్టుకొనిరి. ఫలితకారములన్నియు మృ లము లయ్యెను. అని ఫ్రెంచివారు ప్రకటించిరి.

బెల్జియంలోను ప్రాస్తులోను వైమానికుల పోరు.

లండను నవంబరు 24:- పారిసు-బెల్జియంలోని రెండు జర్మనువిమానములు నేల చూల్చుబడినవి. రీమ్యునర్డ్ కెంకుశత్రు

విమానములు తలక్రిందు చేయబడినవి. సాఫీగాను ఆగ్లేస నొద్దను రి విమానయుద్ధము జరిగినది. 8 విమానములు జర్మ ను సేవాధ్యయననే కూర్చినవి. మరియొకటి భస్మమైనది. ఇంకొకటిదగ్గమైనది

రుష్యా

రుష్యాచక్రవర్తి బడెస్సాకు వచ్చుట.

లండను నవంబరు 23:- పెట్రోగ్రాడు-రుష్యాచక్ర వర్తిగారును యురగాజోగారును బడెస్సాకు దర్శనినిమిత్తము వచ్చిరి- వారునైనికులను యుద్ధపుటోడలను బరీక్షించిరి.

రుష్యావారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 23:- పెట్రోగ్రాడు-సేనాముఖము నందంతటను చిన్నచిన్న పోరాటములు జరిగెను. జర్మనీయుల కావలి యోధుల యుష్యావారి బార్బెడ్జో నావలు ముంచెను. ఒక యుద్ధోగ్రీముడును 19 భటులును పట్టునడిచి. అని ప్రకటించె బడెను.

సెర్వీయా

సెర్వీయావారి రాల్చీచియాకు బోవుట.

లండను నవంబరు 23:- బ్రిటీషు ఫ్రెంచివారిల యు ధ్యోగ్రీయులు సాంటావ్రోబాల్ద యొద్దను జేరి మోటారు బండలలో ఉత్తర యెపిరనునకును సెర్వీయావారు ఆల్బేయాకు ను బోవుటకు తమ పురుషులకులనుజేయుటకై పోవుచున్నారని లోక్లాంజ్గరు వ్రాయుచున్నది.

సెర్వీయా యుద్ధము.

లండను నవంబరు 23:- ఏథెన్సు.- సెర్వీయావారు మరల ట్రూలు ప్రీతిపువారి నాక్రమించి బాబూ నాకును యెద్దకును సేనకు సహాయము సేయు వెస్తువుచ్చిరి. ప్రస్తు తము దేశస్థితి ఆందోళన కరముగనే యున్నది. కాని సెర్వీ యాసేన విరుప్రదనముగ నెనుకకు దక్షిణభాగమునకు వెళ్లు ట క్రింకను అనకాళికు దాటిపోలేదు. బ్రియ్యుకునుండి సెర్వీ యా దొరతనమువారు చివ్రామితుగా మొసాన్జీకుకు రావ న్నారని సభలోని కావరచ్చిక గ్రీసువారు చెప్పిరి.

ఉత్తర సెర్వీయాలో యుద్ధము.

లండను నవంబరు 23:- పిజెకు-ఈ యుద్ధములో విజ యము కలిగినదని సెర్వీయావారు ప్రకటించిరి. గయిలోను వెలికపల్నాలయొద్దను నిభున పశ్చిమమునకు జిగోకట్టు కొండ యొద్దను పోరు జరిగినది. కొండయొద్ద సెర్వీయావారు శత్రు పులను పారదోలి రి ఫిరంగులకు పట్టుకొనిరి.

బల్లెరియా

డాన్యూలు రదిమూదనున్న బల్లెరియాగోలలకు

మందుసామాను పంపుటకు

లండను నవంబరు 23:- డాన్యూలు రదిమూదనున్న బల్లెరియాగోలలకు మందు గుడు సామాను పోవుచున్నది ఒక్కొక్కసారి గెం బుడ్డసామాను లేక 1000 బుడ్డసామా నుకొంది తెప్పలమీద వీసికొనిపోవుచున్నారని ఈ తెల్పు ట్టిమరునకు గట్టబడును. ఒక్కొక్క స్టీరుకు తమ తక్కువని మిది తెప్పలను లాగగలిగి యుండును వీరికి సాఫీ న్యాయగ నీ ప్లాంకెములకున్న ఆస్తియూ వారుయుద్ధపుటోడలనొనరియుం దును, ఇంతవరకును 18 వేరి యున్నవి అనగా ముగ్గురు వేయి బుడ్డ మందుగుడు సామాను బల్లెరియావారికి తీయున్నది. ముండ్లతీగె, తొలితీగె, పర్వకఫిరంగులు, కొంతమీద మైంకు లును కూడ పంపుడిరి. ఈవిధిలో రుష్యావారు పరచిన మందుగులను తీసికేయుచున్నాడు అని ధ్వారాకెట్టుకుడి రంతి వచ్చెను.

జర్మను వక్షసాతులు.

లండను నవంబరు 23:- ముదారంధమున మేము ఆమెరికా యుద్ధోగ్రులను మోసగించి జర్మనునౌకలకు సాను గులను సంపించితిమి. మిత్రముండలివారు చేయు మోసమున కిది ప్రతీకారముగాన నవరాధము కానేరదని హాబర్గు ఆమెరి కా కంపెనీదై చెక్కురులు నుడిచిరి. అని న్యూయార్కునిలేఖరి డెయిలీ కాగ్రింకలుకు వ్రాసిరి. తబ్బడేశములగుడా జర్మనీ వారికి రాగియు, పుబ్బియును చేయన్నదని పుష్కలము బట్టల బెల్లలో వెట్టి పంపుచున్నారనియు మైన్సుప్రతికకు బోననైరెను విలేఖరి వ్రాసెను.

ఇటలీ

ఆస్ట్రీయా కర్నలు ఉత్తరువు.

లండను నవంబరు 28— ఇటలీయానా సామంతులు న ఆస్ట్రీయానా సైనిక యంత్రణ వాకటి దొంగతన. ఈయన త్రవ్వ రోనునందు బ్రేకింపబడెను. ఇందు మూలమున ఆస్ట్రీయానా జగ్గరియలనుగూడ మించుచున్నట్లు గనబడుచున్నది ఇటలీయానా తీరుపునైనట్లున కదియుండి వారు శత్రువులకు లొంగుచురని యనుమాను నోచినపెటనే వారి గాల్పితముడనియందున్నది చిన్న చిన్న కథలకు గూడ మిక్కిలి యుగ్రములు విధింపబడెను. దోషులను ముండ్లతీగల దడులకు గట్టుట యొకటి. ఆ యుద్ధ తాండ్య కథలకు మునుటచే నరసరము కలిగినవో మాన్యో పటాలములలోని ఇటాలియానా సంధరిన తుపాకులతో గాల్పితములకు సంజెహించిన కర్నలుగారు తమ ముత్తరువును మిగిలినారు.

విసాంజో రంగమునందలి తీవ్రపురోరాటము.

లండను, నవంబరు 28:— రోము— విసాంజో రంగమున పోర్టో రాకునుపు సహాటిగాడే కును నుభ్యతీరసారాటము జరిగెను. తాము గోల్పోయిన సామంతులను మరల వశపరచు కొనుటకై ఆస్ట్రీయానా తీవ్రముగ పోరాడెను. తేజీరి. కాని పోలిసారియు ద్వంద్వయుద్ధముననల్పి వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. మనపై కు లాకయంశలమైనను జంకక నన్నీలతో శత్రువులకు విశేషవ్యయము గలిగించి 89 రిని బట్టుకొనిరని ప్రకటించబడెను.

టర్కీ

డాల్మేసిను గో బ్రిటిషు వైమానిక కృత్యము.

లండను, నవంబరు 28:— ఈనాటి సమీపమున నొక సాహసకృత్యము జరిగెను. బ్రిటిషు వారి విమానములు వెరెజిట్ ఆన ఆయామాన్యస్థానము మీద నిరాఘాటముగ బడెను. శత్రువులు ఫిరంగుల బ్రయోగింపగా నొకవిమానమునకు దెబ్బలు తగిలెను. మాలిమి తనవిమానమును తగులబెట్టెను. తనన్నీ హితుని దీనస్థితిని జూచి రెండవవైమానికుడు దీగవచ్చి వారిని తనవిమానములో నెక్కించుకొనెను. తురుష్కులును వీరిని సమీపించిరి. కాని కొంచెములో తప్పి గొయ్యి ఆంజాక్ ప్రాంతమున చిన్న పోరాటము జరిగినందు రస్సెల్లావ్ సందు శత్రువులు భూమినుమగున నిర్మించి కొన కట్టడములతో నొక భాగమును బ్రిటిషు వా రాక్రమించి రినియు డాల్మేసినులోని నేనాని దెబ్బచున్నాడు.

గ్రీసు

యం. డేవీస్ కొంచెకొగారు.

లండను నవంబరు 28— ఏకైకము, డేవీస్ కొంచెకొగారు మూడుదినములు అన్నతరువాత సలహాకానుండి మరలవచ్చిరి. వీరికి రాజుగారు ద్వేషితులు.

కెనడా

కెనడా గోధుమ పంపు.

లండను నవంబరు 28:— కెనడా గోధుమ పంటలో దేశభద్రులైన 22 కోట్ల 80 లక్షల బుడబులు ఎగుమతి చేయబడును.

కెనడాలో యంత్రశాలలలో ప్రమాదములు.

లండను నవంబరు 28:— కెనడా ఎక్స్ ప్లోజివు కంపెనీ వారి ఆయుధ నిర్మాణ కార్యములు గల ఏక కాలమున ప్రేలుటచే ధ్వంసమైనది. ఇది ఆకస్మికముగ తలచుచున్నారని ఒట్టే రియాలోని పార్లెస్టానుకుండి కంటి నాల్గవచ్చినది.

అమెరికా.

అమెరికాలో జాగ్రూకత.

లండను నవంబరు 28:— వాషింగ్టన్— వాషింగ్టన్ వేల్స్ రైలుమార్గములలోని గొట్టములయొద్దను వంతెనలయొద్దను నైనుకులు కాల్పితములంద కాలి కాలుచున్నారని.

ఒక క్రొత్త వర్తక సంఘము.

లండను నవంబరు 28:— న్యూయార్కు:— 19వ తీసానుల మూలధనముతో నొక వర్తక సంఘ మేర్పరచబడినది. ధనికులందఱు భాగస్వాములుగా నున్నారు. ప్రపంచమందంతటను పరిశ్రమలను నడుపుట కింపు మేర్పరచబడినది నేడు చూసి తీసికొని వారు తెలిసిరి.

జర్మనుల ప్రకటనలు

లండను నవంబరు 22:— సేకల నాకలను వైద్యశాల నాకలని ఆంగ్లేయులు పంపుచున్నారని అమెరికాలో జర్మనులు ప్రకటించుచున్నారు. వైద్యశాల నాకలనుగూడ ముందుటకు వా రీ పన్నాగమును పన్నుచున్నారని తోచుచున్నది.

పారస్కము

పెన్సియాలోని పరిస్థితి.

లండను నవంబరు 28:— పెన్సియా (గ్రామ) పెన్సియా జేబీయందు లెనుకు ఫెర్మాక్ ఫెర్మా రాకొమగుకు తీవ్రముగ యుత్తరువు జేసియున్నారు. ఇందులన రాచగరి శత్రువుల కార్యము లగుండును. గ్రేటు బ్రిటిషు వారిలోడకు రస్సెల్లావారిలోడకు మైత్రి గొట్టుటకు ప్రజలనుకూలై యున్నందున నట్టిమైత్రి గొట్టుట మంచిదిని వారతనము వారచున్నారు అని పెపారకొనుండి వార్త వచ్చెను.

ఫిన్

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినవార్త.

ఫిన్, నవంబరు 28:— ఫ్రీటు సెక్రటరీగాని విన్నటిదినమున శ్రీరాజప్రతినిధిగారి కీక్రిందివార్త సంపిరి-ఆస్ట్రీయా వారును జర్మనీయును పాతస్వయా నంతటిని వశపరచుకొనిరి. నోవి బజారును రాస్టాను జర్మనీయులు స్వాధీనపరచుకొనిరి. నవ దక్షిణమున 20 మైళ్ళ గొమ్మున వెస్ట్రోనిట్టి జిల్లాలో బల్గేరియావారిని సర్వముగా గోడించిరి రోమునందలి స్వయా రా య వారులు దెబ్బచు చున్నారు. రీ గా ముఖమున ద్వీక్ గుమ్మున పడమరను మరల ఫిరంగి యుద్ధములు తీవ్రముగ ప్రారంభించెను. సానిట్టి ఆయామాన్య ప్రాంతమున జర్మనీయులు వెనుకకు బోవలసివచ్చెను. ఫిన్ నకు వెంటగొట్టునన్ను బాల్కానియును దెబ్బచారు మరల స్వాధీనపరచుకొనిరని యన్వేషణ దెబ్బచుచున్నది. ఫిరంగి యుద్ధములు మందుగల పోరాటమును జరిగెనని ఫెర్మానివారు దెబ్బచున్నారు.

విసాంజోముఖమున ముఖ్యముగా గొరిజియాకీకాన్యమున నున్న పర్వతభాగములందు జరుగుచున్నది. పోర్టో పర్వతములందు ఇటాలియానా రెండు కందకపు రుసులను జొచ్చి కాన్సోభిగమును సమీపించిరి. శత్రువులమై బడి ఇటాలియానా సాక్రమింకే పర్వతమున తమవైద్యమును స్థాపించిరి అని ఇటాలియానా దెబ్బచున్నారు.

సిన్నరు ఆల్బెర్తోగారి ప్రసంగము.

లండను నవంబరు 28:— పారిసు. వీరు పారెక్స్ పోనిచ్చినయుద్ధస్వాధములకు పరామర్శించు సంతకించిరి. ఇటలీ వారు బాల్కనురంగమున తోడ్పడెన రిని ఆధికారులు గూడ త్వరలో ప్రకటించు రని ఎరుగచుచున్నాడు.

బల్గేరియా రాజ్యాగ సభ.

లండను నవంబరు 28:— స్ట్రీటు ముపులికకు బుకారె మునితేలి ఇటుల కంటి నార్త సంపెను. మెన్సికోనియా జిల్లా చిక్కిన పిట్టల యనముపోవలసి అనవరములేదని రాజ్యాగ సభలో సభక సంఖ్యాకులకు ప్రతికత్తులు వాదించుచున్నారు. ఆజిల్లా చిక్కిన పిట్టల పోరగూడదని వాదించుచున్నారు.

సోఫియా బెగ్గేను ఇరుపదా.

లండను, నవంబరు 28:— ఈ ఇరుపదారి సెలరోజు లలో వక్రబరచెరచు జర్మనులు చెప్పిరని జరినానుండి పారి నుకు తెలియవచ్చినది.

కాయూను యుద్ధము

లండను నవంబరు 28:— పారిసు-టివాటిగోని ప్రజలు జిజ్ఞాస జర్మనులనల చాల బాధింపబడిరి. ఈ సెల రివ తేదీని పరానుసేను ప్రకటించినపుడు వారు సంకల్పముతో స్వాగత మొసంగిరి. ఇది 2000 అడుగుల ఎత్తు నున్నది పరాను వా తత్తరమునందుండి కత్తు రిని శత్రువులు చూచుచుండగ పరాను వారు దక్షిణముండి ఆకస్మికముగ వారై బడి వారి నోడించిరి. జర్మనులు చీకటిలో తప్పించుకొని పారిపోయిరి. నరదలలన మార్గములు సరిగాలేవన్నను 4 వ తేదీ ఉదయము నకు ఆంగ్ల సేనలు వచ్చి చేరినది.

ఆస్ట్రీయానా ప్రకటనము.

ఆముట్టడాను నవంబరు 28:— ఇటలీయులను నలు నుకు పోరు జరిగినదనియు, గాఢముగ ఫిరంగులు కాల్పి ఇటాలియులు దోడ్పడ్డ వస్తువు తమవైద్యులకు చొచ్చు కొని రినియు ఆస్ట్రీయానా ప్రకటించిరి.

పోర్టు సెంటుజారి గెజెట్టు

ఆర్మీ బాక్ కింగ వి. సి. యస్ గారు సెలవునుండి రావడముతో నే గోదావరి జిల్లా రాజమహేంద్రవరము డివిజను చార్జీ పుచ్చుకొందురు.

గుంటూరు జిల్లాలో దెవ్వుటి నూపరెంటుగు సేం-పొన్నరంగ మొదలియారు ఆర్డరు గారు నెల్లూరు జిల్లా కందు మారు సబుడివిజనుకు మార్చబడిరి.

కందుకూరు సబు డివిజను దెవ్వుటి నూపరెంటుగా నుండి కోడూరు చంద్రశేఖరం పంతులుగారు గుంటూరు జిల్లా పోలీసు నూపరెంటు గారికి పర్వతలు ఆసిస్టెంటుగా నియమించబడిరి.

కర్నూలు జిల్లాలో కంబం సబుడివిజ్ఞానరు ఇనునది వెంకటేశ్వరరావు వాయుకుగారికి కంబం బెస్టరట్ పేట యూనియనులకు రి వ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారులగూడ ఇన్స్పెక్షన.

బల్గారిజిల్లా సింగపాపాలాకాలో స్టేషనరీ సబు మేజిస్ట్రేటుకు ఉరుక్కార నుబ్బు పెట్టి గాయన, కృష్ణాజిల్లా జగ్గయ పేట డివిజను సబు మేజిస్ట్రేటు దెవ్వుటి తానిలవారు. కృష్ణరావు గారును రెండవ రంగతి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించబడిరి.

బరంపురం తెంపరరీ సర్జార్డి కేటు కోర్టు ఈ సెల 20వ తేదీ మొదలు ఇంక ఒక సందర్భము మునుపట్లు గర్రు మెంటు వా రేర్పాటు చేసిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో దెవ్వుటి లెక్కరగు నందియాలరంగ నాథ ఆచారీ గారు నెల్లూరుకి మార్చబడిరి.

అలకంపేట రామసుబ్బయ్య గారు నందియాల మునిసి పాలిటి కమిషనరు చేరు మె గా నియమించబడిరి.

వాకటి. నరసింహ రెడ్డి గారు ఆత్మకూరు తాలూకా బోర్డు మొదలు గా నియమించబడిరి.

పి. చుల్లిభాస్కరరావు పంతులు గారు భీమవిపట్నం మునిసిపాలిటి కౌన్సిలరు గా నియమించబడిరి.

గంజాజిల్లా గుమ్మగుడవానిలవారు వి. ఆచార్యం పంతులు గారు గుమ్మగు తాలూకా బోర్డు మొదలు గా నియమించబడిరి.

మాలపాటి రామానాథులు గారు ఆత్మకూరు తాలూకా బోర్డు వారిపట్ల నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు మొదలు గా నెన్సికొన బడిరి.

హమ్మూరు రెంజిపాళగలసబు ఆసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు టి. కె వెంకటరావు ఆకరగళు గారు సెలవు యొక 7 దినములు అధికపరచబడినది.

జి. వెంకటరంగారావు గారు డివిజను 03-వ తేదీ మొదలు విద్యాలయ సభ్యులు (ఫెలోషిపు) కదలి చేయుదురు.

సబు రిజిస్ట్రార్ గుంటూరు వెంకటసుబ్బారావు గారు సెలవునుండి రావడముతో నే నూడాకుండి ఇచ్చాపురమునకు వెళ్ళవలెను.

ఇచ్చాపురం సబు రిజిస్ట్రార్ చిరులకొంక బుద్దికా శ్రీ గారు నూడాకు మార్చబడిరి.

భక్తిపురం బామాయి సబు రిజిస్ట్రార్ వడాల. మార్గనారా యణగారు బరంపురం బామాయి సబు రిజిస్ట్రార్ గా మార్చబడిరి. భక్తిరాజు గుమ్మరావు గారు బరంపురంనుండి భక్తిపురమునకు మార్చబడిరి.

రాణిపేట కక్కింగుజిల్లా మునసబు భూగలరావు వెంకటరావు పంతులు గారి కర్నూలు జిల్లా మునసబు గా మార్చిరి.

గార్జి పట్టణమును ముట్ట గొరుట.

లండను నవంబరు 28:— కాన్యరం కంకరకు పట్టణమునకు పట్టణ కలిగించువంత కరెరయే కే వోరగా గారు చూచుచున్నారు కాని వాకే: చురుకట్టున్నది ఇటలీ నారు ముట్టడి తీవ్రముచున్నది. శత్రువులు కేము గుండుకు 5 గుండ్ల బిల్లి వారు వదలుచున్నారు. పోరసేవలను విశ్రాంతిని గొత్త సేవలను ముందుకు పంపుచున్నారు. ఆస్ట్రీయానా కిసార్యము లేదు. ఆస్ట్రీయా సైన్యము బాధపడుచు మురదలోను నీళ్లలోను నిలచిపోచున్నాడు. అని హెరినా మారు గారు న్యాయానుక్రమ ప్రానిరి.

బ్రిటిషు వారి విజయము.

పేన్ నవంబరు 28:— పరాను వారి ఫిరంగిదళముల సహాయమున, కొన్ని క్రూరుల సహాయమున 03 వ తేదీని బ్రిటిషు సేనలు గలిపాల్లోనున్న ఒక కందకమును, బామాయి నియంత్రణ స్థానము నొక వానిని పట్టుకొనినది. శత్రువుల ముట్టకులన్నియు తొలగిబట్టబడినవి ప్రకటించబడెను.

THE GREAT WAR.

Munitions Supply to Bulgaria: Many Wagons Sent.

NAVAL MOVEMENTS IN THE BALTIC.

Allied Vessels Chase Submarines In Mediterranean.

ALL OLD SERBIA OCCUPIED BY AUSTRO-GERMANS.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

No Blockade of Greek Ports Instituted.

LONDON, November 23. The Foreign Office announces that no Greek ships have been seized or held up in the ports of the United Kingdom and that no blockade of Greek Ports has been instituted or is in force.

CURTAILMENT OF DRINK HOURS.

Necessary in Military Interests.

Labour Protest.

LONDON, November 23. There has been some agitation in Trade Unions against the fresh curtailments of drink hours in London. Mr. Will Thorne told Mr. Lloyd George in the Commons that there had been three public meetings of protest in the past two days. Mr. Lloyd George said that he did not doubt that after experience the order would work very well as had happened at Liverpool. The act was necessary to enable the country to do war business most effectively.

The Naval Movements in Kattegat.

LAHORE, November 23. LONDON, November 23.—The "Helsingborg Bagblad" thus explains the reports of naval movement in Kattegat. It says that British dreadnoughts, cruisers, torpedo boats and submarines passed Skow, whereabouts large ships stopped. Torpedo boats and submarines continued and the latter safely entered the Baltic. German cruisers and 20 destroyers, hearing the rumours, made for Skow, but returned on sighting the British.—("C. and M. Gazette's" cable.)

Judicial Murder by Germans.

Death of the Late Lt. Commander Oswald Hanson.

LONDON, November 23. Details received of the death of Lieutenant Commander Oswald Hanson, who was taken prisoner at Antwerp in October 1914 and was believed to have died at Halle, shot that he never got there, but was judicially murdered by Germans. He was being marched in the dark and at all and delirious. He imagined he saw British soldiers approaching and called out to them not to approach, as Germans were there. For this he was condemned to death, shot in the morning and buried in Belgium.

War Loan Vouchers.

LONDON, November 23. In the House of Commons, Mr. McKenna said the War loan vouchers had realised five millions sterling, a small sum in view of big wages. In order to popularise the loan it was proposed to issue five per cent. bonds of one pound and multiples thereof which could be cashed at face value, but not bearing interest for six months.

GERMAN STATEMENTS.

Contradicted by Sir John French.

LONDON, November 23. A portion of Field Marshal Sir J. French's communique is again devoted to denials of statements in German communiques. "Thus a mine which the latter described on the 21st November as having successfully exploded in the British position on the Ypres-Zonnebreke railway exploded well in front and did not damage our trenches, and we sustained no casualties. We have since occupied ground on either side of the crater." The enemy's denial of my estimate of his loss on the 8th October," says Sir John French, "is apparently an attempt to deceive by referring only to a small portion of the battlefield south-west of Loos, whereas on the 8th October the enemy also attacked the south-east of Loos."

Sir John French's Dispatch.

Enemy Positions Effectively Bombarded.

LONDON, November 23. Field Marshal Sir John French reports that our artillery during the past few days has carried out a most effective bombardment of many portions of hostile lines. The enemy's artillery has been active north of Loos, east of Armentieres and East of Ypres. A German aeroplane landed in our lines on the 19th November, and the pilot and observer were captured. The machine was undamaged.

A Prelude to Submarine Attacks on Hospitalships.

LONDON, November 23. The Germans are circulating in America a statement that the British are disguising transports as hospitalships. It is feared that this lie is a prelude to submarine atrocities against hospital ships.

A Firm with English and German Partners.

Privy Council Judgment.

LONDON, November 23. Sir Samuel Evans to-day delivered judgment on the claim of the firm of Arnold Karberg of Shanghai to goods shipped in a British Steamer and consigned to Hamburg. The case raised the question of the status of the firms carrying on business in China and registered at their respective Consulates. The President dismissed the claimant's contention that the firm was neutral and said that the case of the Indian Chief which was cited as a great authority on the doctrine of "Inimicable character" of merchants of Western Countries residing and carrying on trade in Oriental lands, dealt with "Factory" system which has long since disappeared. The shares of two German partners in goods condemned will be forfeited to the Crown. Judgment regarding the shares of the two British partners was postponed pending the production of evidence showing that they have not been connected with the business since the outbreak of the War.

Obituary.

LONDON, November 23. The deaths of Sir Allen Young and Admiral John Ranier are announced.

Consols.

LONDON, November 23. Dealings in Consols range between 97 and 98½.

FRANCE.

Paris Communique.

LONDON, November 23. PARIS.—A communique says there has been marked artillery activity in Artois, Champagne and Alsace, and mine fighting in Argonne. The French repulsed the Bulgarians on the River Cerna on November 19th. Fighting was resumed the following day. The British captured a trench and bomb depot in Gallipoli on the 15th, aided by the bombardment of French artillery and armoured cruisers. All counter-attacks were repulsed.

Air Duels in Belgium and France.

LONDON, November 24. PARIS.—There is nothing of importance in the communique except that in Belgium two German aeroplanes were brought down. In the region of Rheims two aviatiks were pursued and turned tail. In champagne and on the borders of Argonne five aerial duels took place with the result that three aviatiks had to descend precipitately in their own lines, another fled disabled and the fifth came to earth on fire.

Anglo-French Co operation.

A British Success.

PARIS, November 23. A communique says:—The British captured a trench and bomb depot in Gallipoli on the 15th instant, aided by the bombardment of the French artillery and armoured cruisers. All counter-attacks were repulsed.

RUSSIA.

The Tsar at Odessa.

LONDON, November 23. PETROGRAD.—The Tsar and Tsaritcha are visiting Odessa. They have reviewed troops and inspected warships.

Minor Actions on Russian Front.

LONDON, November 23. PETROGRAD.—A communique reports minor actions throughout the line. Russian torpedo boats sank a German petrol boat. One officer and nineteen men were captured.

TURKEY.

British Aeroplanes in Dardanelles.

A Gallant Affair Near Eren.

LONDON, November 23. The Commander in the Dardanelles reports a most gallant affair near Eren. Two British aeroplanes successfully attacked the important railway station of Ferejikt, but the enemy's fire crashed one machine. The pilot was able to burn the aeroplane when the other aviator, seeing his friend's plight, descended and rescued him just as the enemy were running up. The Commander also reports a successful minor engagement in the Anzac zone, the British occupying part of the enemy's underground workings at Russeltop.

TELEGRAMS.

ITALY.

Enemy Submarines in Mediterranean.

Chased by Allies Destroyers.

LAHORE, November 23. LONDON, November 23nd. The "Messagero" Malta correspondent states that British, French and Italian destroyers are chasing submarines in the Mediterranean. It is stated that their efforts are not unrewarded.—("C. and M. Gazette's" cable.)

Fierce Fighting on Isonzo.

Enemy's Counter-Attacks Repulsed.

LONDON, November 23. ROME.—A communique says there was fierce fighting on the Isonzo between Podgora and Sabotod. The enemy's furious counter-attacks made with the object of recapturing lost positions were repulsed after furious hand to hand fighting. Our troops did not yield an inch of ground, but attacked with bayonet, inflicting heavy losses on the enemy and capturing 39.

The City of Gorz.

Terrible Italian Bombardment.

ALLAHABAD, November 23. LONDON, November 23rd. Herr Wiegand has sent to New York an account of the position at Gorz from the enemy's point of view. He admits that Cadorna is sparing the town as much as possible but destruction is threatened. The Italian encirclement is tightening. The Italians are able to fire five shots to one. They are continually resting troops and employing others. The Austrians are unable to do this. The suffering soldiers are fighting in the mud and water.

The Railway between Sophia and Belgrade.

According to German reports received in Paris through Geneva the railway between Belgrade and Sofia is repairable within a month. (Pioneer Cable.)

The Austrian Lines Penetrated.

After Heavy Artillery Fire.

AMSTERDAM, November 23. An Austrian communique report desperate fighting on the Italian front. It admits that the Italians penetrated the Austrian lines at Doberdo after heavy Artillery fire.

Signor Orlando's Speech Welcomed.

Official Italian Statement Expected.

PARIS, November 23. The speech delivered by Signor Orlando at Palermo on Sunday is welcomed in France as foreshadowing Italy's speedy participation in the Balkans. An official Italian statement is expected shortly.

SERBIA.

Serbian Position Serious.

But Safe Retreat Possible.

LONDON, November 23. ATHENS.—It is officially announced that the Serbians have reoccupied the Koprut-Prilip line and are advancing to Babuna to reinforce the troops defending the Pass. The general situation of the Serbians is still serious but it does not exclude the possibility of a safe retreat of the main army southward. The Serbians who have arrived at Salonika announce that the Serbian Government will soon arrive at Monastir from Pzrend via Bibra.

Successful Fighting in Northern Serbia.

LONDON, November 23. PRIZAND.—Successful fighting in Northern Serbia is reported in the Serbian communique. Heavy engagements have taken place at Gailon, Velikapl na, Westward of Nish, and at Moun-Gegovaty. At the latter point the Serbians routed the enemy and captured five mountain guns.

Stubborn Serbian Resistance.

Significant Austrian Report.

AMSTERDAM, November 23. An Austrian communique significantly mentions that the Bulgarians are meeting with extremely tenacious Serbian resistance in the east and south-east.

PERSIA.

Strict Measures in Persia.

LONDON, November 23. PETROGRAD.—A semi-official message from Tcheran says that Prince Firman Farma, Minister of Interior, has issued serious orders which will go far to end the activities of the enemies of the Court. Government circles express a desire for rapprochement with Great Britain and Russia, to which the Nation's sentiment is favourable.

CANADA.

Five Buildings of Explosives Company Blown Up in Canada.

LONDON, November 23. A telegram from Parry Sound (Ontario, Canada) says that simultaneous explosions destroyed five buildings of the Canadian Explosives Company. The explosions are thought not to be accidental.

Record Canadian Wheat Surplus.

LONDON, November 23. The Canadian wheat surplus available for export is 228 million bushels which constitutes a record.

TELEGRAMS.

UNITED STATES

Tunnels etc., Guarded Against Bombs.

LONDON, November 23.
WASHINGTON.—The Authorities are strongly guarding all the tunnels, bridges etc., on the railways entering Washington owing to the threats of bombs.

A Gigantic Company.

To Finance and Control Commercial Enterprises.

LONDON, November 23.
NEW YORK.—The National City Bank announces the formation of a Company with a capital of ten millions sterling and backed by the leading financiers to finance and control enterprises in all parts of the world.

GREECE.

M. Denys Cochin.

LONDON, November 23.
ATHENS.—M. Denys Cochin has returned from Salonika after a stay of three days. He will be received in audience by the King of Greece.

Greecean Situation.

Views of the Minister of Justice.

LONDON, 23rd November.—The 'Daily Mail' correspondent, wiring from Messina, gives an account of the situation in Athens up to the 11th instant. He says he interviewed M. Kallis, Minister of Justice, who characterised as madness the idea that the Greek Government would dream of disarming the retreating Armies. He said:—"We will go to the length of establishing a cordon of troops to safeguard their retreat." He added:—"Any other attitude would be madness, seeing that you could have the guns of your Fleet levelled at our cities."

The Greek Demobilisation Question.

Asked if Greece would demobilise, he replied:—"Yes, 24 hours, after the Allies leave Salonika."

"Between The Devil & The Deep Sea"

The correspondent asserts that 20 minutes after King Constantine agreed to the disembarkation of the Allied troops at Salonika, the King repented of his decision and sent an Aide-de-Camp post haste after M. Venizelos, but the latter had gone to the British Minister, and it was too late. The correspondent says:—"The King is between the devil and the deep sea. He feels that the Allies will never be severe on Greece, what ever happens, while Germany would be implacable, and he feels it his duty to save Greece from the horrors of Belgium, believing it safer to be the enemy of gentlemen than to be the enemy of brigands."

AUSTRIA.

Austrians Excelling their German Masters.

An Austrian Colonel's Order.

LONDON, November 23.
That the Austrians are excelling their German masters appears from an order found on the Italian front, the text of which is officially published in Rome. Two orders were issued to the Nineteenth Honved Regiment, of which a battalion was recruited from Fiume. It says that soldiers of Italian nationality must be more closely watched and shot at the slightest attempt to desert. The severest penalties are enjoined for the slightest fault, including the tying of offenders to wire entanglements. The Colonel concludes that he will not hesitate to shoot all Italians in Honved Regiments if necessary, as it is his duty to destroy such beasts.

BULGARIA.

Transport of Munitions.

To Bulgarian Danube Forts.

LONDON, November 23.
A Bukharest telegram states that transport of munitions to Bulgarian Danube forts is proceeding. The munitions are conveyed in large lighters containing usually fifty and sometimes a hundred wagon loads. A single tug tows six or eight lighters, and the flotilla is escorted by one of the six Austrian monitors stationed in this part of the river. Hitherto eighteen lighters of munitions have gone down the river, and thus about a thousand wagon loads have reached the Bulgarians. Barbed wire, telegraph wire, mountain artillery, heavy guns and a small number of troops have also been shipped. The mines laid by the Russians in the river are being removed.

THE BULGARIAN CHAMBER.

Attitude of the Opposition.

A Limit to Hostilities.

CALCUTTA, November 23.
A 'Statesman' special cable states:—"The Bucharest correspondent of the 'Times' states that the Opposition group which constitutes the majority of the Bulgarian Chamber is opposed to the continuation of military operations after the occupation by Bulgaria of the Macedonian Districts to which she considers herself entitled, and which before her entry into the war were conditionally offered to her by both belligerent allies. They hold that if Bulgaria succeeds in occupying those districts there will be no excuse for further participation in the war, and they are prepared to oppose any prolongation of hostilities to advance the aims of Germany."

GERMANY.

Preparations for Serbian Retreat to Albania.

LONDON, November 23.
The 'Lokalanzeiger' states that British and French officers have landed at Santi Quaranta and are proceeding to North Epirus in automobiles in order to prepare for the retreat of the Serbians to Albania.

TELEGRAMS.

AFRICA.

OPERATIONS IN THE CAMEROONS.

The Capture of Tibati.

French Official Account.

PARIS, November 23.
The official account of the capture of Tibati, in the Cameroons, says that the population suffered under German exaction and welcomed the French with enthusiasm when they entered on the 3rd instant. Tibati stands at a height of 2,000 ft and the French advancing from Jako, in the south, took the place by surprise, as the enemy expected them from the north. The Germans were routed and fled and escaped in the darkness. A British Column from Tingere arrived on the 4th instant, after a perfectly co-ordinated march, despite the flooded roads.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

Reports from the Various Fronts.

DELHI, November 23.
The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Austro-Germans now occupy all old Serbia. The Germans occupy Novibazar and Rashga. The Serbian Legation at Rome says that the Serbians gained an important victory over the Bulgarians in the Leskovitz District, 20 miles south of Nish.

The Russians report the renewal of violent artillery action in the Riga front and west of Dvinsk. The Germans were forced to retire in the region of Ponevitz railway. The Russians reoccupied Czartorysk on the west bank of the Styr.

The French report artillery and mining activity. The Italians report important successes in the Isonzo front, especially in the heights north-west of Gorizia. On the heights of Padgera the Italians penetrated two lines of trenches and nearly reached the summit of Carso. The Italians after a brilliant assault solidly set foot on part of the crest of Mount San Michele.

CALCUTTA.

Dacoity at Rakhit and Sons.

Five People Arrested.

CALCUTTA, November 23.
Purno Rosh, Khitish Roy, Girin, Saroda and Suresh Bose were arrested in connection with the dacoity which was committed in the shop of Messrs. L. M. Rakhit and Sons, cloth merchant of Cornwallis Street on the 17th instant. Purno Rosh was an assistant of the firm. The five accused were placed before Mr. Maclure, Deputy Commissioner at Jorabagan this afternoon who released Purno Rosh, Khitish Roy and Girin on a bail of rupees 1,000 each remanded Saroda and Suresh Bose to custody, pending further enquiries.

Calcutta Improvement Trust.

52 Lakhs Expenditure.

CALCUTTA, November 23.
In the course of the resolution issued by the Government of Bengal it is stated that out of a lump grant of Rs. 50 lakhs sanctioned by the Government of India for the Calcutta improvement schemes, 40 lakhs were paid to the Board of Trustees. Expenditure on capital account was 52 lakhs principally on land acquisition and engineering works.

Nine Years for Committing Dacoity.

CALCUTTA, November 23.
Before Mr. H. P. Duval, (presiding at Alipore Sessions) Radhanath Pramanik and Patitpaban Ghosh who were arrested at Badurbagan in possession of Mauser pistol and convicted under Arms Act were charged with having committed the Garden Reach dacoity. Mr. P. H. Roy appeared for the Crown. The first accused was undefended. He pleaded guilty whereupon he was sentenced to nine years' rigorous imprisonment and the second accused was discharged for want of evidence.

The Barisal Special Tribunal.

A Dacoity Case Proceeded With.

BARISAL, November 23.
The Special Tribunal is now engaged in hearing the case of the Emperor vs. Abdul Andi and 12 others. The number of witnesses to be examined is 267. The first accused Abdul the alleged leader of the gang escaped from the Patuakhali steamer while being escorted.

In opening the case Babu Indubhusan Sen who prosecuted said that on the night of May 23rd at about 1 a. m. some 15 or 20 dacoits entered the Raichandhat under Police Station Baranudi and divided themselves into several groups. Abdul stood on guard outside while others entered the shops. They first entered the shop of Brindaban Das, assaulted and wounded all the inmates and took property worth Rs. 293 from an iron chest and boxes which were broken open. They next entered the shop of Uday and similarly took away Rs. 681 in property and cash. Then they looted Durgamohan Dey's shop and took Rs. 217 in ornaments and cash. Saferuddi was arrested by the Sub-Inspector of Bowfal and made a confession in which he admitted having committed about a dozen dacoities with murder and rape including the

TELEGRAMS.

present one at Raichandhat and implicated all the accused of the present case and several others. This confession was recorded by Moultvi Abdul Latif of Patuakhali. In consequence elaborate house searches were made in the jurisdiction of Bowfal Baranudi and Bhola Police Stations, and a large number of incriminating articles were found and seized. The statement of Saferuddi was verified by Babu Niranjana Rai, Deputy Magistrate of Barisal when he went to the localities and submitted his report on June 15th last. Saferuddi identified several accused at Bhola. Hosanali another accused was arrested, confessed and identified several properties of Raichandhat. Several other accused were arrested and one Abdul Aziz of Bhola made a confession. This confession was recorded by Babu Bihala Charan Guha, Sub-Inspector of Bhola. In it he admitted having taken part in many dacoities with murder. Several properties mentioned in the confession were found in his house. The first witness examined was Abdul Aziz the approver. He corroborated his statement before the Deputy Magistrate. The case is proceeding.

Lamas Dispute Settled.

KALIMPONG, November 23.
Reports from Shigatse the capital of the Tashi Lama show that the threatening breach between the Dalai Lama and the Tashi Lama has been amicably settled. The personal visit of Tsharung Shapo, the Dalai Lama's delegate has contributed to this happy state of affairs. His reception at Shigatse was on a grand scale and he was accommodated in the Tashi Lama's own newly erected palace. The Tashi Lama has paid a heavy contribution towards the expenses of the recent wars between China and Tibet.

Lost Currency Notes of Rs. 25,000.

Bail Refused to the Treasurer.

MYMENSINGH, November 23.
It may be remembered that currency notes to the value of Rs. 25,000 were missed from the Government Treasury of Mymensingh and that when the defalcation was discovered the Treasurer Babu Revati Mohan Talukdar fainted. Subsequently it was reported that certain moneys belonging to the Town Bank and the Central Bank used to be kept under the personal custody of the treasurer were also missing. Placed under arrest the treasurer prayed for bail but the Sessions Judge while refusing bail allowed him to remain till the 20th November at his house under police guards owing to the serious condition of his health. On the 20th his bail application was renewed before Mr. Gargill the Sessions Judge. The Public Prosecutor opposed the application stating that the Civil Surgeon was of opinion that the treasurer could now be removed to the jail hospital without any risk to his life. The Judge refused bail as well as permission to remain in his own house under police guards and at dusk the treasurer was removed to jail. It is understood that certificates for the realisation of Rs. 25,000 which is missing from the treasury have been issued against the brother and mother of the treasurer who were sureties for the treasurer. It is reported that civil suits will be very soon instituted by the Co-operative Town Bank and the Central Bank against the treasurer for the realisation of the amount which was in custody of the treasurer, he being the banker of both the banks.

PUNJAB.

Mr. N. Subba Rao at Lahore.

The Work of the Congress.

LAHORE, November 23.
This evening Mr. Subba Rao, Joint Secretary of the Indian National Congress, who is on a political tour addressed a large and appreciative audience in the Bradiagh Hall. The speaker at some length described the circumstances under which the Congress was started and the vicissitudes it had to pass through, the different periods of its existence till it became a recognised constitutional movement. He then briefly described the objects of the great organisation and its goal to be achieved by constitutional agitation. In the end he earnestly appealed to young men to take up the burden on their shoulders which is falling off from old men who are passing off.

Mr. Subba Rao Interviewed.

The Object Of His Tour.

LAHORE, November 23.
Mr. Subba Rao, Joint General Secretary of the Indian National Congress who is on a short visit to Lahore being interviewed by a News Bureau representative said that his object in coming to Lahore was to collect money which is in arrears for the British Congress Committee from the Punjab Provincial Congress Committee and to wake up the Provincial Committee from its slowness and inactivity. He will leave this place on Thursday for Amritsar and will reach Amritsar on Friday. He will proceed to Bankipur and will stay there for three days. He will leave Bankipur on the 30th and will reach Calcutta on the 1st of December where he will stay for 4 days.

Hindi Sahitya Sammelan Conference.

Pandit M. M. Malaviya to Preside.

LAHORE, November 23.
At the request of the Chairman of the reception Committee of the All-India Hindi Sahitya Sammelan, the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya is stated to have agreed to preside over the next session of the Conference to be held in Lahore in next December.

Lahore Conspiracy Case.

Approver Inder Singh Cross Examined.

LAHORE, November 23.
In the Lahore Conspiracy case to-day Inder Singh being cross examined said he did not know why the police arrested him. He had been in police custody ever since his arrest. At Dudhari meeting persons identified

TELEGRAMS.

by him in the Court were present. He learnt from Randhir Singh that Kartar Singh brought the message about the date of rising. No resolution about Bishamber Dutt's book was passed at the meeting. Appreciation was expressed of the British rule in some matters. The accused identified by him in Court were then present. He was not a member of Ghadr party. Of his own accord he stopped for the secret meeting. He gave evidence corroborating the facts of Inder Singh's visit to Bar for rising against the Government. Approver Bhagat Singh who identified by accused said that under the influence of Randhir Singh he began spreading seditious and revolutionary ideas. He went to a Lieutenant of the 33rd Infantry and promised supply of recruits. Harnam Singh, a passenger of "Komagata Maru" gave him a copy of "Ghadr ki Ganj". He gave accounts of his visit to members of the Ghadr party. He related particulars of the abortive Perozepur raid. He also described the abortive attack on the military guard at Dorana Canal Bridge. He then gave an account of his wanderings and association with conspirators. Witness asked Mahinder Singh to teach him bomb-making. He bought ingredients but was not taught bomb-making. After arrest of Nand Singh he went to unearth bombs buried near Dorana Bridge but found them already taken out. Nand Singh told him that Nand Singh was giving away the names of the conspirators to the Police. He went to Nabha to warn Randhir Singh about the police investigation. He also went to Patiala and Meerut in search of employment. The day he reached Meerut four Sepoys were hanged for rebellion. He himself being a man with rebellious propensity did not enlist and came back home. When the Police made enquiries about the conspiracy he first denied his association with and knowledge of the revolutionary movement. After some time he began admissions piecemeal. On the 19th May he made a clear breast of the whole thing before the Police Superintendent of Ludhiana and surrendered the bomb materials that were in his possession. He helped the Superintendent in arresting the conspirators who suspecting his conduct made up their mind to murder him.

American Shipping Deceived. Directors Acknowledge their Action.

LAHORE, November 23. LONDON, November 22nd.—The daily "Chronicle's" New York correspondent states, that the Hamburg-America Directors plead guilty of deceiving American shipping Officers and supplying ocean raiders at the beginning of the war. They plead that such deception was incidental to the deception of allies and therefore not criminal.

The "Times" Buenos Aires correspondent says there is reason to believe that Germany is receiving thence through neutral ports copper and wolfram concealed in bales of wool and cloth. (C and M Gazette Cable.)

UNITED PROVINCES.

The U. P. Special Educational Conference. Postponed to Latter Half of January.

LUCKNOW, November 23. Owing to unavoidable circumstances the Special Provincial Educational Conference whose Secretaries had sent invitations to leaders of Indian thought and begun regular work, has been postponed to the latter half of January next year. It is understood that one of the reasons for the postponement was that Pandit Madan Mohan Malaviya, President-Elect could not find time to preside on December 5, as he is likely to be away on Hindu University work.

Recruitment Stimulated in U. P.

ALLAHABAD, November 23. The news of the splendid achievements of the 39th Garhwal Rifles in France and Flanders has stimulated recruits in a remarkable way as during the past 15 months the number of men enlisted has been 10 times that under ordinary peace conditions. Considering how sparsely populated is the country from which the Garhwals come this speaks highly for the splendid spirit of these hill men. Their action has been spontaneous too for no special recruiting staff has been employed.

BEHAR.

SANATANA DHARMA SAMMELAN.

Child Marriages Deprecated. Brahmacharya Ashram Desirable

MORADPUR, November 23. The Behar Sanatana Dharma Sammilan was held under the presidency of the Maharajah Bahadur of Darbhanga and Maharajah Bahadur of Hathwa on the 20th, 21st and 22nd. The most important resolution passed in the meeting was one strongly deprecating child marriage. The resolution was passed enthusiastically in the presence of 5,000 Orthodox Hindus. Five speakers spoke on the resolution and they all regretted the very large number of young widows.

The resolution says that boys should not be married before they are aged eighteen and girls should not be married on any account before they are twelve. The unanimous and enthusiastic opinion of the gathering was that there should not be any child marriage at all.

Another resolution said that a 'Brahmacharya Ashram' should be established in Bihar and a committee was formed to settle the details.

The most sensational resolution was about the sacrifice of cows in the Fair during the Mela days. The resolution prays that no cow should be slaughtered at least during the continuation of the Mela.

It was also resolved that the prayer should be made as meekly and as humbly as possible. The speeches of the Maharajah Bahadurs of Hathwa and Rewa caused immense enthusiasm.

The Maharajah Bahadur of Darbhanga left on tour in connection with the University on the 21st night. The Maharajah Bahadur of Hathwa spent largely in sheltering the delegates to the Dharma Sammilan.

TELEGRAMS.

A Maharajah Buys All the Cows Intended for Slaughter.

His Action Highly Appreciated.

MORADPUR, November 23. His Highness the Maharajah Bahadur of Rewa who was in the Sonapur Fair got information one night that lots of cows were going to be slaughtered in the Hariharkshetra Mela. The Maharajah at once proceeded to the District Magistrate and with some difficulty had the slaughter of the cows postponed till the morrow. Next morning the Maharajah bought all the cows meant for the slaughter by paying Rs. 3,500. He spent more next day and on the other days in buying cows meant for the slaughter. The Maharajah Bahadur spoke most feelingly in the Behar Sanatana Hindu Dharma Sammilan held in the Fair about the indifference of the Hindus in the matter of sale of cows for slaughter. It was resolved in the Dharma Sammilan meeting to approach the Government to stop the slaughter of cows in the sacred Hariharkshetra Mela grounds. The action of His Highness has caused great satisfaction here.

BOMBAY.

Four Mills Go into Liquidation.

BOMBAY, November 24. At the extraordinary general meeting of the Empress, the James Greaves, the Connaught and the Imperial Mills Companies held yesterday at the office of Messrs. Greaves Cotton and Co., the Managing Agents of the above Mills, it was considered advisable to wind up all the concerns in view of the present state of affairs and it was resolved accordingly to go into voluntary liquidation and Sir Sassoon David, S. R. Shapurji Barocha and H. R. Greaves were appointed liquidators.

Share Market.

BOMBAY, November 23. At yesterday's Share Market 3½ G. P. notes was quoted at about 36 nominal. The Bank of Bombay changed hands at Rs. 1,575. In mill shares for December delivery Davids closed Rs. 515, Fazlshahs at 422½, Kohinoors at 645, Swadeshi improved to 1,480, Madhown's placed at 12,40 in morning but closed at 1,245. Tata Iron and Steel Company ordinary shares were placed at prices varying from Rs. 112 to Rs. 115 and deferred shares from 239 to 260, market closing at Rs. 255 cum dividend.

BURMA.

Dredging Operations in Mesopotamia.

RANGOON, November 23. The services of Sir George Buchanan, C. I. E., Chairman and Chief Engineer, Rangoon Port Trust, have been urgently requisitioned by the Government of India, at the instance of the Home Authorities, for dredging operations in Mesopotamia. It is understood arrangements will be made to-morrow by the Port Trust for Sir George's immediate relief and that he will leave Rangoon next week.

MYSORE.

A Complaint for Defamation.

BANGALORE, November 23. One Miss Manjory Kelly, pupil of the Central Institute of Commerce in the Civil and Military Station, filed a complaint for alleged defamation against V. R. Aiyengar Principal of the Institute before Mr. A. R. Cox, I. C. S., District Magistrate. The complaint says that Mr. Aiyengar posted a notice in the notice-board of the Institute containing language derogatory to her a few days ago. After recording the sworn testimony of the complainant the Magistrate ordered issue of summons returnable on the 29th instant.

SOUTH INDIA.

A Remanded Prisoner Bolts.

Police Officials under Suspension

CALICUT, November 23. A remand prisoner named Unani Meryan bolted from the Sub-jail at Manjeri when he was taken to latrine along with nine other prisoners. The head constable who was in charge of the prisoners discovered the escape only on returning to the Jail. They have been placed under suspension and special police are sent round to apprehend the missing prisoner whose whereabouts are still unknown.

Kallars Declared a Criminal Tribe.

16 MEN REFUSE TO GIVE FINGER PRINTS

Great Alarm in Madura District.

MADURA, November 23. Great alarm and agitation prevail amongst the Kallars in the Madura District. Early in the year it was suggested that the Criminal Tribes Act should be put into force in the village of Mela Urappanur, the capital of Kallanad in the Tirumangalam Taluk. The villagers protested that they were not a criminal tribe but agriculturists with many acres of cultivated lands paying large assessment to the Government. At the suggestion of the District Magistrate, Madura, a kind of caste panchayat was instituted for the suppression of and information about the crime. Now Government have declared them a criminal tribe. Yesterday was fixed for the registration of the villagers and Mr. Ahmed Ali probationary Deputy Collector of Madura who has been deputed for the purpose went to Mela Urappanur. A number of Police officers were also present. 16 of the Kallar men were called on to give their finger impressions but they refused to do so on the ground that they had petitioned the Government against registration and that the petition had not yet been disposed of. They were then arrested and they are now in the Tirumangalam police station. To day is posted for the registration

TELEGRAMS.

of the remaining men and the women. There is great commotion in the village and the Kallars seem to be determined in their stand.

(LATER)

The Kallars of Mela Urappanur village, men women and children, have practically deserted the place with a view to evade registration under the Criminal Tribes Act. On behalf of the sixteen Kallars who were arrested by the police yesterday Mr. George Joseph, Barrister-at-Law, Madura, moved for bail before the Sub-Magistrate of Tirumangalam to-day. The Bail has been granted. The police have charged each of the sixteen Kallars under Section 21 (D) of the Criminal Tribes Act with the offence of refusing to give his finger prints to the Registering Officer. The case is posted for to-morrow.

BRIEF TELEGRAMS.

The Barisal Conspiracy Case has been postponed to the 29th November.

There are now about 15 persons awaiting trial in the Krishnagore Dacoity Case, (Bengal.)

The case in which P. L. Causeley stood charged under the Arms Act has been postponed sine die.

A series of public lectures will be given in Calcutta by Professor Geddes in connection with Town Planning. The principal subject being 'Antiquities of Medieval Cities'.

Light but steady rain has been falling since yesterday morning in Bangalore. Typical monsoon conditions are apparent here since yesterday.

Rai Bahadur Lala Jwala Parshad, Government Pleader, Arrah, and Judge designate of the Behar High Court has communicated his consent to preside at the next session of the All-India Kayastha conference to be held at Lahore on the 30th, and 31st December 1915.

News was received at Bangalore of the death at Calcutta of Miss A. E. Dawson till recently so prominently connected with the local "Daily Post". It appears that Miss Dawson underwent an operation on Friday last and was reported to be getting better but at 10 o'clock yesterday morning death carried her away.

LATEST TELEGRAMS.

Replying to Colonel Yate in the House of Commons Mr. Chamberlain said he had not yet received information asked for regarding the alleged manufacture of bandolier equipment of 1902 pattern at Calcutta.

COPENHAGEN.—The Danish Government has prohibited the export of cotton goods from November 22nd.

NEW YORK.—An important trial has begun here in connection with the activities of German agents, five officials and employees of the Hamburg Amerika line being accused of attempting to supply German Warships from ports in the United States. The Prosecutor in his address to the Jury charged Captain Boyed the German Naval Attache with directing the chartering and loading of the vessels to supply German warships and with directing the expenditure of seven hundred and fifty thousand dollars for that purpose. He would show that the conspiracy extended from New York and Philadelphia to San Francisco and New Orleans. Six hundred thousand had been spent in San Francisco in chartering and supplying three ships which met the Cruiser Leipzig and perhaps the cruiser Dresden. Altogether sixteen or seventeen ships had been used for carrying supplies to Warships. The Prosecutor said that the defendants had ridden rough shod over Laws and Treaties of the United States as if they were mere scraps of paper.

మహమ్మదీయ సంఘము.

పూనాలో నాక సమావేశము

ఈ నెల 21 వ తేదీన పూనాలో బొంబాయి రాష్ట్ర

మహమ్మదీయ సంఘ కార్యాలయమున నొక సమావేశము జరి

గెను. సభకు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు వెక్కడ ప్రసంగించిరి.

అఖిల భారత మహమ్మదీయ సంఘమునాను బొంబాయిలో

యిలా సభిసజనన నిశ్చయించుట తమ కృతజ్ఞతా త్రావ్వ.

కమగ నంగీకరించితిమనియు, బొంబాయి రాష్ట్ర మహమ్మదీయ

మహమ్మదీయలందరు విచ్చేసి సభకు జత ప్రదముగ కొనసాగిం

తముకొరుచుంటిమనియు, బొంబాయి రాష్ట్ర మహమ్మదీయ స

భుగౌరవకార్యదర్శిగౌ. రాష్ట్రప్రెస్ అసామ్యదుగారు కొన్ని

వారి అనుమతిలేక అఖిల భారత మహమ్మదీయ సంఘ సమావేశము

బొంబాయిలో జరుపబడవడం ప్రకటించినందులకు వారి

యెడల తమ కౌత్యము అగౌరవము కలిగి యున్నదనియు, సంఘ

ముయొక్క శ్రేయోభివృద్ధి విషయమై యీయన తమ ఉద్దేశ్య

గమనకు రాజీనామా నీయలసి యున్నదనియు—ఈ యున్న గు

త్తిరూపములు చేయబడినవి. బ్రిటిషువారి విజయమునకై దైని

ప్రార్థనలు మున్నగు వివిధ సమరపడినయనంతరము సభముగిసెను

ఒక చిత్రకథ

అతని ఉత్తరార్థికారి.

రహీమలి బి.ఎం.ఎస్. పరీక్షలో గృహభద్రము కెందు గంభీరములయినది. ఈతని తండ్రికి గుజరాతులో ననేక గ్రామములు కలవు. బహిదాదాను. అతలకొలది గూరాయిలను వర్తకమునలన బాంబాయిగరము దార్జిలించెను. ఇంకను నార్జిలించుచున్నాడు. ఈవృద్ధునికి దెబ్బదినవత్సరములు పయిపడినవి. చాలయిది బిడ్డలుపుట్టి చచ్చిరి. బ్రతికి యున్నది రహీమలియొక్కడే. ఇహమలికి యిన్ని సంవత్సరములు సిండినను ముగ్గురు పట్టుదలమత్రేయ వదలలేదు. తన మాట కెవరుమాట్లాడిన వాన ఆయింటుండుటవ వీలవడదు. అందువలన స్నేహితులలేదు. దుష్టములు దగ్గరవరాదు. నాకరులు గజగజ నవ్వుచుండును. అతడును నిక్కులేని నవాలు బ్రతుకు బ్రతుకుచున్నాడు. చేసికొనిన పెండ్లాములు పరమపదకి చేరుకొనిరి. ఒక అంగవిహీనతనన పెండ్లికాక యేబదిసంవత్సరములునిండి, ఇహమలిని తనస్వంత ఆదామమున్ను పేరెవచేత వదలివెట్టలేక, చిన్నప్పటినుండియు కనిపెట్టుకొనియున్న ఆడం బీబీనును చెల్లెలు మాత్రేయనును లెవాడేమనిన దడిచుండి, టుక్కకంటె యెక్కువ విద్యావముతో వానిని సంరక్షించుచున్నది. రహీమలి బాంబాయి జనరలు ఆసునత్రిలో నొక సంవత్సరము పనిచేసెను. ఆలోజులలో బి. ఏ. ప్యాసులు ఎల్. ఎం. అందు ఎస్. పరీక్షకు శీతావాయి యను మహావ్యక్తి ప్రాకార్యణ యావనస్త్రి చదువుచుండెను. ఆవెయం దీచుచున్నదీక్షుక కమిత అనురాగము వదిలెను. బిట్టచివరకు నాకి పెండ్లియెట్లు యినదియు వాగ్మలు ఈకథయొక్క యాద్యేతము కాదుగాన ఆ సంకలిని వదలివెట్టెదము. ముసలివానికి ఈ వివాహమునక యెంతమాత్రేయను గట్టలేదు. ఆ తండ్రి కొడుకే యగుటచేత రహీమలి తండ్రిని లెక్కపెట్టక శీతాదేవి చేసికొనెను. అప్పటికి ఇహమలి తనపుత్రునికొక గొప్ప సంబంధమును నెతికి యొంచెను. కొడుకిట్లు చేయుటచేత వాని ముఖము చూడలేదు. కఠోకయింటిని ఈయావనభార్యభర్తలు పుచ్చుకొని ఆసునెలలు పడిగానుండిన. తనవారి బెలాముకు రహీమలి బదలాయించుటచే. కొంతకాల మిచ్చట గడచిన తరువాత యాద్యము ప్రకటించుటచే. రహీమలి స్త్రీయు సంకమునకు వెద్యుడుగా పనిచేయుటకు వెళ్లుట కాజ్ఞాపించుటచే. ఇంతకంటె మహాప్రసాదమేమికలదని యాతడు తనకుమే బాంబాయికి వెళ్లి, తన తండ్రి ప్రాకరలమానుల నివ్వడయిన నాజిబాబాబాబా యగు, భార్యను తన యింట సింది రణరంగమునకు వెళ్లిపోయెను. ముసలివానికి కోడలు తన నుహునంబుండుట ఎంతమాత్రేయ గట్టిపడినాడు. ఆవెతో ఎవ్వడయిన ఒక్కమాటయిన ఆడలేదు. ఈతని నడవడిని జూచి నిద్రావంతులగు శీతావాయి ఆ గృహమునందుండ నొల్లునా? ఆవెను కావలసివంత మాత్రు ఆ నుహునందే యుండుట దుండెను ముసలివాని మాత్రు సహించలేక నుహునకు వెనుక మూచుచున్న నొక చిన్న గృహముగా నుండుటకు వెళ్లిపోయెను. ఇట్లుయదుమానులు గడిచినది. సిగుగుంటిపాస్త్ర వివరవచ్చిని. శీతాదేవి వితంతురయిగది. రహీమలి గుండ్లు పుచ్చుచున్నచోట గాయములుతని కడలలేక ప్రాకరయిన ప్రాకరేక బాధపడుచున్న వైంధవ నైసిటలను గిగిమందిని కాపాడెను. కాని ఆతనికి మాత్రాగా నొక చెల్లెటలి మృతినొందెను. ఈ భీరకృత్యమునకయి ఆతనికి దిష్టింగిల్లు న్యాయమొదలు (బి. ఎస్. ఓ) యొసంగబడినది. ఆపతకము వీరియింటికి బాంబాయికి సుపీచేయబడెను.

ఈ పతకమును చూచినప్పుడు అడం బీబీ అల్లునియ పరిపరి విధముల యెడ్చెను. ఈ యెడ్చును నాచి ముసలి వాడు "ఈ యెడ్చుగొ గుండె కలిగి చచ్చేవు. అది అబద్ధము. ఇది నిజమును అనుచేమో. నా కాకలి అనుచున్నది. అన్నము పెట్టుము. తరువాత తీరకనిదా పీష్వరమును" అని పలుకుచు చెల్లెలిమీద కండ్లను చుటిమెను. "ఆపతకమును శీతరు జూపించి పచ్చెదను. నాకమ్మ" అని చెల్లె ఎడంగగా "దాని పేరు నాయెదుట యెత్తేవు. నాగిరి" అని ఇహమలి గుండెలు బిడ్డలగుంటలు ఒక్క అబద్ధము అబద్ధము." ఈ మాటలను వినిన అడం బీబీ మేకవలె సాగునయి, అన్న గాకి కడ్డిన మొదలు పెట్టెను. కాని ఆకుదానికి దుఃఖమాను! ఆపుకొనుట చేత గాక అడం బీబీ "నాయనా, రహీం, నుమ్మ వదలివెట్టి నీర శ్వర్గముకు గయిగొంటివా. నీ వెండి, చావులుయెంతలో ముగిసి

తుపాకులు ఫీరంగులు యుద్ధములో ప్రవేశపెట్టబడిన తరువాత పూర్వపు యుద్ధవిధానము పూర్తిగా మారిపోయినది. కాని ఈ యుద్ధములో కందకములపోరు ప్రబలుచే చేతులుచేతులు కలుపుకొని అప్పుడప్పుడు పోరుటయో, లేక కొంచము దూరమునండి అగ్నిగోళములను విసిరుటయో, లేక కత్తులతో నటకుకొనుటయో సంభవించుచున్నది. ఈ పటములో ఎడమచేత పయిపుకన్ను నైనికును విషవాయువును పీల్చుకొనుటకుయి ముక్కుకొక యంత్రమును కట్టుకొని యున్నాడు. హఠ్యవాడు అగ్నిగోళములను కేయలుకను వానిని నడుముకు కట్టుకొనగా వ్రేలాడుచున్నది. మూడవవాడు అగ్నిగోళములను కత్తిని గలిగియున్నాడు. వీరు తలలపై చెట్టలు విడదొండుటకుయి యిరువురు శూన్యులను భరించియున్నారు. జొమ్మకయిన యిరువురనెల్లకనటి చొకటి కలదు. వీరు ఫ్రెంచిపైనికులు.

పోయినదిరా, తండ్రికి ప్రత్యవధి వెట్టిపోయిన ఆమ్మగారి తలచు కొనినప్పుడు ఆటులలు గాక దొంగలదా వలనకచ్చెకా యిం ఎవరు ఏమనమందు? శీతర చూచినప్పుడు నా కనుపునట్టిక మాకును యెందును పేరెను నాకంటెయదుమాను" అని చురింత వెద్దగా చెల్లెలు యేసునకొడంగెను. నాసలివానికి ఈ ముస్లికి పిచ్చి యెట్టిట్లు పోయెను.

"వెడ్డిగా పోయే మానుకంటె పేరెను అంటె, ఏమి తెలియగలదు. ఎవరు అప్పుడెవమాతము మానుకపు" అని చురచించి వెదలిపోయెను.

ఈరాహిత్వం మృత్యుముఖాని ప్రహరము ఎండిపోయినది. ఒక్కొక్కయేమియుపపదిన కొలదిని కనపడతాక మెట్లు మోసగించి, పరిభవించినదియు చలించుకొనునగాని తాను తనకేలవలన శీతరయినట్లు దూరమయినదియు తెలిసికాక లేకు, తనకేలదనంతరము తనవల్ల నాకికాది యెవదా మునుతలం పప్పుడప్పుడు కచ్చుట్టికేమో చెప్పజాలము.

శీతాదేవి దుఃఖమును వాగ్మలుట ఎంతరకు! నా నే పయిన మేమునుకల్గిగా కల్గియున్నామన్నది. ఆవెవీరమునం దిక మూగకాంతి యెక్కడిది? ఒక్కొక్కప్పుడు కిటికి నుండ వానరుమునుచేతలయెత్తుచున్న మొలకలనుచూచును. వెలగుచున్న పృథ్వీయను అమను. విరసింది కచ్చులకాం దముకు గొల్చుచున్న పున్నములను నామను. తనవీరమునం దిక వికాసమెక్కడిది? తాను ఎండిపోయిన మృగగాని నెవరుచున్నప్పుడు? తాను జనపత్వములన్నియుకాడిగిరాయి దెబ్బరిసంవత్సరములు నిండినప్పుడ స్త్రీగాని యెవరనినూడెడ్డయిన నింది పడుచుమా? అటు హిందువులకు కానుకనయినది. ఇటు మహా మృదీయులకు కానుకనయినది. ఆవె వర్షపుకన్తి మిక్కిలి దుఃఖకరుమయినది. ఆవె భూమిను సంతాపనయినది. ఈములుగునదలిపెట్టి, నుమ్మయచేసి, స్వతంత్రతీరము గనుపుగొనగాదాఅని అనుకొనెను. కాని తన భర్త సీనున కల్లకమును "హవ్యధు మంతాత యపకామనుచేసినను మనకు మరచిపోవలయును. ఆతనికి మనకు లెక్క నిక్కవ్యునులేదు. ఆతని నీవు తిన్నప్పుడంచెలిరా. నాకంత కంటె మహానకాం మిక్కిలి చేతుజాలవు. వాతండ్రిని నీచేతిలో పెట్టిపోవుచున్నాను." అని చెప్పిన మాటలను

తలంచుకొని నైతలంపులను చంపిచేయును. మనస్సు ఊరుకొ నునట్టికాదు నాన ఆమెను కాత్రియగ్గును ఆనేకవిధముల వాధను కలిగించుచుండును. ఆనేక సమయములందు వాడు సంసారముచేసి కడమును కొద్ది చేయయినను ఆసాఖ్యమును, ఆతనందమును, ఆప్రేయము తలంచుకొనికొన్ని దినములయిన ఆటుకంటిని పుడెగదామని ముఖమున పోగొట్టుకొనును. తన భర్త పీకస్వర్గమున కరువెందినాడు. తానును ఈగోమయంబు విశేష కాల ముండకాలదు. అంతట తనకు యంతయునే ముండి ఆతనికాకృత్యము పరిపాించుట చే స్వర్గమునం దానిని ముక్కు సుతసించుటకొ ఒక్కొక్కప్పుడువలెను మనస్సునన సమాధానము కెప్పుకొనును. కాని ప్రతిదినమును పనిలేక యుంటియందు మానచుండుటయు ఆమాత్రును, ఆనత్వము, అదిగ్యునుదరమాత్రి లిగి ఈ లోకమునందు జూడలేనుచూచును లావునిభయము ఆమెను కీరచ్చగముగా చేయుచుండెను.

ఒకరోజున చిన్ని మల్లాయలను, నొక్కాయలను. శీతాదేవి సాయంకాలమున కులుచుండెను. కాని ఎవరి కయితే అని బట్టుచున్నదో వారియూ దురమావలన నానందముతో ఉప్పలిలగలకెండిపోయిన తరువాత వానిగతి యేమగు నాయను బాధయే గాని తనకు నిడ్డగలుగునను ఆనందము విశేషముగా నామెకు లేకుండెను. తన చురపోయిన కుమారు కొఱకయి కగపనాడు కుమార కుమారుల సంకలి తలంచనే తలంచకుదా! కాని కోపమున బగులు ముసలివారిపయి ఆమెకు నానికలిగి ఏకాకిగా నున్నాడని చింతించెను.

తెలుపునవోకట్టి. శీతరయపునుతెలుచెను. లోపల ఆడంబి ప్రకటించెను. ఆమహాయుండి యెవరువచ్చెను శీతరంబ సా తోషకరముగా నుండు ఈ ముసలివానియూ ద్వేషము లేక పోయినను ముసలివానిచేత కీలబాంపు యని శీతరు కొద్దిగా అసహ్యముకలగు. ఏ కచ్చుటవచ్చిననునుండుగా కలివీ "మాఅన్న గారు యిట్లునాను" అని చుందుగా చెప్పక వాక్యమును ప్రారంభించెను. ఈవర్షాయు ఆట్లనక "శీతా, బీతా, నేను విని అమితానందభరితుల నయితిరి. అట్లా నిర్మిదినములలో వాగుగా సంక్షించునాక" అనిచునెను. "ఓ ఆనంగతియూ, నా భర్తచిందియున్నతో సంక మసాఖ్యప్రవాహకముగా నుండియుండెడిది. కానియెప్పుడో"

ఈమాటలను విని ఆదం నీచి కళ్లనిండ నీళ్లు కలిస్తూ కోని బొట్టబొట్టుగా రాలమొదలిడెను. అతె మొగము చూచిన శీత వృద్ధులను సులభముగా చలించింది. ఆమెను కొలిచి చుకొని భర్తవరణవార్త విని దివ్యునివలె శీతాదేవి ఘోరముగా రోదెను. ఆదం నీచి శీతను రెండుచేతులతో పట్టుకొని ఏడ్చుచున్నాడు. కొంతసేపటికి బాగుగా దుఃఖముగిగాయిన తరువాత : నాబిడ్డా, రాబోవువాని కోరికయినను నీవు ఉత్సాహముతోనుండవలయును. నాకునుభయముగావుట్టిక తరువాత మనకెంత యానందమో తెలుసుకొనుము" అని శీతాదేవిని తల్లికల నుద్దుపెట్టుకొని, మంచముమీద పరుండపెట్టి దొంగతనము చేయుటకయి యింటపరికించుచు వొంకలె, అన్నకు కనపడకుండ ఒకచిన్న కలపపుగుండ అన్న గారిమహిమ లోనికిపాగెను.

"ఏమే, అమనోహరగర్భము వెల్లివారలే. నీకేమి దాని తోషి" అని అన్న గారు మేకను పెద్దపులి చూచువిధమున జూచుచు పలికెను. ఈకోణున ఆదంనీచి మేకవలె నుండలేదు. పెద్దపులి పెద్దపులి నెడుకొనిన విధముగానే కనపడెను. "అవును నేను వెల్లివారినాను. నీకేమి పసిగిల్లెనుగారు. ఇంటిలో కట్టియుంచుటకు నేను పెద్దదానిని నానా వ్యయవచ్చి నట్లు నేను చేయవచ్చును" ఈమాటలకు వినినవృద్ధులవాలుకు ఇంతింతని చెప్పవలసిగాని అగ్రహమువచ్చెను. వానిజన్మములో ఇటువంటి జనాభాకు ఈ ఆదంనీచి నోటనుండి వినియోగం లేదు. "ఏమంటివి. నామాటలనా నీవు ధిక్కరించు చానవా" అని గడ్డించెను.

ఈమాటలను విని ఆదంనీచి తనగదిలోకి వెళ్లి ఒక చిన్న మాటకు కట్టుకొని, శాలువను కప్పుకొని, కాళ్లకు ముచ్చెలు తొడిగి, తలమీద మునుగును లాగుకొని ముసలివాని యెడటికి వచ్చెను.

"అన్న గారూ, నీకొకసలూము. నీకును నాకును ఈ కోణులో ఋణము తీరింది. ఇచ్చిదినములు బాగునవలె నీరేంద నుండినా. కాని నీవునునువృద్ధులవలె కలవాడవు గావు. బ్రతికి యాన్నకోణులలో పెండ్లాడుటకు కేధించుకొని తిని, ఒక్కొక్కదానిని మట్టి కప్పజేప్పితివి. రహితులీ ఈశ్వరానామము కలన పుట్టుటచే ఇంటికి కొంత శోభకలిగినది. వాని పెండ్లి విషయమున నానా అల్లరిచేసి తరిమివేసితివి. నా దివ్యము మృతికొందినను వానిని క్షమింపవలెనని. వాని మద్దులభార్యను పాకీవానికంటె హిసముగా జూచుచున్నావు. నీకాలికింది పురుగుతల నేనింతకాలము పడియుండుటకలన, ఏమోని దయ తలచి నన్ను యిట్లునుండంచుచున్నట్లు కనపడుచున్నావు. అందరిని తలచివేసినట్లు, నన్ను చూడమివేయకమునుపే వాతొగి నే జూచుకొనెదను. ఆకలియును నాకు పట్టి నరసరములేదు. నాస్వస్తి యాస్తికలను. దానిమీద కచ్చు ఆనాడునుతో మరి పదిమందిని గోషించగలను. పెండ్లాములుగోయు, కొడుకుపచ్చి, కోడలు బహిష్కరింపబడి, చెల్లెలును దూరమయిపోయిన తరువాత మీగిలిన విశ్వమునంతయు ఇంకొక్క డెబ్బది సంవత్సరములు మెచ్చుగా బ్రతికి జాల్తుగినును. ఇదిగో నీకిదే కడ పటి సలూము" అని చెప్పి తిరిగిమాడకుండ ఆదంనీచి శీతతో పాటు కాపురముండుటకు, ఈ కష్ట సమయమున సహాయము తేయుటకు వెళ్లెను. ఈ సమయమునందు మాతృ కేసతో సహమరాలయిన ఆదంనీచి వచ్చుట శీతకు ఎంతో సహాయ కరమే గాక, ఆనందదాయకమును ఆయ్యెను. ఆరాత్రి శీతకు గడచిన తొమ్మిదిహస్తమయినట్లును పట్టి సుఖిదగ్గరెట్టెను.

వృద్ధులవాలు గారు తమ పెద్ద గదిలో కూర్చుని తలపోయుచుండిరి. పెద్దవృద్ధుడు చెల్లెలినిపోయిన మాటలను మృదము శిల్పములయి పోపమా ముసలిగానిని తలకింగుట చేయుచున్నది. "భాగ్యము పోయితి. కొనువచ్చుతిరొంకెను. కోడలు దూరమయినది. ఆదం నీచి ఇప్పుడు పోయినది నాకింకెదగ్గు! అనుమాటలనే ఈతడు అప్రమేయ ప్రావృత్యముగా మరచుకొని ఉచ్చరించుచుండెను.

పంధులలోకమునున్నది. నోటలో ఒక్క పురుగును నను కనపడుటలేదు. ఆదంనీచి బయటికి రచ్చి ఎవరయినను కనపడుచురాదు. అటుంటి ఆకురకతో జూచుచుండెను. కొంతసేపటికి ముదము ప్రొక్కకొనుచు వచ్చుచున్న ఒక మనుజుడు కనపడెను. ఆదంనీచి తక్షణమే నీచి గుర్తుకట్టెను. తన అన్నయే. వృద్ధునికి ఉదయముతోటలో వాసగాని, చలిగాని కొట్టుచున్ననడచుట అలవాటు. స్వీర గారారమ్మని చెతితోనైగిచేసి మజనుగరాని నౌకని ఆజ్ఞాపించువిధమున "శీతకు చాలా జబ్బుగా నున్నది. తక్షణమే వయద్యని లేమ్మ" అని నీచి పలికెను. కత్తి చేతిలో నున్న

యెడల ఒక్క పోటు పొడుచువానికెంత ఆదంనీచికినీ చూచి ముసలివాడు మరలిపోయెను. వెళ్ళిగది వయద్యనింటికే. వయద్యనితో : మీరక ఆశీర్వాదములనుండినది? అని ఒక్కముక్క జెప్పి వెళ్ళిపోవుచుండగా : వాళ్ళరు ఆకలివాసి "నాకు చాలా సంవత్సరముగా నున్నది "మీకు ఉత్తరాధికారి కలుగుగాక" అను మాటలని, వైసికిలు ఎక్కి పరుగెత్తెను. ఈమాటలను విని ఇయ్యమిటి మొట్టమొదట అగ్గముకాలేదు. ఎవరును శీతకు గురించి తనతో వచ్చి చెప్పలేదు. ఏమి యానింత అని ఆలోచించుకొనుచు కోవలన్న గృహమును అనిచ్చాపురార్థముగా చేరెను. తలుపుకు పోకి లోలోకి వెళ్లెను. లోపల సాగిలో నెవరయిన కలరేమో అని అటునిటు చూచుచుండగా గోడమీదనున్న దివ్య సుందరమూర్తియగు తన కుమారుని పటముమీద నేత్రములు వారెను. ఆహా, వానిపొలము ఎంత విశాలముగా నున్నది! ఆ నేత్రముల న క క క ద న మె క క డ. ఆ మీ స ము ల క ట్టు ఎ క క డ! వైర్యపాదసములు, దమాప్రేమాపలు అ ము ఖ ము న తాంబూలములున్నట్లే కనుపించెను. "ఇటువంటి కుమారుని పోగొట్టుకొనిన పాపివా. నిజముగా అట్టివా డేమిరాత్రిగనకేల దక్కును" అను తలంపులు ఆకలి యగుచును బాధించెను. సిగ్గుచేత తలవంచుకొనెను శీతకేమిజబ్బు? గొప్పటి యా? ఇంతలో ఒకవిడ్డ రోదనము వినిపడెను. ముసలివాని వృద్ధుడు చుప్పించెను. అట్టి సంతోషమును పొంది ఎన్ని యేళ్లయినా? ఇయ్యమిటి బల్ల కానుకొని కూర్చుండెను. ముఖములోనున్న కఠినత్వముపోయింది. మెత్తబడినది. చూపులోని కూర్మకృమ పోయి అనుకంపము కొంతచేసెట్లు కనుపించెను. మొత్తముమీద వెన్నెదిల బలింపబోవు పేదచందమున నాతడు కనుపించిన మాట వాస్తవము.

నాయుత్తరాధికారి వీడని శీత అనుకొనలేదు. కొంచెముండుగా తెలిసినయెడల ఎంతో బాగృతపదవాడనే. ఇప్పుడేమవుతో? "నా" యని వెదపులు కొలుకుకొనుచు తన్ను తా నమితముగా నిందించుకొనుచుండెను. ఇంటి వై అంతస్తునుండి వివరమున్న శిల్పములనుబట్టి చావుబ్రతుకులకు మధ్యకొడలు డొసలాడుచున్నట్లు ముసలివాడు కకగొని పయిననున్న కాజులను నేలమీదపడి, రెండుమోకాళ్ళను దానిమీద ఆరించి, గడ్డమును పట్టుకొని, మక్కారముపురకు తిరిగి రెండుచేతులను వృద్ధులముమీద పెట్టుకొని, కండ్లుమూసి కొని "అల్లా" అను శబ్దము నచ్చరించెను. ఇంతలో ఎవరో మెట్టుమీదనుండించి ఒక ముటును ఆకాజునమున వెట్టి వెట్టి. ఆమాట ఇయ్యమిటికి ఉత్తరాధికారియే! తనకు పుట్టుక పుట్టుక కొడుకు రహితులీ ఎన్నో సంవత్సరములకిందట పుట్టి న సమయము ఈవృద్ధునికి జ్ఞాపకమునకు వచ్చినది. ఆజ్ఞాపకము తో ఇయ్యమిటికి యావనము అంకురించింది. ప్రేమాది గుణములు ఆసమయమున ఉద్భవించెను. "నాకులదీపకా, నాతెండ్రె, నాభాగ్యము" యని, యిక మాటలూడలేక కనులమెట్ల ఆనంద బాష్పములు కురియుచుండగా వానితో మనుషుని శరీరమును తడిపించి తనివితర మద్దుపెట్టుకొని మూర్ఛరచ్చివారివలె మను మనిషిపక్క పడిపోయెను.

కొంతసేపటికి వృద్ధునికి స్మారకమువచ్చి కూర్చుని పిచ్చివానివలె ఆమనుమనంక జూచుచుండెను. ఆజ్ఞాపక ఇయ్యమిటియొక్క ఒమీనుల కన్నీటికిరి అధికారి. లెక్కలేని ద్రవ్యరాసులకు అధిపతి. ఇయ్యమిటి తన కడుపునబుట్టిన కుమారుడు రహితులీ తలచుకొని "నాయనా, ఈయానంద

ము ననుభవించుటకు నీవు లేకపోతివిగదా" అని ఏడ్చుచుండెను. ఈవృద్ధుడు ఎన్ని సంవత్సరములయినా ఇట్లు ఏడ్చి, వృద్ధుడును బ్రద్ధుడేకొని ఒక్కొక్కరిని చూపు రాలు చున్నప్పుడు ఆబిడుపులతో చేసిన పాపమంతయు బోవుచు ఇయ్యమిటి పాపములన్నియును ముండెను.

ఇంతలో చెల్లెలు మేడమీదనుండించి "అమ్మా, శీతకు సంధిపుట్టుచున్నది. నిక్కటిలుచుచున్నది. నీతో విరోధము లేక చనిపోవలయుననుచున్నది. వచ్చి మాటలాడి న్నేహితుడవుగమ్ము" అనిచెప్పెను. ఈ ఇయ్యమిటి ప్రావృత్య ఇయ్యమిటి కాదు. పిలిపానవలె చెల్లెలుమెట్ల మేడనెక్కి వెళ్లెను. కోడలి యొక్క మంచముపక్కన మోకాళ్ళమీదనాగి శీతా, శీతా, నేను పాపాత్ముడను. ద్రోహిని నన్ను క్షమింపుము. అన్ని, ఎక్కువగా మాటలాడుటకు శక్తిలేక, ముఖముమీదన ముఖముపెట్టి, గొమ్ముకు మంచము పట్టెకానించి, కళ్లు తేలవేసెను. పాపమీ వృద్ధుని కాగోజున గలిగి ఉండేక సంతాప సంతోషములను వృద్ధుడును భరించలేక కొట్టుకొనుట ఆగి పోయెను. ఇయ్యమిటి మృతికొందెను. కాని అన్ని వైరములను తీర్చుకొని, తన యాస్తికి వారసుడగువాని కండ్లారాది శరీరమును విడవాడల భాగ్యముతోకలిపించెను. శీతాదేవికి ఒక్క నయము అర్యోగ్యంతురాలయినది.

* * * * *
మహాలనందాక నిరంకుశాధికారి ఇయ్యమిటి సానములో ఇప్పుడు రాడ్డుమేలుచున్నాడు. ఆతనికి కొన్ని మానములున్న నిండకపోయిననుకై అని ఏడ్చినచో దాంవాసీ జనములనేక నుండి వణకుచుండును. ఆతని పేరు రాంబోహా. హిందూమహామృదీయ పేరులకు తల్లి కలిసి నామకరణోత్సవము జేయించెను. అన్ని కులభేదములును పోయి, హిందూమహామృదీయులు సోదరులవలె మెలంగి, ఈమహాభూమిని ఉన్నతదశకు తీసికొని రావలసిన భారత పుత్రులలో రాంబోహాను ఒక్కడుగా నుండవలయునని ఈశ్వర సంకల్పము కాబోలును.
సమాప్తము.

సాంకేతిక విద్యకు దొరతనముగారి విరాళములు:- దొరతనమువారు విరాళముల నిచ్చుటలో చక్కములపెట్టెను. హిందూదేశమున తోలుకు చక్కములును ముస్తాముగ వోరుకుయందు గాని చాలామంది కీరిద్యనేపిరి ఈ పరిశ్రమ విస్తరింపగలదు. రంగుల చేయుట రెండవ ఈ విషయమై రాష్ట్రీయ దొరతనముల వారిదివరకే కొందరు విద్యార్థులకు రంగుల పరిశ్రమ నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థిరాళ్ళకుల నిచ్చియున్నారని బంగారా తర్జక సంఘమువారు నూతించిరి.

విమలచంద్రుడై తేబడిన కేసు:- ఈకేసు కాశీలో ఈనెల 22 వ తేదీ విచారణ చేయబడినది. మెట్రిక్యుల హిందూభాషాలా సంబంధిస్తే వారాలా పరిగోనోపాధ్యాయుడగు బాబూ కాశీ పుష్పచక్రిరత్తి గారి సాక్షివిచారణ జరిగినది. నేను ముద్దాయాని పాఠశాలలోను కళాశాలలోను సంఘమునను గూడనెగురుచు ఇతడు సత్యవాది దైవమునకు జడియువాడు దుజుగర్తనునని నేను తెలిచితి అని ఆయన చెప్పెను. ఉభయవాదములను పూర్తియైంది. ఈనెల 27 - వ తేదీ శనివారమునాడా స్థలమునూచి 29 - వ తేదీని తీర్పు చెప్పెదమని మేజిస్ట్రేటుగారు నుడిచిరి.

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిర్ రిజిస్టరు

ఏ శ్రీలక్ష్మి తమ జ్యోతికలు సుందరముగా ఉంచుకొనలేని, రాలిపోవుటయొనలేని, బాగునూ దొరకను నూనెలనుపాడకుండచు ఎంచుకొన జ్యోతికలు గొరగలుగల్గి రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియజేయబడిరి తమరుచేయవచ్చును. ఈరంగితి శ్రీలక్ష్మి ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూని మూలమునందే నూతన సంకీర్ణవకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూని జ్యోతికలనురాడ్డు పురుగులను నశింపజేయును. దాని కలన జ్యోతికలకు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూని జ్యోతికలను పట్టుక తీర్చుక చేసి మెడమును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూని విద్యార్థులకు ఒక వరముపై నున్నది. ఈనూనికే తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికినూడ కామినియాతెలము తెలిసినయెన్నును. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది తెండ్రుకలన నిగనగలాకురట్టి సహజయిన పల్లవిమెయిగు కలిగించి కిరన్నునకు చురుకుట్టింది మెడటికి క్రొత్తపొంపున్నా మిక్కిలి ఇంకయు సుపాసమిట్లుటయగు గలిగి యుండును. ఇట్లున్నట్టికంటె ఎక్కువమునుండుటట్టి మెడనునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాద నమ్మపరకృపముం ఒకమోస్త్రుతా కుత్తికయొకసంగియున్నాడు. మతియు మేముకోరకయే నేలలోని మోస్త్రుతాసాక్ష్యమును మాకు రచ్చుచున్నది. కామినియాతెలముయొక్క గుణమును పరిక్షించుటకు అరగొట్టెంపు పరిపర్యుడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగలఒకబుడ్డితెలము ఇయ్యమిటి పంపించెను. నెల సీసా 1-కి యా 1.0-0 మూడుసీసాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చు జేసే (ప్రతి చిల్లరమునూ మూడు వరకు). సోదరినిబట్టు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ అడ్స్ తెమికల్ కంపెని, నెం. 153 జూనూమునీరు, బొంబయి మద్రాసు ఏజెంట్:- ఈనా పురుషోత్తమ మూర్తి పెండ్లి, చై.బాబాకోడే పాలంకపిసనూపా, మద్రాస్

వృత్తాంతములు

బారిసాలు వట్టికేసు — నైకేసు యీ నెల 29 - వ తేదికి పోడిగింప బడినది

కృష్ణానదు బండిపోటు కేసు. — ఈ కేసులో విచారణ పరిపరచిన నాడయిన స.ఖ్యనూహయ 15.

చాణిజ్యశాఖాదైర్యత — దైర్యతలేగాన బొంబాయికి వచ్చిరి. చాణిజ్యసంఘములతో సుప్రతిం చెదరు.

బెంగళూరులో కన్నడము — కన్నడము ఈ నెల 21 వ తేదీకుండియు పరిచయమైనది

ఉపన్యాసములు: — పురస్కారమును గూర్చి పోస్టరు పెట్టిన గాన కలకత్తాలో కొన్ని ఉపన్యాసముల నొసగుడురు.

ఆయుధశాస్త్ర కేసు. — ఆయుధశాస్త్రము క్రింద పి. యల్. కాట్లగారిపై కేసుచేయబడెను ఈ కేసు పోడిగింపబడినది.

న్యాయమూర్తి నిర్ణయము: — ఈ నెల 23 వ తేదీన న్యాయమూర్తి అలహాబాద్ ప్రొక్కోర్టులో న్యాయపీఠము నధికారింతురు.

దర్శనములో రాజు గారు: — ఈ నెల 20-వ తేదీ ప్రాతిహిందావిశ్వవిద్యాలయము సంబంధమున పరిచేయబడు మహారాజాగారు బయలుదేరిరి.

కాన్వాలిషన్ వీధిలోని దోపిడీ: — రక్షకు కుమారి వారి దుకాణమున జరిగిన దోపిడీ సందర్భమున 5 గురుగుట్టుకొనిరి ఇందులో నొకకు దుకాణమున గుమాస్తా.

ఘరానాలు నైతికము: — ప్రాప్త స్థానమున రంగములలో ఘరానాలు నైతికము ప్రశస్తతముగా పోరినవారై వివిధ ఘరానాలలోని ప్రజలు విస్తారముగా సేవలు చేసయన్నారు.

సాల నెట్టికాక. — సాల నెట్టియొడ మరల తేదీ: 2 వ ప్రమేయము కలుగలేదు. ఈ నెల 25 వ తేదీ నాటిరాత్రికి ఏడేనువ వచ్చును. ఈ నెల 30 వ తేదీ నాటికి గాని బొంబాయికి చేరదని బొంబాయిలోని పి. ఓ. కంపెనీవారు తెలిపిరి.

సర్జను జనరలు లూకిన గారు. — ఈ నెల 23 వ తేదీ సాయంకాలము బొంబాయిలోని క్రిమినల్ కోర్టు కాలయందు లూకిన గారికిని దొరసాగారికిని విచారణగిరి. 30) మంది వైద్యులు వచ్చిరి.

విద్యా మహాసభ: — ఈ సభ జనరల్ సభకు ముప్పది పండిత మాలవ్యా గారభ్యుత్థులుగా నియోగింపబడిరి. కాని వారు 12-15 వ సభజరిపినచో అభ్యుత్తర వహించుట కరకాశము లేనందుననే ఇట్లు మార్చబడినది.

ఎ. ఇ. దామయ్య చరిత్రము: — డెయిలీ పోస్టున ప్రకటన మున్నటివంటలు సంపాదకురాలుగా నుండిన దామయ్య కన్య కలకత్తాకు వెళ్లి శత్రుచికిత్స చేయించుకొనినది. ఈమె ఈ నెల 21 వ తేదీన వయస్సు 100 గంటలను చనిపోయినది

కెప్టెన్ నైతిక కథాశాల: — ఈ నెల 15 వ తేదీన కథాశాలలోని మొదటితేగ నాటికి బహు మానమున్న ము యుద్ధసమయమున నైతికము బు గానముతో సమానమును విషయము గలిగి యున్నారని సర్ మాల్కమ్ గారనిరి.

బొంబాయి పురపాలక సంఘము: — నిన్నటి నికనున బొంబాయి పురపాలక సంఘము గారి సమావేశము జరిగెను. మెహతా గారికి బయట తీవ్రతలు. వీరు వాచాగారికి చట్ట నిర్మాణసభ్యునిగా నెన్నుకొనిరి.

సోన్నాన ఉత్సవములు: — కన్నడము అధికముకలకే నీ ఉత్సవము లాలస్యముగా ప్రారంభింపబడెను. జననమృత్యుము విశేషముగలేదు. అమృతము జొరుగలేదు. పోలీసు జిల్లాబోర్డు వారి ఏర్పాటు లతిచక్కగా నున్నవి.

హిందీ పాఠశాలను మృత్యుశయ కాన్ఫరెన్సులో సభ: — ఈ కాన్ఫరెన్సు లాహోరు నగరమున వచ్చేసంవత్సరమున

జరుగ బడును. ఆహ్వానసంఘము వారు పండితమాలవ్యగారికి అభ్యుత్తర వహించుట కోరి వారందులకు సమ్మతించిరి.

మానవత్వపురావా. — బెంగళూరు నెంట్రీలు ఇనిస్టిట్యూటులో పరీక్షాసోపాధ్యాయుడగు వి. ఆర్. అయ్యంగారు తన్ను దుర్భాషలాడెనని ఆపాతలలో చదువుచు ముజోర్జి కల్లీ: కేసుచేసినది 23 వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

అభిలగ్నాతికాయస్త కాన్ఫరెన్సు సభ: — ఈ సభ లాహోరులో క్రిమినల్ పండలలో జరుగును. విశాఖ ప్రొక్కోర్టుకు జడ్జిగని చమింపబడిన రావుబహద్దరు బాల్వరే సాద్ గారి సభకు అభ్యుత్తరముగా నుండురు.

ఉన్నాగులమాన్యు. — రంగూరు చేవులో చీపు ఇంజనీరుగానున్న సర్ బార్డి బక్సయి పి. వి. ఇ. గారిని మెనపాటేయియలో మట్టిత్రవ్వ పనులకు గమనించుటకు పంపకలెనని ఇంగ్లాండు దొరసాగారు కోరినందున ఇండియా దొరతనమువారు బర్మాదొరతనమువారికి వ్రాసెను.

మరణము: — తిరునల్వేలి జిల్లాలో కోయిలుపట్టిగా డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నున్నవి. త్రివనాసాచారి వి. పి. గారు ఈ నెల 22 వ తేదీన అతియూత్రవ్యాధిలన నాకస్మికముగా మృతిపొందెరి 20 వ తేదీన జిల్లాబోర్డు మీటింగునకు జెల్లెరి. వీరికి భార్యయును 5 గురు బిడ్డలును గలరు.

కారాగృహవాసి పారిపోవుట: — కల్లికోటసమీపమున మండేరబలు జయిలులో నుంచబడిన పున్నె మాయిసను ఖైదీని మర 9 మంది మరుగుకొడ్డికి తీసిగొనిజెల్లెరి వారినందరిని నుల తీసిగొనివచ్చి లెక్కమాడగా వారిలో ఉన్న మాయిసను వాడు కనబడలేదు 1 మోటు కాన్స్టేబులు ఇద్దరు కనపట్టెలు లను నప్పెందుచేసిరి.

ఒక దావా. — ఒక జ్యోతిరర్థక సంఘమువారియొద్ద రామదయాలు భీమరాజును కలకత్తా వర్తమాను 2 సాకేతీల పట్టుబట్టెలు కొని సొమ్ముకొనుచును. ఆ సొమ్ముకు వర్తమాను ఘమువారి రామకిసను దానుచందీ ప్రసాదుకు 20-2-0 ర న ముండి యిచ్చిరి. ఆ హుండి ప్రకార మతడు దావా చేసెను. ఈ 1022 ర లను ఇచ్చుటకు తీర్పుచెప్పిరి.

కలకత్తా పురాభివృద్ధి. — కలకత్తా పురాభివృద్ధిని గూర్చి ఇండియా నె లింజునాన 50 లక్షల రూపాయలను శాస్త్ర నుచేసిరి. ఈ మొత్తమున 40 లక్షలు ట్రస్టీల మారీభక్తున నియ్యబడినవి. 52 లక్షల రూపాయలు యాంత్రిక కార్యములు, భూములకోసంబు యొన్నును విషయముల వెచ్చింపబడినవి దొరికినము వాంతి ర్థానమున తెలియజేయబడెను.

బొంబాయిలో నామకు యంత్రీకాలము 3 లాతీ యుట — ఎం. నెర్సెస్, జే. జుగిల్స్, కన్నాటు, ఇంపీరియల్ యంత్రీకాలా కార్యవిద్యారామము బొంబాయిలో యీ నెల 23 వ తేదీన సమావేశమెరి. పర్యుక్త స్థితి బాగులేక పోవుటచే యంత్రీకాలలో పనినాపివీరి తిరుగుట తామే దివాలా తీయ నీశ్యముందిరి సర్ సెనూకడేవ్, సర్ నాపుర్ణిభోర్, హెచ్. ఆర్. గ్రీన్వు గాన్లు లిల్విడేబుల్లగ నియమింపబడిరి.

న్యాయపీఠము బొంబాయి సభ: — లాహోరు నగరంబరు 23: — లాహోరు రాష్ట్రీయసంఘమువారి రియ్యలసిన పాతపాకీని మమూనచేయుటకును వారికి ప్రోత్సాహము కలిగించుటకును నేడ వచ్చితి నని ముఖ్యరావుసంఘముగాను న్యాయవీరోవిశేషాకో చెప్పిరి లాహోరుకుండి అమృతనారు తును అటుండి బాంకిపూరుకు వెళ్లి ఈ నెల 30 వ తేదీన బాంకిపూరుకుండి కలకత్తాన వెళ్లి అరటర కోజులుండును.

దూఆల్ బ్యాంకు: — అమృతసరము జిల్లాజడ్జిగారి కిన్ను ప్రెసి ప్రెసిదెంట్లంపబడిన బ్యాంకికాలావదైర్యత గావుబహద్దరు వివేక్దాను మున్నగు వారు లాహోరు ఫిఫ్ కోర్టులో అప్పీలు చేసికొనిరి. ఈ అప్పీలు యీ నెల 24 వ తేదీన ఫిఫ్ కోర్టు వారు విమర్శించిరి. ఇండియన్ పేసీ 1882 వ సంవత్సర కానూ శేక్షను 169 ప్రకారము మూడువారములలోపున అప్పీలు దాఖలు కాలేండు న్యాయమూర్తులు వీరి అప్పీలును త్రోసివేల్చిరి.

సర్ రిజిస్ట్రార్ క్రాడక్ గారు: — ఈ నెల 21-వ తేదీన నాగపూరుకుండి సర్ రిజిస్ట్రార్ క్రాడక్ గార్లు కలకత్తా మెయిలుపై బయలుదేరిరి. అంతకుపూర్వము గోల్ రాబాబహద్దరు గోపాజిరావు భాండ్లే సున్ను సున్నములు వీరికి తోటనిం దొంగిరి. నాగపూరులో సున్న కాలమున సర్ రిజిస్ట్రార్ గారు అచ్చటనున్న ప్రతిష్ఠాపనము నెట్టుకొనబడిరి. నెట్టుకొండు మహానియులకు దర్శనమొసగిరి. వీరుబుధవారమున కలకత్తాకు వెళ్లుదురు.

ఆహారదాగ్ధములు చిక్కకుండుట: — హిందూదేశము నండి గోధుమల ఎ పనుతి ఆపివేయబడినది. మొబాబిక్ లో నున్న భారతీయులకు గోధుమలకి వ్రాణాధారము భారతీయులు 300 మంది కల 6 వైకారమున వీరుతిండిత: ముందు మారుచుండిరి. ఈమధ్యను అశకులు మొబాబిక్ గోధున్న భారతీయులు బొంబాయి రాష్ట్రీయసంఘమువారికి తెలియపరచుకొనిరి. తమనిన్ను రక్షకు దొరతనమువారికి వివేదిపరచినదని వీరు సంఘమువారిని కోరిరి.

ఒక బండిపోటుకేసు. — రాధానాథ్ ప్రహస్త్, కలిత పావ: ఘోషు ఆరు వారము వాడుకుబాల్వరే దద్ద మాజుకు పిస్తోళ్లపట్టుబడిరి. ఆ యుధాశాస్త్రముక్రింద పిస్తోళ్ల కేసు చేయబడెను. వీరుకలకత్తా గాడ్వరవీచ్ కోర్టులో బండిపోటుకొన్న పిస్తోళ్ల నేరముమోపబడెను. ముదటియద్దయు నేరమువనని ఒప్పుకొనెను. వీరికి అల్లిపూరు సెషన్సుజడ్జిగారు 5 సం॥ కఠిన రకపు శిక్ష వ విధించిరి. సాక్ష్యమురానందున చెండన మాద్యము నిలిపదలచేసిరి.

యన్. ముఖ్యరావు పంతులుగారు: — బాతీయమున సభియొక్క బాయంటు కార్యదర్శి యన్. ముఖ్యరావు పంతులుగారు రాజీయసంబంధమును పర్యటన మొనర్చుచున్నారు. వీరుప్రస్తుతము లాహోరులో నున్నారు. నిన్నటి సాయంకాలమున బ్రాడ్ లాఫ్ మందిరమున వీరికి యువన్యాస మొనర్చిరి దేశీయమహాజనసభ ఎక్జికియట్వీరుల జననయందెనో, ఎక్జియట్వీరులపాల్కుడి ప్రస్తుత మెట్టిసిలిని బడసేదో వీరు వివరించిరి. దేశీయమహాజనసభయొక్క ఆశీషముల ప్రకారము పొందుపరచిన యంతరమున యువకుల కాన్ఫరెన్సుకు హాజరైవది వారు హెచ్చరించిరి.

చారిత్రాకోపన్యాసము: — బిర్లెయి విశ్వవిద్యాలయమున చారిత్రాకోపన్యాసముగా నున్న హేరెలే నార్డు గారు ఇండియాకు విచ్చేకిరిని యజనక్రైస్తవ సమాజపు బాతీయ సంఘమువారు వెల్లడించిరి. వీరు హిందూదేశమున నొక సంవత్సరమునుదురు. హిందూదేశములో నున్న యజనక్రైస్తవ సంఘము లానర్పరచిన సాంఘిక సేవా విధానముల నేర్పరచుటకు వీరు హిందూదేశమున వెళ్ళు పరీశోకములకు వెళ్ళుదురు. వీరు మొదటి మూడు నెలలు లాహోరులో గడుపుదురు. డిసెంబరు చాత్యయి నెలలలో విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసకుడుగా నుండ నీయనను పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమువారు రాహ్మనించిరి.

గోవులసభ. — రీవాహులో రాబాబారు సోనాపూరు యాత్రకు వెళ్లియుండగా మహిమార్తే ప్రమున జరుగుతున్నకమున చంపబడుటకు ఆవులకుండలను తీసికొని పోవుచున్నారని యొక నాటికానాటి తెలిసినది. తక్షణమే మహారాజావారు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారియొద్దకువెళ్ళి ఈ నాటివరకును గోవులకు చంపకుండుట కఠికత్వముగాదా మత్తాపు త్రుచ్చుకొనిరి. మరునాడు 3500 రూపాయలనిచ్చి మహారాజావారు ఆ ఆవుల నన్నిటినికొనిరి. అటులే ప్రతేదికమునకొనిరి. కథించుటకొరకు కఠిక బాండ్లకు గోవులసభయొదయమున హిందూపులముదా సినత చాలాకోచనీయమున సవాతేససభలో సభికు సంతాపముతో మహారాజా గారు నడిచిరి. హరిహర డేవ్రమహోత్సవ సమయమున నచట గోదగ చేయకుండుట కుత్తవీయ్యవలెనని కొరతనము వారిని కోరుటకు తీర్మానింపబడినది. మహారాజావారు గోరక్షణార్థము మహాసేనాపానము ప్రజల కలవరపరచినది.

మధురజిల్లాలో అపరాధ సంఘశాస్త్రము: — తిరుమంగళము తాలూకాలో తాలూకా పట్టణమును మేలా ఉర్రపమారు లో నిశాసనములు జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. మేము అపరాధులము గాము, వ్యవసాయదారులము గ్రామములనిరి. నేరముల నడచివేయటకును అపరాధులను గూర్చి తెలుపుటకును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు పంచాయతీ నేర్పరిచిరి. గ్రామములపరాధులే ముని దొరతనమువారు నిరపరచిరి. ఈ నెల 22-వ తేదీన పె్టును నమోదుచేయుటకు ప్రాదేశిక డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు పోలీసు వ్రక్కోగన్లులతో గూడ వెల్లెరి. 16 గుని వేలియదలు వేసికొనుడనగా వారు విరాకరించి దొరతనము వారికి అర్జి వెట్టుకొంటి మనిని వారిని పోలీసువారు పట్టుకొని తిరుమంగళము పోలీసు స్టేషనుకు పంపిరి. గ్రామమున చాల గోలగానున్నది. గ్రామమును నమోదుచేయుటకు కంగీరించుట లేదు.

జహంగీరులగు మోతీ నారాయణరావు గారి పుత్రు
జననసంకల్పమున మిత్రులందరడుకు ఒక అశ్వుహారవిం దొన్న
రి. తత్సమయమున సుగీతము మొదలగు వివేదము అతిశయ
లను శ్రవణానందముగ జరిగెను. వైశ్యవహసభవ అధ్యక్షు
గను, కార్యదర్శులుగనున్న వారును, కార్యనిర్వాహకసభ్యు
లును బోగము మేళములు బెట్టి గాడదని తీర్మానించి యు ప్రతిభ
స్వల్పకార్యములందును వేళ్ళలనురప్పించి తీర్మానింపకు విరుద్ధ
ముగా నడచుచుండెదమన్న చతుష్కులగు నారాయణరావు గారు
ధీరులయు అందరమును మార్గదర్శకు లయి ఇట్టిమరభౌతికమును
మానివైదిరి. వైశ్యబాలవిద్యాభివృద్ధికియూ కూరిం లు పాఠ
శాలపై మిచ్చిరి. వీరు హిందూయోజనసంఘమున కధ్యక్షులు
గానుండి పత్రికలను, కర్షియ, బల్లలు మొదలగున విచ్చి యు
విశేషముగ పాటుబడుచు గూరు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

(151)

మనుష్యులకు నరకపాదము
దోమలు, నల్లులు, చిమటలు,
చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
గుల జాధల నుండి నోలగింప
జనుదురు.
ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను
వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పొడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగు
లను నశింపజేయును. టీకా 1-కి ఆ. 0.5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

210 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి ఆ 12

మీ ఆరోగ్యవ్యాధులకు చిమటలు వడక బిండ్లయందు నల్లులును, దోమ
లును, పుస్తకజీవీకలను చిమటలనుండి కాపాడును.

పేగు, బ్రెఫాయిడ్ మలేరియా లోగములు రానండ కాటోలు నిన్ను కాపా
డు చుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినచో అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరదు.
అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమా
నములు పొందినవి. లభింప బంతు కంపెనీ, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే తయారు
చేయబడినది. పొడవుపొడవులు మాదిరియగుటకై అర్థజాచీట్ కంపెనీ
తంపబడును. పట్టెలూర్చుండి వాగ్నియమునాకు తమ చిగువానూ పోట్లు, తీన్లు,
బిడిబడిగా వాగ్నియమునలయును.

వారాన ఏ జెంట్లము:— టి. హరతిండు లో,
16 నెలబాబులు లోడ్లు, మదరాసు
286

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A RESTAURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTAURANT,
High Court Building

అపారమేయము (శ్రీమహాదేవిభాగవతము)

ఇందు రాఘవ యాతన పాండవారి సత్కథలు మిగుల
మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి నిచ్చు శ్రీపతులకు సకల
మమమున్నజనులకు సుపముక్తములగు పారమార్థిక విషయ
జ్ఞానము (ప్రకృతినిరతులగువారికి వానశ్యకములగు వెక్కు
భక్తములకు సుసందర్భముగ వర్ణింపబడినది. మరియు పరమేశ
తాత్వము సాకల్యముగ నుపదేశింపబడినది. ఇట్టి సర్వోత్తమ
గ్రంథములకు చెన్న పురిలోని శ్రీ గన్న మేంతురారి ఓరియం
యంటల్ పబ్లికేషన్స్ లైబ్రరీలోని భరిత సుసరించి
సమర్థకథనము నిచ్చి వ్రాయించి మహా పండితులచే సంశోధిం
పించి సకల భక్తకోశకారారముగ వ్యాధివిరోధి మేలికాగిత
ములపైని మహారాజశ్రీ రాజా శ్రీచంద్రకేతము శంకట జగ్గా
రావు బహుధూనవారు శ్రీమేనుమామృతపురం జమీన్
దారువారిచే స్వకీయ సత్కారోద్ధానముద్యాలయమున ముద్రిం
పబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రితాదికమునకు దమచే వదలి
సామ్యులలో నగ బాలు మార్తెలు కృత్యూపమున రాబట్ట
దలచి వెల సులభము చేయించిరి.
వారబట్టితో బైయింపు చేయించిన పుస్తకము 1కి రు 1-0-0
మూర్తిలు కాగితముతో బైయింపు " " " 0-14-0
అల్లురు జేటరీమిమక్ ప్రసవికాఫిషట్టం వాల్తేరుయత్వేష్ట,

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రవచనము

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడినవి.
కొన్ని ప్రులే మిగిలి యందుటకల్ల శ్రీమదులోనే ప్రాసి
తెప్పించుకొనవలయును.

వాల, అమోఘ్యాకాండములు గొప్పానుల కాగితములు
కాగితోబైంపు గిల్లుపేరు ౧ సంపుటం ౧౧౦ పటములు 3-౮-౦
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గొప్పానుల
కాగితము కాగితోబైంపు ౧ సంపుటం ౧౧౦ పటములు ౪-౮-౦
యథాకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦
లైబ్రరీయేజీమక్, రాంపానుల కాగితములైన మంచి
అచ్చు పేర్లైన కాగితోబైంపు వాల, అమోఘ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౧౧-౦-౦
డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం చేరి ౧౧౦ ౧౧-౮-౦
డిటో యథాకాండము మూడుభాగా చేరి ౧ సంపుట ౪-౮-౦
శ్రీరామకాలిన్దయము ౦-౮-౦
(బరి) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అంశుకో,
ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసునుండి మీకు ఏసామానులు ఎన్ని ఎంత
విలువగలవి కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల వ్యయ
ముగా ఖరీదుచేసి సరఫరాచేయగలమని మంచిసామానులను పంపే
దము. ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచిన మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెన్సీ

కిమీషను మాను

(290) 42 వాలాజాగోడు, మద్రాసు

కావలెను

జంతాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏజెంటును,
గుత్తగా కొను వక్రకలభాకారత. రేట్లుచవుక గానుండును.
విరతులను తెలియగోయనాను 0-4-0 బ్లిక్లనుచేర్చి తంపవలెను.

ది మ్యూచుయల్ కో-ఆపరేటివ్,

ఏజెన్సీ మదరాసు.

నిరుద్ధ భారతము

భారతము పంచమనేకము. నిరుద్ధభారతమును పంచమ
నేకమే ఇందు మాలమాదిగల పుట్టుగడ. వారికివాండాలాది
నీచనామములు కలుగుటకు కారణములు. ఆ జాతులలో
పుట్టిన మనోపురుషులు. సంఘములో వారికిగల గౌరవము.
ఇప్పుడు పంచము లనుభవించు కష్టములు, మోసములు, అగ్ర
జాతులకు వారు వెట్టుకొన్న మొట్టము, ఇంకను అనేకవిషయ
ములు గలవు. నీచజాతు లనుభవించు కష్టములు వర్ణించిన
పుట్టుమునగాని మొట్టవెట్టుకొన్న పట్టునగాని ఒక్కపద్యము
చాలాను. గుండెలు నీరుచేయును. వెల రు. ౦-౮-౦

పుష్పవేణి నాటకము ౦-౧౦-౦
పీఠమతి నాటకము ౦-౧౦-౦
బాలవిలేంతు విలాసము ౦-౪-౦
సరసరసానునము ౦-౪-౦
రాజలేఖ-చక్కనివరల ౦-3-౦
లలిత-లలితమైనవల ౦-3-౦
ద్రౌపదీదేవి చిత్రము ౦-3-౦

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర్,
పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.

"Neptune" Fountain Pens.

To buy a "Neptune" special safety Fountain Pen with a 14 carat irridium Tipped solid Gold Nib for Rs. 3-12-0 is economy for any one who has much writing to do.

No. 205 Neptune Fountain Pen Rs. 2-10-0.
No. 210 " " " 4-2-0.
Waverly " " " 7-14-0.
Watermans Ideal " " " 7-14-0.
Black Bird " " " 3-12-0.
LINDNER & Co. Bangalore City..

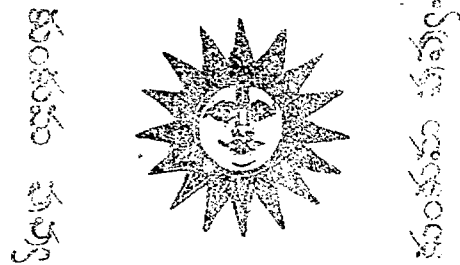
శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పదవ్య కావ్యము.]

వ్యాసుమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేసమము
ముల నెట్టి పరిణామములకు పోయినది? చతుర్భుజస్త్రీ మొదలు
నెట్లుండె? కులభేదములేలకలిగె? భర్తయు లెప్పుడెట్లు మార్పు
కొండె? అచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రే? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
చరణరామచంద్రమయ, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చక్రము
లందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే
బ్రహ్మచరీగతులు ముండెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపఱచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గ్రంథములై మంచియుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రేయిగుల
సూరభము. మంచికాగితములపై ముద్రింపబడి నింగు క్యాలిగో
లైంకుచేయించబడియున్నది. 800 పుటలు వెల 4-0-0 అరు
త్రముప్రతి 5-0-0 కర్పణు చేతే. కలయువారి చిగువానాకు
ప్రాయవచ్చును.
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
రెండుగుండెకుడు, ముద్దనపేట హైస్కూలు, కడప.

Advertisement for a tennis racket, featuring an illustration of the racket and text in Telugu describing its quality and availability.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్చుకొను గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ ఆండు కంపెనీ.
(61) 21, హమ్మింగ్విక్, బాంబాయి.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేనామ, నిక్కాక, కుక్కనమ్మ, అతిమాత్రము, హరించి విక్రీతిబుమును ధాతుపుష్పిని, రక్తపుష్పిని, యావన సుఖమును, సంతానసాప్తిని, సరములకటత్యమును కలిగించు కర్రకసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 చు॥ డబ్బీలు. 1-0-0

మనసారచండిని:— ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు పెగిలగమలను మూత్రపునుటకు, తేజునమే మాన్యును. 2 సీసాలు చాలును. సీసా చు॥ 1-4-0 చి. పి. చార్జి వరు. ఆయుర్వేద సమాజ్, పొంబూరు, గుంటూరు జిల్లా.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన చుండును కాలనేద భేదములు లేక ఆకాలకృష్ణులను శ్రీపురుష తిరువురును నేనించిన ఎవ్వరైనా నిరోధముగ నుండగలరు.

మదనమంజరి మూత్రలు.

40 x చు॥ డబ్బీక్రయము రూ 3-0-0

రాజభైద్యనారాయణజీ శేషవజీ

20 చీనాబజార్ రోడు నుద్రాసు.

(183)

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ.

శైలిసులభము కథలు నడివివట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆచరించికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా సంపుడుము కలయుటకు:— ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము, (27) 145, కాజిపిడి, మదిరాసు అని వ్రాయుడు.

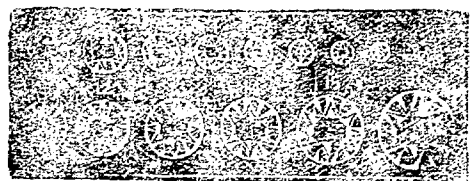
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరావు నర్తకలు, మదరాసు ఈస్ట్.

తండ్రి చిలాగము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైట్టిన్ని బర్మాసైజులను తగుమైనటుల ఇమిలెమకా తెంపు లున్న నైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్న బేడకాసులు అకాకాసులున్న బుగారపు నగలు న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్న, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తేల్చించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు అర్జర్లు పంపుమరక వ్రాయుచున్నాము. (183)

ధనలక్ష్మి ఫౌంటేన్ పేనా

ఇది మూకె యంగ్లాండు క్రొత్తగాజేయబడినది. ఈపేనా నుంచుకొనుటకు దగిన పెట్టెమీదను పేనా మీదను మాకంపెనీ పేరు పురింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కళిక్కు మొదలగు వార లుపయోగించుచున్నాడు. ఈపేనాలో పంపబడిన సిరా యే కారణమున గాని కాంకచాలదినములకల వుండును. ఇది “వల్క్మనైట్”తో జేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నిబ్బు గలిగియుండును. ఈ నిబ్బు మునగుండు ‘ఇరిడియం’ ఉండుటచేత నెప్పుటికి జెడక వ్రాయుటకు నులభమైయుండును. ఒక తూటి యాపయోగించినవారు ముఖల పేజు వానిని పురియోగింప సమ్యుతంపరు. పేనాలో సిరాపోయినట్టి గాను నీరింజి మొకటి పేనాతో నియ్యబడును. నిబ్బుతోక పోస్తేజి కాక దీని నెల రు. 3-0-0.

బరోపా ఖండయుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము రు. 0-8-0 పోస్తేజి సహా రు. 0-10-0.

ఇది తేటతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పుటి బరోపాయుద్ధమునకు నిజకారణము లరయగోరువారు ఈపుస్తకమును జదివితీరవలయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మొదలగుదేశములు అత్తుత్తియైన వివరణములు చారికి గల తైరవివరణలు, నైరములమునజరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందరకు తెలుగదగిన నులభతైలిని వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈయుద్ధమునకు తిట్టపైన కారణము, గానితై వారివారికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తర స్థితిములు, యుద్ధాంభము మొదలగు వివరణములు గల 120 పుటలలో 6 భూగోళచిత్రములతో 80 చాప్టర్స్ కలదుములతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును సిద్ధమగుచున్నది. దరఖాస్తులంపుడు.

చాన్సలర్ ఫౌంటేన్ పేనా.

ఈ పైపేరును, మాకంపెనీ యంకితమును పెట్టెమీదను పేనామీదను ఈ ఫౌంటేన్ పేనా చూకొనకు ఇంగ్లాండులో సిద్ధపఱుపబడినది. ఈపేనాను సిరాపోయిన అద్దపు విచికారియొకటి పేనాతో పంపబడును. మాటిమాటికి సిరాయెత్తుకొను శ్రమవీచేలొలగును. ఉంచిన చేతివెత్తక యెంతసేపయినను వ్రాయవగును. ఇందలి నిబ్బు రోల్లు గొల్లుచే జేయబడినది. ఇది యెప్పుటికి జెడకు. ఒకటిని తేల్చించి యాపయోగించి పుంచిచెడుకుల గనుగొనుడు. నిబ్బుతోక వల 1-కి 1-2-8-0; రోల్లుగొల్లు నిబ్బు 1-కి 0-4-0. పోస్తేజి కొనువారు భరింపకలెకు. చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 6, వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, సాహుకార్ పేట, మదరాసు.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు పైకిబ్బు, కాక్సు, ప్రయాణికులకు సర్విన కాక్సు, కాకలసినవారు ఈ క్రింది ఆద్రుకు వ్రాయుకు. ఈ కంపెనీవారు అంగుళిలు. విశేష కాలము నుండి మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు, జమీన్ దారులచే జభియానింపబడినవారు. మీకు క్రొత్త కాక్సుగాని, పాత కాక్సుగాని మంచివిగాను తీసియివ్వగలరు. తిరుగ మీ కాక్సును కాకలసియెడల అమ్మియివ్వగలరు ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కాకలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానులు యాత్రును మీకు చాకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అడ్డకియ్య గలరు.

(1) గ్యాల్లీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

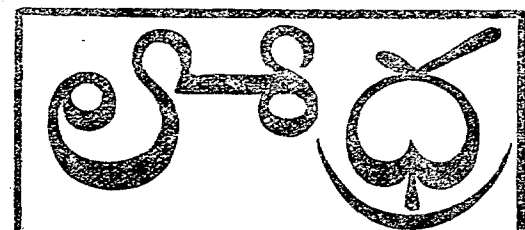
మదరాసు మోటారు ఇన్స్టిట్యూటు

24 జనల్ పీటర్సురోడ్డు

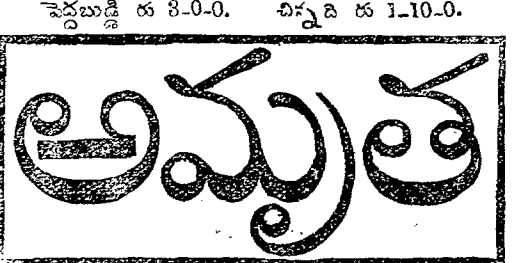
(288) వహాంటురోడ్డు బోస్టు మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమున, నడుపువిధానము ను, బోధనాభ్యసముల గలవియును. ప్రిత్యేక గమనిక:— పాఠకునివిద్యార్థులకు ఉచితముగనడియెను. భోజనాదికసలలు ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రితి నెల పరీక్షమహాన క్లాసుప్రార్థు భవనును రయానైన్ వైశాకటికి శిఫార్సులుచేయబడును. క్వెస్టు సంఖ్యయేదీసికొనబడును. పునేజుగాకి వ్రాసికొనుడు.

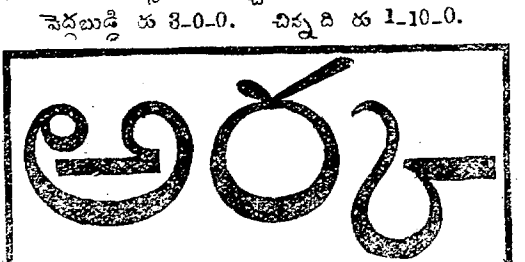
ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం! ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క వివిధ విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక దేవుడును గోర ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ మలో జన్మించిన ప్రతివనుమ్యుడును అవశ్యముగా జానక లుండును. ఈపుస్తకమునకు జెలతేరు. తిరాలాఖమ్మలేరు. వైద్యశాస్త్రి మ:శేకంకర్ గోపిండ్ల, ఆరింకనిగ్రా పోష్టాఫాలయము, 157 బ్రాడ్వే, (219) 96 చూటుకోడు, మదరాసు.

గర్భాశయ రోగనివారిణి:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుకూల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మెల కాన్తి గాను, తిక్కువగానుపోవుట, కనుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధు లను తుడుర్చును. వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తగుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరతము, మేహ ప్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును. వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

బిస్క నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0 కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 9, బండరువీధి, మద్రాసు. వ్రాంచి: సికింద్రాబాదు & సెలూరు.